

Jaarverslag 2018

Scholengroep Over- en Midden-Betuwe

Vastgesteld:

Bemmel, 27 mei 2019

Dhr. H.A. Grimmius, Voorzitter College van Bestuur

Goedgekeurd:

Bemmel, 3 juni 2019

Dhr. B.H.T. Roodink, Voorzitter Raad van Toezicht

Voorwoord voorzitter College van Bestuur

Het jaar 2018 is door de Scholengroep Over- en Midden-Betuwe op zowel onderwijskundig- als op bedrijfsvoering gebied goed afgesloten. Binnen alle, voor onze scholengroep herkenbare domeinen (onderwijs, personeel, kwaliteit en financiën), zijn eerder ingezette ontwikkelingen zichtbaar voortgezet en bestendig.

Het totale leerlingenaantal is gedaald ten opzichte van schooljaar 2017-2018. Dit is overigens niet onverwacht omdat de daling in leerlingen grotendeels al voorzien was in het meerjarenperspectief. Het totale aantal leerlingen (vo en po) is met 264 leerlingen gedaald ten opzichte van het voorgaande schooljaar naar een niveau van 4295. Het spreekt voor zich dat de demografische krimp en het daarop flexibel reageren op formatie- en bedrijfsvoering gebied, een thema is dat de komende jaren nadrukkelijk op de bestuurlijke agenda zal blijven staan.

Op onderwijskundig gebied is het '10-14 onderwijs' in Zetten het tweede jaar in gegaan. De resultaten die daar geboekt worden smaken naar meer. Vandaar dat in 2018 stappen zijn gezet om deze 10-14 onderwijsontwikkeling ook met de basisscholen in de gemeente Lingewaard te realiseren. Met de betrokken po-partners hebben wij de intentie uitgesproken om deze vorm van onderwijs ingaande schooljaar 2019-2020 aan te bieden!

Op het personele vlak hebben we, zoals elke voortdurend in beweging zijnde organisatie, te maken met uit- en instroom van medewerkers. Collegae die elders hun vleugels uitslaan, dan wel van hun pensioen gaan genieten en het verwelkomen van meerdere nieuwe- en enthousiaste collegae. In het kader van duurzame inzetbaarheid en behoud van jonge leerkrachten, hebben wij in 2018 de kaders bepaald voor het zogenaamde 'generatiepact'. De komende twee jaren kunnen senioren in onze organisatie een keuze maken voor deelname aan deze regeling.

In financiële zin is het jaar 2018 met stevige zwarte cijfers afgerond. Mede onder invloed van een extra en niet begrootte ontvangen rijksbekostiging ter compensatie van onder meer de gestegen loonkosten, is een resultaat van € 1.15 miljoen gerealiseerd. De extra bekostiging zal gedurende het jaar 2019 ingezet worden.

In het kader van 'meervoudig publiek verantwoorden' geven wij u met dit jaarverslag 2018 inzage in de wijze waarop wij de ontvangen middelen met het gehele team van onze scholengroep hebben ingezet om onze strategische- en onderwijskundige doelen te realiseren.

Graag nodig ik u uit om via dit verslag een kijkje achter de schermen van onze Scholengroep Over- en Midden-Betuwe te krijgen. Hebt u nog vragen, opmerkingen, suggesties en/of tips? Laat het ons weten. We staan hier altijd voor open en gaan daarover graag met u in gesprek.

Bemmel, mei 2019

H.A. Grimmius
Voorzitter College van Bestuur

Leeswijzer

Deel 1 Bestuursverslag 2018

In hoofdstuk 1 beschrijven we onze organisatie aan de hand van een organogram, de missie, visie en kernwaarden. Ook komen onze ambities aan bod. Deze vormen de rode draad in het dagelijks handelen van de scholengroep.

Het bestuursverslag bevat net als het strategisch beleidsplan domeinen. In hoofdstuk 2 wordt voor u het eerste domein 'Onderwijs' beschreven. Onderwijsprestaties, leerlingenaantal, leerlingenzorg en onderwijsinnovatie worden onder andere behandeld.

Hoofdstuk 3 is gericht op het tweede domein 'Personeel'. Aandachtsgebieden worden geformuleerd en ook wordt het personeelsbestand duidelijk in kaart gebracht. Het hoofdstuk geeft een zelfreflectie en maakt inzichtelijk welke doelen we onszelf stellen op het gebied van personeel.

Het domein 'Kwaliteit' komt aan de orde in hoofdstuk 4. Hier worden, net als bij de andere domeinen, de doelen van het strategische beleidsplan afgezet tegen de acties van 2018. Ook worden in dit hoofdstuk de facilitaire en ICT-aandachtspunten toegelicht.

In hoofdstuk 5 wordt het domein 'Financiën' behandeld. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op het financiële beleid van de scholengroep, met daarin een beschouwing over de financiële positie; majeure zaken als de ontwikkeling van de baten, de investeringen, de financiering, reorganisatie-ontwikkelingen en een analyse van de jaarcijfers ten opzichte van de begroting; het treasury beleid (beleggen en belenen); de belangrijkste kengetallen op de balansdatum en de ontwikkeling daarvan. Tot slot wordt in dit hoofdstuk de continuïteitsparagraaf (toekomstparagraaf) opgenomen.

Er wordt ingegaan op het voorgenomen beleid in de komende jaren met een vertaling naar de financiële implicaties. Ook wordt ingegaan op het interne risicobeheersings- en controlesysteem.

Hoofdstuk 6 staat in het kader van de Raad van Toezicht van de Scholengroep Over- en Midden-Betuwe. In dit hoofdstuk krijgt u een volledig beeld van de samenstelling en meer informatie over onder andere de werkgeverscommissie, audit commissie en de werkwijze van de Raad van Toezicht.

Ook de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR) heeft als stakeholder een aandeel in het bestuursverslag. In hoofdstuk 7 beschrijven zij de samenstelling, werkwijze en de onderwerpen van gesprek van het afgelopen jaar.

Tot slot treft u in dit bestuursverslag veel overzichtelijke tabellen aan. Op deze manier hebben wij geprobeerd om op een zo duidelijk mogelijke manier, de reflectie van 2018 te koppelen aan onze doelen uit het strategische beleidsplan.

Deel 2 Jaarrekening 2018

In deel 2 is de feitelijke jaarrekening 2018 van de Scholengroep Over- en Midden-Betuwe opgenomen.

Deel 3 Overige gegevens

In deel 3 vindt u de statutaire bepaling omtrent resultaatbestemming, de door de controlerend accountant afgegeven controleverklaring en gegevens over de rechtspersoon.

Inhoud

Deel 1 Bestuursverslag 2018	7
Hoofdstuk 1 Algemeen	8
1.1 Juridische structuur	8
1.2 Scholen	8
1.3 Governance	8
1.4 Organisatie structuur	8
1.5 Het strategisch beleidsplan	9
1.6 Maatschappelijke betrokkenheid	11
1.7 Politiek en maatschappij	12
1.8 Klachten	12
Hoofdstuk 2 Onderwijs	13
2.1 Onderwijs en de strategische doelen	13
2.2 Aandachtsgebieden en uitdagingen SgOMB 2019	18
2.3 Onderwijstijd	18
2.4 Onderwijsprestaties	18
2.5 Toelatingsbeleid	21
2.6 Aantal leerlingen	22
2.7 Leerlingenzorg	25
2.8 Samenwerkingsverbanden	27
Hoofdstuk 3 Personeel	28
3.1 Personeel en de strategische doelen	28
3.2 Aandachtsgebieden 2018	35
3.3 Opbouw personeelsbestand	36
3.4 Leeftijdsopbouw	37
3.5 Bevoegdheden	38
3.6 Verzuim	39
3.7 Beleid t.a.v. beheersing uitgaven inzake uitkeringen na ontslag	40
3.8 Aandachtsgebieden en uitdagingen Personeel in 2019	40
Hoofdstuk 4 Kwaliteit	41
4.1 Kwaliteit en de strategische doelen	41
4.2 ICT	46
4.3 Facilitaire zaken	47
Hoofdstuk 5 Financiën	48
5.1 Financiële positie op balansdatum	48
5.2 Analyse resultaat	53
5.3 Analyse resultaat ten opzichte van vorig boekjaar en begroting	54
5.4 Investerings- en financieringsbeleid	61
5.5 Treasuryverslag	61

5.6 Financiële kengetallen	63
5.7 Continuïteitsparagraaf	66
5.8 Interne risicobeheersings- en controlesysteem.....	73
Hoofdstuk 6 Raad van Toezicht.....	78
6.1 Samenstelling Raad van Toezicht	78
6.2 Werkwijze Raad van Toezicht.....	79
6.3 Governance.....	80
6.4 Commissies van de Raad van Toezicht.....	81
6.5 Speerpunten in 2019	82
Hoofdstuk 7 Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad.....	84
7.1 Samenstelling GMR	84
7.2 Doel en werkwijze	84
7.3 Vergaderingen	85
7.4 Onderwerpen van gesprek.....	85
7.5 Ondersteuning	86
7.6 Facilitering	86
Deel 2 Jaarrekening 2018.....	87
Hoofdstuk 1 Grondslagen	88
Hoofdstuk 2 Balans per 31 december	95
Hoofdstuk 3 Staat van baten en lasten	96
Hoofdstuk 4 Kasstroomoverzicht	97
Hoofdstuk 5 Toelichting op de balans	98
Hoofdstuk 6 Toelichting op de staat van baten en lasten.....	108
Hoofdstuk 7 Toelichting financiële baten en lasten.....	111
Hoofdstuk 8 Resultaatbestemming	112
Hoofdstuk 9 Gebeurtenissen na balansdatum.....	113
Hoofdstuk 10 Verbonden partijen	114
Hoofdstuk 11 Gesegmenteerde informatie.....	115
Hoofdstuk 12 WNT-vermelding bezoldiging topfunctionarissen.....	116
Hoofdstuk 13 Ondertekening door Bestuurders en Toezichthouders	118
Deel 3 Overige gegevens	119
Hoofdstuk 1 Statutaire bepaling omtrent resultaatbestemming	120
Hoofdstuk 2 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	121
Hoofdstuk 3 Gegevens over de rechtspersoon	125

Deel 1 Bestuursverslag 2018

Hoofdstuk 1 Algemeen

1.1 Juridische structuur

De rechtspersoonlijkheid van het bevoegd gezag is vorm gegeven in de Stichting Christelijk Onderwijs Over- en Midden-Betuwe met als handelsnaam Scholengroep Over- en Midden-Betuwe. De Stichting staat ingeschreven in het Handelsregister bij de Kamer van Koophandel onder 09139157 KvK nummer.

1.2 Scholen

De Scholengroep Over- en Midden-Betuwe (SgOMB) bestaat uit vier vo-scholen en één po-school: het Over Betuwe College in Bemmelen, Elst en Huissen en het Hendrik Pierson College en de Dr. Lammerts van Buerenschool in Zetten. De scholen zijn gesitueerd in twee gemeenten: de gemeente Lingewaard en de gemeente Overbetuwe.

De bij onze scholengroep aangesloten vo-scholen en po-school, liggen geografisch gezien in het gebied tussen Arnhem en Nijmegen. Zij vinden daar hun eigen voedingsgebied:

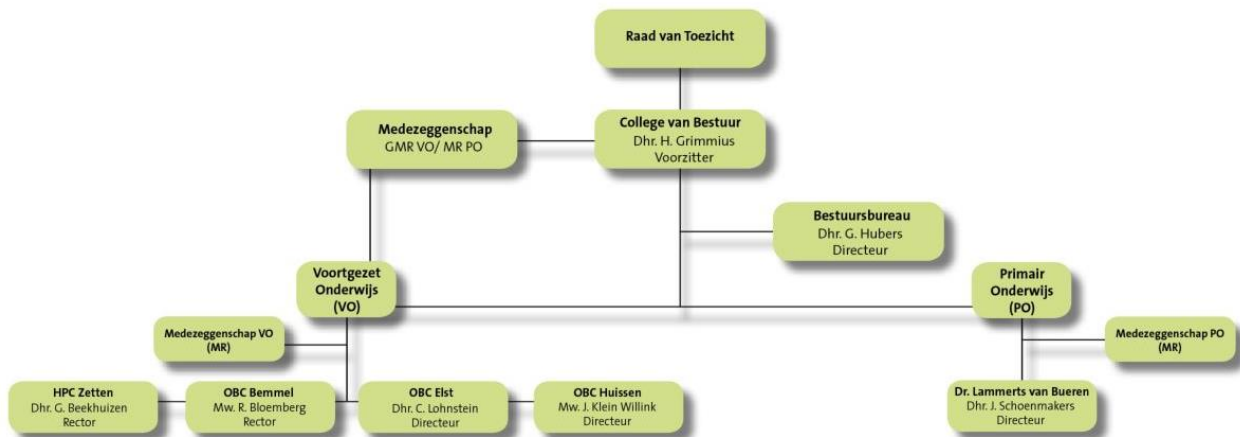
1.3 Governance

Vanuit het toezichthoudend kader, de code 'Goed Onderwijsbestuur – VO', bestaat binnen onze scholengroep al enige jaren een formele scheiding tussen toezicht en bestuur. De governance structuur is ingericht op basis van het zogenaamde "Two-tier model" waarbij toezicht en bestuur strikt zijn gescheiden. Een Raad van Toezicht vormt hierbij het toezichthoudend orgaan.

1.4 Organisatie structuur

Op basis van de interne drielaags managementstructuur zijn de directieteams op locatie integraal verantwoordelijk voor de dagelijkse leiding van de school. In het organogram wordt de zelfstandigheid van de scholen en de relatie tot het College van Bestuur weergegeven. Ook de toezichthoudende positie van de Raad van Toezicht is goed zichtbaar.

Het organigram van de Scholengroep Over- en Midden-Betuwe (SgOMB) is op hoofdlijnen als volgt opgebouwd:

1.5 Het strategisch beleidsplan

In het jaar 2018 zijn we als Scholengroep Over- en Midden-Betuwe gestart met ons nieuwe strategische beleidsplan 'STERK voor kwaliteitsonderwijs dicht bij huis 2018-2023'. Met de te bereiken doelen in dit plan maken wij ons de aankomende jaren 'STERK' voor kwalitatief goed onderwijs.

Het strategisch beleidsplan beschrijft de te bereiken doelen in de vier domeinen waarbinnen de scholengroep zich dagelijks beweegt: onderwijs, personeel, kwaliteit en financiën. Deze domeinen vormen de ankerpunten waarmee wij ons profileren, positioneren en waarover we (maatschappelijke) verantwoording afleggen.

In het beleidsplan 2018-2023 zijn ontwikkelingen, zowel onderwijskundig als maatschappelijk, direct verbonden met onze missie: het geven van goed onderwijs dichtbij huis. Waar hebben of krijgen we mee te maken en hoe gaan we hier als scholengroep op inspelen? Bij het beantwoorden van deze vraag kwamen de volgende strategische thema's naar voren:

- Meer zelfstandigheid en verantwoordelijkheid: 'Wees eigenaar van je onderwijs'.
- Leerlingen voorbereiden op een steeds sneller veranderende wereld. Onderwijs is immers meer dan kennis overdragen!
- Flexibilisering en gepersonaliseerd leren.
- Veerkrachtig omgaan met het dalende leerlingenaantal in onze omgeving.
- Optimale relatie met de ouder(s)/verzorger(s) van nu.

Ook zijn er thema's die een minder prominente plek hebben in het beleidsplan, maar die zeker relevant zijn voor het behalen van onze doelen:

- Grip op resultaten.
- Strategisch HRM-beleid.

Aan de hand van deze thema's hebben we specifieke doelen opgesteld. Het realiseren van deze doelen doen we met al onze werknemers, leerlingen, ouders en (keten)partners. Dáár maken we ons samen **STERK** voor, de komende jaren!

Missie

Als Scholengroep Over- en Midden-Betuwe hebben wij een heldere, gezamenlijke maatschappelijke opdracht, een missie.

"SgOMB biedt dicht bij huis ambitieus en eigentijds onderwijs op maat aan leerlingen van 2 tot 18 jaar in een uitdagende en dynamische leeromgeving. Daarbij zetten wij in op het bieden van kansen en talentontwikkeling. We helpen de leerlingen om een toekomstrichting te vinden die bij hen past, door selectie en oriëntatie in het primair en voortgezet onderwijs. Zodat zij een weloverwogen keuze maken voor hun vervolgstudie.

De scholengroep biedt ruimte voor verschillende geloofsovertuigingen. We richten onze blik op de wereld en koesteren diversiteit. We zijn trots op onze rol binnen de samenleving, en voelen ons verantwoordelijk voor de veiligheid en het welzijn van onze leerlingen en medewerkers."

Kernbegrippen

Bij het uitvoeren van de missie baseren wij ons op gezamenlijke kernwaarden die verankerd zijn in ons dagelijks handelen. Ze geven houvast aan onze medewerkers, onze leerlingen, ouders en iedereen met wie we samenwerken om het beste onderwijs in de regio te realiseren. Onze kernbegrippen daarbij vormen het woord **STERK**. De scholen van de Scholengroep Over- en Midden-Betuwe zijn:

- S** - Samenwerken;
- T** - Trots;
- E** - Eigentijds;
- R** - Richting de wereld;
- K** - Kansen bieden.

Wat bedoelen we hier feitelijk mee en wat betekent **STERK** voor ons dagelijks handelen?

Samenwerken:

We leren met en van elkaar, met en van onze leerlingen, hun ouders en onze partners. Samen werken we aan het beste onderwijs in de regio.

Trots:

We zijn trots op onze leerlingen, op onze medewerkers en op de resultaten die ze bereiken. Ook zijn we trots op onze samenwerkingsverbanden. We zijn er trots op dat we de onderwijspartner in de regio zijn.

Eigentijds:

We bieden onderwijs van nu, in het nu. Een modern aanbod van gepersonaliseerd, maatschappelijk relevant onderwijs, met nieuwe, interactieve werkvormen en hulpmiddelen.

Richting de wereld:

We zijn 'Wereldscholen in de Betuwe'. We bereiden onze leerlingen voor op hun rol in de maatschappij, zodat zij uitgroeien tot wereldburgers.

Kansen bieden:

We bieden kansen. Aan leerlingen, maar ook aan medewerkers. Talentontwikkeling en maatwerk staan centraal, zowel in ons onderwijsaanbod als in ons personeelsbeleid. Samen werken we aan een leven lang leren.

Identiteit

De Scholengroep Over- en Midden-Betuwe is een interconfessionele scholengroep gebaseerd op het rooms-katholieke- en het protestantschristelijke gedachtegoed. In ons pedagogisch klimaat en in ons handelen laten wij ons in ons handelen inspireren door de brede christelijke traditie om op een eigentijdse én diverse wijze een positieve bijdrage leveren aan hedendaags burgerschap en vreedzaam samenleven in deze roerige tijden.

De bij de scholengroep aangesloten scholen zijn geen 'politieke partijen die ideologische programma's nastreven', maar in figuurlijke zin lijken ze meer op restaurants met een goede keuken en sfeer (lees: onderwijs en pedagogisch klimaat). Ouders en leerlingen kunnen ook de komende jaren voor onze scholen kiezen vanwege onze goede keuken en sfeer en merken uiteindelijk waar de ingrediënten daarvoor vandaan komen: uit een traditie van geloof, hoop en liefde. Juist deze traditie werkt voor ons als scholengroep verbindend tussen mensen en biedt ruimte aan een diversiteit aan opvattingen, geloven en culturen. De traditie proef je er doorheen, ook al weet je niet hoe de kok dat precies doet. Dat zijn wij als Scholengroep Over- en Midden-Betuwe!

Overige ambities

De SgOMB loopt voorop in het verbeteren van de aansluiting tussen primair en voortgezet onderwijs. Vanaf schooljaar 2017-2018 zijn wij gestart met het 10-14 onderwijs binnen de SgOMB. Het 10-14 onderwijs heeft als doel de 'hobbel' in de doorlopende leerlijn van elke leerling vanaf 2 jaar tot 18 jaar te slechten. Deze 'hobbel' is de overgang van het po naar het vo. In onze strategische toekomstvisie werken wij aan de realisatie van een doorlopende leerlijn voor onze leerlingen.

Dit 10-14 onderwijs geeft leerlingen in het primair onderwijs extra ruimte om zich te oriënteren op het voortgezet onderwijs en biedt hen de gelegenheid om zich in de eerste twee jaren van het vo verder te ontwikkelen voordat zij een keuze maken voor een beroepsgerichte- dan wel voorbereidend wetenschappelijke opleiding binnen het vo. We zijn begonnen met 'De Overstap', waarbij we op de 'Zettense maat' (Dr. Lammerts van Buerenschool en het Hendrik Pierson College) vormgeven aan deze innovatieve vorm van onderwijs.

Deze aansluiting tussen het po- en vo onderwijs zal ook binnen de gemeente Lingewaard verder stapsgewijs vormgegeven worden. Dit doen we in samenwerking met de in Lingewaard actieve po-schoolbesturen die, op basis van het onderwijskundige curriculum van het 10-14 onderwijs, zich met het verzoek tot samenwerking op dit gebied bestuurlijk hebben gemeld. Het 10-14 onderwijs in Lingewaard gaat verder onder de naam "De Mix".

1.6 Maatschappelijke betrokkenheid

Onze scholengroep is een maatschappelijke onderneming en heeft hierdoor een voorbeeldfunctie in de lokale gemeenschap. Vanuit dit besef streven wij dan ook naar een verdere verduurzaming van onze bedrijfsvoering en het maatschappelijk verantwoord ondernemen, waarbij wij ons steentje bijdragen aan de ontwikkeling van de (lokale) gemeenschap.

Op het gebied van duurzaamheid is onze scholengroep actief op de gebieden energie, duurzame inkoop, gezonde schoolcatering, arbeidsvoorwaarden, mobiliteit, afval en verminderen papierverbruik. Duurzaamheid is ook een belangrijk item bij de verbouw- en komende nieuwbouwactiviteiten op onze locaties. Er worden succesvolle verbindingen gelegd tussen de accommodatiebehoeften in de leefomgeving van onze scholen en de mogelijkheden die onze scholen daartoe kunnen bieden. De maatschappij en de school: een voor onze scholengroep meer dan logische combinatie!

1.7 Politiek en maatschappij

Op landelijk niveau is er in 2018 een maatschappelijk beeld gecreëerd over de financiële huishouding binnen het onderwijs. Politici zijn van mening dat niet alle onderwijsmiddelen voor het onderwijs worden besteed en er te veel middelen worden besteed aan bestuurslagen en bedrijfsvoering. Vanuit deze maatschappelijke discussie wordt vanuit de onderwijsbranche een beroep gedaan op transparantie en een gedegen verantwoording. Met onze jaarverslagen geven wij jaarlijks al uitgebreid gevolg aan deze oproep.

Met de lokale politiek en het lokale bestuur (gemeente Overbetuwe) wordt nauw en constructief samengewerkt aan de realisatie van de nieuwbouw voor OBC Elst. Naar verwachting kunnen wij het nieuwe gebouw schooljaar 2021-2022 in gebruik gaan nemen. Dezelfde constructieve wijze van meedenken qua toekomstige facilitering van ons onderwijs, ervaren wij ook binnen het bestuur van de gemeente Lingewaard. Op basis van een in 2019 vast te stellen gemeentelijk integraal huisvestingsplan onderwijs is er een stevige ambitie om ook voor OBC Bemmel (gebouw de Heister) in de komende drie tot vijf jaren nieuwbouw te realiseren.

Daarnaast zijn beide gemeenten en gemeentebesturen actief betrokken bij onder meer ons vmbo-onderwijs. Zij participeren in- en faciliteren mede het succesvolle, jaarlijkse vmbo-beroepenevenement, 'Betuwe-on-Stage'.

1.8 Klachten

Het beleid van de scholen ten aanzien van klachten is deels wettelijk, deels door de scholengroep bepaald. Mocht men een klacht hebben over een activiteit van één van onze scholen, dan kan men in eerste instantie terecht bij de mentor, de teamleider en tenslotte de directeur/rector van de school. Als de aard van de klacht een andere afhandeling vereist, dan kan men zich wenden tot één van de vertrouwenspersonen.

Als de klachten niet op schoolniveau naar tevredenheid kunnen worden afgehandeld, dan bestaat conform de interne procedure een escalatiemogelijkheid naar bestuurlijk niveau. Elke onderwijsinstelling is wettelijk verplicht zich aan te sluiten bij een externe klachtencommissie. De scholengroep is aangesloten bij de Commissie van beroep funderend onderwijs van Onderwijsgeschillen en Geschillencommissie bijzonder onderwijs.

Interne commissie van beroep voor de examens

In 2018 is de interne commissie van beroep niet samengekomen. Er is geen beroep gedaan op de commissie.

Landelijke klachtencommissie

In 2018 zijn er geen klachten gemeld bij de landelijke klachtencommissie.

Overige klachten

Er is in 2018 sprake geweest van een verschil van inzicht tussen ouders van een leerling en het team van HPC Zetten over het door de school ingezette begeleidingstraject van de betreffende leerling. Het verschil in inzicht is met externe ondersteuning naar tevredenheid van beide partijen opgelost.

Hoofdstuk 2 Onderwijs

2.1 Onderwijs en de strategische doelen

In het nieuwe strategisch beleidsplan 'STERK voor kwaliteitsonderwijs dicht bij huis 2018-2023' zijn per domein (onderwijs, personeel, financiën en kwaliteit) strategische thema's benoemd. Per strategisch thema zijn doelen benoemd die gedurende de looptijd van het beleidsplan voorzien zijn gerealiseerd te worden.

Onderstaand schema laat voor het domein Onderwijs, gezien de verschillende onderwijsmethodieken, differentieert naar vo en po, zien wat de genomen acties zijn geweest in 2018 en wat vervolgens de status is van een bepaald strategisch thema.

Domein	Strategisch thema	Te bereiken doel of doelen	Genomen acties 2018	Zelfreflectie	Actuele status
Onderwijs	Meer zelfstandigheid en verantwoordelijkheid	De professionele ontwikkelruimte van de docent en de onderwijsprogramma's waar hij of zij actief mee is, wordt tenminste één keer per jaar getoetst, besproken in de gesprekken van de gesprekkencyclus en zo nodig bijgesteld.	<u>vo-deel:</u> - Train de trainer methode inzetten. - Gesprekscyclus oppakken met Mijn Bardo. - Scholing thema 'docent als coach' en eigenaarschap. <u>po-deel:</u> Doorlopen Integraal Personeels Beleid (IPB)-cyclus van de locatie.	<u>vo-deel:</u> Train de trainer: op HPC Zetten is dit succesvol ingevoerd. Uitrollen naar de overige locaties is een vervolgstap. Overige locaties zijn gestart met het inzetten op 'docent als coach en eigenaarschap'. Deze thema's komen terug in de gesprekken tussen leidinggevende en medewerker. <u>po-deel:</u> IPB-cyclus is afgerond en besproken met instemming van de MR.	
	Leerlingen voorbereiden op een steeds sneller veranderende wereld	De maatschappij maakt in 2023 aantoonbaar onderdeel uit van ons onderwijs. Bedrijven en (maatschappelijke) organisaties zijn door persoonlijke contacten en zakelijke relaties nauw verbonden met onze opdracht, het geven van goed onderwijs.	<u>vo-deel:</u> - Actief verbinding leggen en onderhouden met de maatschappij en (regionale) organisaties. - VMBO beroepenfeest 'Betuwe on Stage' organiseren.	<u>vo-deel:</u> Er is ingezet op stage en gastlessen binnen bijvoorbeeld de leerweg vmbo – Dienstverlening en Producten. Havo 4 (HPC) organiseert en neemt deel aan de HPC bedrijfsdagen. Betuwe on Stage is in maart succesvol uitgevoerd.	

Jaarverslag 2018
Stichting Christelijk Onderwijs Over- en Midden-Betuwe

			<u>po-deel:</u> • Toepassen leesmethode Nieuwsbegrip. • Dagelijks in de groep kijken naar tv jeugdjournaal. • De Kanjerprincipes invoeren en naar handelen.	<u>po-deel:</u> De noodzaak tot het invoeren van de actualiteit in het dagelijks lesgeven is een vast teambesprekspunt. De Kanjerprincipes zijn overal ingevoerd, worden wekelijks gegeven, projectplan is succesvol.	
		Onderwijs- en talentenprogramma's zijn ingericht op de toekomstige vraag vanuit landelijke en regionale ontwikkelingen op zowel maatschappelijk- als (maatschappelijk) ondernemersgebied.	<u>vo-deel:</u> • Inrichten vmbo talentprogramma's gericht op bewegen, leefstijl en gezondheid • Kunst en cultuur: gericht op creativiteit en presenteren • Technologie breed – gericht op moderne technologie • Aanbieden verstrekt taalonderwijs • Inzetten LOB programma's binnen het onderwijs (Loopbaan- Orientatie en Begeleiding). • De inzet van 10-14 onderwijs <u>po-deel:</u> • Continuering van LvB plusgroep én HPC plusgroep. • Invoeren methode BLINK binnen de jaarlagen.	<u>vo-deel:</u> Talentenprogramma's zijn vast verankerd in ons onderwijsaanbod. Verstrekt Duits, verstrekt Engels (Cambridge certificering) en Frans (DELF) worden op diverse niveaus aangeboden binnen de SgOMB-scholen. Tweektalig Duits is van start gegaan binnen ons havo-vwo onderwijs. LOB heeft een plek in het onderwijs vanaf leerjaar 2. De havo-leerlingen bezoeken de HAN en de vwo-leerlingen de WUR en Radboud universiteit. De Overstap (10-14 onderwijs) is inmiddels succesvol zijn tweede jaar ingeslagen. Stappen voor de invoering van 10-14 in Lingewaard worden gezet. <u>po-deel:</u> Leerkracht van de lvb coördineert de plusgroep en is wekelijks aanwezig. Voor 10-14 onderwijs, 21^e vaardigheden en oriëntatie op jezelf en de wereld is BLINK ingevoerd. Er is wel discussie geweest over wel / niet geïntegreerde versie voor groep 3 en 4.	

		21st century skills zijn standaard onderdeel van de onderwijsprogramma's.	<u>vo-deel:</u> - Docenten en medewerkers trainen en begeleiden in de nieuwe (digitale) wereld. - STEAM onderwijs verankeren. <u>po-deel:</u> - Voor 21st century skills is de methode BLINK ingevoerd.	<u>vo-deel:</u> Er is ingezet op deelname aan ICT studiemiddagen en een I-coach is standaard aanwezig op elke locatie. Evaluatie STEAM leerjaar 1 is ingezet en Steam leerjaar 2 wordt uitgevoerd. Aansluiting met 3e leerjaar bovenbouw wordt voorbereid. <u>po-deel:</u> BLINK heeft gezien de nieuwigheid continue aandacht. Dit schooljaar 18-19 is extra begeleiding ingekocht. Ook komend jaar is er externe begeleiding nodig.	
		'Bildung' is vanuit onze SgOMB onderwijsprogramma's passend gemaakt bij de ontwikkelmogelijkheden van de individuele leerling op basis van rolmodellen en maatschappelijke verantwoordelijkheden.	Ten aanzien van dit thema zijn geen specifieke acties en interventies uitgezet in 2018.	n.v.t.	
		20-80 Leren is een mogelijkheid om als bruikbare benadering verder te grijpen dan kennisoverdracht. Hierbij zal georganiseerd worden dat 80% van de onderwijstijd besteed wordt aan regulier onderwijs en 20% aan thema's zoals ondernemerschap, creatief denken, research, metacognitie. De wereld en succesvolle verbindingen met de omgeving om ons heen zijn aantoonbaar verankerd in de onderwijsprogramma's.	<u>vo-deel:</u> - Orientatie op regelmogelijkheden zoals Leerling in Beeld (LiB), Kunskapsskolan en Agora. <u>vo-deel:</u> - Inzetten op een verschuiving van 's ochtends leren, leren in de groep en 's middags thematisch werken en creatieve vakken.	<u>vo-deel:</u> LiB is succesvol bij OBC Bommel geïntroduceerd. Waardering van dit programma ligt hoog bij leerlingen en ouder(s)/verzorger(s). De intentie is om LiB in meerdere jaarlagen aan te bieden. Orientatie op- en kennismaken met de methodiek een visie van Kunskapsskolan is scholengroepbreed uitgevoerd. Er wordt bekeken op welke wijze een vorm gegeven kan worden op onze scholen.	

Jaarverslag 2018
Stichting Christelijk Onderwijs Over- en Midden-Betuwe

				<u>po-deel:</u> Ontwikkeling is zichtbaar maar moet 'geformaliseerd' worden. Het is nu nog iets te vrijblijvend.	
		Ten aanzien van de doorontwikkeling van internationalisering zijn aantoonbaar verbindingen gelegd met de onderwijsprogramma's.	<u>vo-deel:</u> • Ontwikkeling VTO Duits binnen het vmbo-t/mavo-programma (inclusief uitwisseling met Duitse school). • Duits als extra examenvak binnen de KBL opleiding opnemen. • Invoering Cambridge Engels door de hele havo en vwo leerlijn. • Uitwisselingprogramma met collegaschool opzetten. <u>po-deel:</u> • Landelijke deelname aan curriculum.nu, 'bewegen en sport'.	<u>vo-deel:</u> Extra taalprogramma's zijn geïmplementeerd. Met de collega school in het Duitse Hamminkeln vinden vanuit Bemmelen frequent uitwisselingen plaats. Vanuit Huissen worden ook uitwisselingen met Duitse collega scholen verzorgd. <u>po-deel:</u> De LvB is positief ondanks de kritiek op het landelijk project.	
	Flexibilisering en gepersonaliseerd leren	Ons onderwijsprogramma is in 2023 ingericht op gepersonaliseerd leren. Voorbeelden zijn versnelde leertrajecten (LOP) het flexibel examineren, lesgeven in PO, STEAM.	<u>vo-deel:</u> • Inzetten Kunskapsskolan als programma voor het 10-14 onderwijs in Zetten. <u>po-deel:</u> gepersonaliseerd leren digitaal faciliteren.	<u>vo-deel:</u> Vijftien collega's uit Zetten zijn in oktober 2018 met een uitgebreid Kunskapsskolan scholingstraject begonnen. Uit deze groep zullen ook de docenten voor de start van 10-14 onderwijs in het vo-onderwijs gerekruteerd worden. <u>po-deel:</u> Veel chromebooks zijn aangeschaft. Betreft een grote stap naar deels gepersonaliseerd leren. Er is nog wel discussie over wat feitelijk onder gepersonaliseerd leren wordt verstaan.	

Jaarverslag 2018
Stichting Christelijk Onderwijs Over- en Midden-Betuwe

		De onderwijskundige integratie van de lesstof groep 7 en groep 8 primair onderwijs en het onderwijsaanbod 1e en 2e leerjaar voortgezet onderwijs is per schooljaar 2017-2018 gerealiseerd. Dit betreft de opmaat voor de andere vo-scholen van de SgOMB en mogelijke samenwerkingspartners binnen het po-domein in de regio.	<u>vo- en po-deel:</u> • Ontwikkeling van een platform 10-14 onderwijs in de regio rond Zetten. • Opzetten 10-14 onderwijs binnen de gemeente Lingewaard.	<u>vo- en po-deel:</u> 10-14 onderwijs loopt op de LvB voor het 2 ^e jaar tot grote tevredenheid. Ook ouders (ouderklankbordgroep) en kinderen (kinderklankbordgroep) zijn tevreden. In Lingewaard is begin schooljaar 2018-2019 tussen po-besturen en het vo bestuur de intentie uitgesproken om ingaande 2019-2020 de bestuurlijke samenwerking t.a.v. 10-14 onderwijs gerealiseerd te hebben.	
		De leerling heeft zijn vaardigheden verbeterd door het breed inzetten van zelfsturend onderwijs.	Zie gepersonaliseerd onderwijs.	Zie gepersonaliseerd onderwijs.	
		De leerling is eigenaar van zijn/haar eigen leerproces.	<u>vo-deel:</u> • Opzetten van leerpleinen en studieplekken op locatie. • Individuele ondersteuning bieden, leerlingen succesvol begeleiden in hun schoolcarrière en hun talenten laten ontwikkelen. <u>po-deel:</u> Inzetten van kind <-> leerkrachtgesprekken.	<u>vo-deel:</u> Studieruimten en leerpleinen zijn op het HPC gerealiseerd en zijn qua uitvoering in voorbereiding bij het OBC Huissen. <u>po-deel:</u> Gesprekken leveren een goed beeld op van de behoeften van de individuele leerling. Uitdaging is het plannen van deze gesprekken binnen de schooluren.	

2.2 Aandachtsgebieden en uitdagingen SgOMB 2019

- Ontwikkeling van 'de Mix', het 10-14 onderwijsprogramma tussen de po-scholen in Lingewaard naar OBC Huissen en OBC Bemmelen.
- Scholengroepbrede doorontwikkeling van het LiB-onderwijsprogramma.
- Onderwijsontwikkelingen succesvol stimuleren met financiële ondersteuning vanuit het LOF (Leraren Ontwikkelfonds).
- Onderzoeksvaardigheden van de leerlingen in met name de bovenbouw verbeteren als voorbereiding op vervolgstudies.
- Versterkt Engels en versterkt Duits als programma verankeren in het curriculum.
- In- en externe maatwerk opleidingen bieden t.b.v. de eigentijdse ontwikkeling van de onderwijsprofessional.
- Voorbereiden van acties en activiteiten op schoolniveau t.a.v. Bildung.

2.3 Onderwijstijd

Gerealiseerde onderwijstijd

Er wordt onderwijstijd gepland en via het leerling informatiesysteem wordt de gerealiseerde onderwijstijd gemonitord. Naast daadwerkelijke lessen wordt ook de tijd die, onder begeleiding van school, aan andere (schoolse) activiteiten (excursies, schoolreizen, stages) besteed wordt, bij de lestijd opgeteld. De gerealiseerde onderwijstijd voldoet aan de normen en wordt vastgesteld met instemming van de oudergeleding MR. Ten behoeve van een strakke planning van lesuren en taken in het OP-domein, gebruikt elke vo-school het programma FOLETA.

2.4 Onderwijsprestaties

De examenresultaten van de scholen zijn over het schooljaar 2017-2018 (examens 2018) als volgt weer te geven.

HPC Zetten 2017-2018

Afdeling	vwo	havo	vmbo-t	vmbo-k	vmbo-b	totaal
Kandidaten	32	77	72	56	25	262
Geslaagd	25	69	68	56	25	243
% geslaagden school	78%	90%	94%	100%	100%	93%

OBC Bemmelen 2017-2018

Afdeling	vwo	havo	vmbo-t	totaal
Kandidaten	91	174	117	382
Geslaagd	82	152	111	345
% geslaagden school	90%	87%	95%	90%

OBC Elst 2017-2018

Afdeling	havo	vmbo-t	totaal
Kandidaten	53	106	159
Geslaagd	51	99	150
% geslaagden school	96%	95%	96%

OBC Huissen 2017-2018

Afdeling	vmbo-g	vmbo-k	vmbo-b	totaal
Kandidaten	45	107	81	233
Geslaagd	43	105	79	227
% geslaagden school	98%	99%	99%	99%

LvB 2017-2018

Schooladvies	vmbo-b	vmbo-k	vmbo-t mavo	havo	havo- vwo	vwo
% leerlingen met schooladvies	3,0%	15,2%	36,4%	21,2%	9,1%	15,2%
Gemiddelde score Centraal Eindtoets	537,6					

Bevorderingen

Dit betreft de bevorderingen ter afsluiting van het schooljaar 2017-2018.

Leerjaar	HPC Zetten bevorderingen		Totaal	OBC Bemmelen bevorderingen		Totaal	OBC Bemmelen bevorderingen		Totaal	OBC Elst bevorderingen		Totaal	OBC Huissen bevorderingen		Totaal
	2017-2018			2017-2018			2017-2018			2017-2018			2017-2018		
	LIn	%		LIn	%		LIn	%		LIn	%		LIn	%	
brugjaar 1	231	99%	233	121	100%	121	205	98%	209	113	90%	125	151	100%	151
brugjaar 2	223	97%	230	98	99%	99	234	97%	241	128	95%	135	194	99%	195
vmbo-g 3													52	100%	52
vmbo-k 3	66	99%	67										117	99%	118
vmbo-b 3	33	97%	34										61	95%	64
vmbo-t 3	63	90%	70	125	93%	134				80	83%	96			
havo 3	56	86%	65				151	93%	163	57	97%	59			
havo 4	54	76%	71				131	74%	177	53	78%	68			
vwo 3	31	100%	31				80	96%	83						
vwo 4	32	89%	36				71	92%	77						
vwo 5	23	77%	30				60	95%	63						

2.5 Toelatingsbeleid

Als scholengroep staan wij voor het aanbieden van goed onderwijs ' dicht bij huis'. Met als basis het afgegeven schooladvies vanuit het primair onderwijs, houdt dat in dat we leerlingen uit de regio te allen tijde van harte welkom heten binnen één van onze vo-scholen.

Daarnaast is door de invoering van 10-14 onderwijs een solide doorstroom vanuit het po naar ons vo gegarandeerd. Voor specifieke aspecten van het toelatingsbeleid per school verwijzen wij u graag naar gedetailleerde informatie (via website of schoolgids) van de school.

De belangrijkste, gezamenlijke uitgangspunten zijn:

- Wij achten het van belang de leerling vanaf het eerste leerjaar op een zorgvuldige wijze te determineren. De scholen hebben doorlopende leerlijnen met hoofdzakelijk homogene klassen. Tussentijdse op- en afstroom is mogelijk.
- Het advies van de basisschool is leidend bij de plaatsing. Basisschoolleerlingen maken, veelal nadat ze toegelaten zijn, de verplichte eindtoets. Wanneer deze hoger uitvalt dan het advies dat de basisschool gegeven heeft, kunnen de ouders de basisschool verzoeken het advies bij te stellen (de basisschool is hiertoe niet verplicht).

De procedure vanuit het basisonderwijs op hoofdlijnen:

- 1. Volledig invullen adviesformulier door het primair onderwijs.*
- 2. De ouders leveren het aanmeldingsformulier, het adviesformulier en eventuele aanvullende informatie in bij een school voor vo.*
- 3. De vo-school vraagt digitaal (via Overstap Service Onderwijs) het overstapdossier, waaronder het onderwijskundig rapport en eventuele bijlagen (bijvoorbeeld het ontwikkelingsperspectiefplan) op bij de basisschool.*
- 4. Vanaf het moment dat de school voor vo het aanmeldingsformulier, het adviesformulier en het overstapdossier in bezit heeft is de leerling aangemeld.*
- 5. De vo-school plaatst de leerling of gaat op zoek naar een goede onderwijsplek.*

2.6 Aantal leerlingen

De ontwikkeling van de leerlingenaantallen per school (po en vo) gesplitst naar totaal, lgf-leerlingen (leerlingen die een leerlinggebonden financiering ontvangen), leerlingen met een opp (ontwikkelingsperspectief) en lwoo-leerlingen (leerlingen die leerwegondersteunend onderwijs (lwoo) volgen), kan als volgt worden weergegeven:

Totaal leerlingenaantal (inclusief lgf-leerlingen/leerlingen met opp en lwoo-leerlingen)

School	Totaal leerlingenaantal per 01-10-2018	Totaal leerlingenaantal per 01-10-2017	Totaal leerlingenaantal per 01-10-2016	Totaal leerlingenaantal per 01-10-2015	Totaal leerlingenaantal per 01-10-2014	Totaal leerlingenaantal per 01-10-2013
HPC Zetten	1069	1144	1127	1.102	1.082	1.075
OBC Bemmeler havo-vwo	1234	1284	1351	1.380	1.396	1.406
OBC Bemmeler vmbo-t	454	479	483	471	447	438
OBC Elst	615	648	648	630	612	581
OBC Huissen	750	804	808	785	791	773
Dr. Lammerts van Buerenschool	173	200	201	226	248	281
Scholengroep Over- en Midden-Betuwe	4.295	4.559	4.618	4.594	4.576	4.554

lwoo-leerlingen vo

vo-school	Totaal aantal lwoo-leerlingen per 01-10-2018	Totaal aantal lwoo-leerlingen per 01-10-2017	Totaal aantal lwoo-leerlingen per 01-10-2016	Totaal aantal lwoo-leerlingen per 01-10-2015	Totaal aantal lwoo-leerlingen per 01-10-2014	Totaal aantal lwoo-leerlingen per 01-10-2013
HPC Zetten	178	196	211	172	147	135
OBC Bemmeler havo-vwo	0	0	0	0	0	0
OBC Bemmeler vmbo-t	12	3	0	0	0	0
OBC Elst	4	7	6	6	0	0
OBC Huissen	391	421	319	404	406	380
Scholengroep Over- en Midden-Betuwe	585	627	536	582	553	515

po-leerlingen aantal specifiek

Dr. Lammerts van Buerenschool	Aantal
Leerlingen per 01 okt. 2018 (peildatum)	173
Leerlingen onderbouw (t/m 7 jaar)	79
Leerlingen bovenbouw (vanaf 8 jaar)	94
Groepen	8

Aanvullende gegevens LvB schooljaar 2017-2018	Aantal en percentage
Leerlingen met een eigen leerlijn 'lager' / ontwikkelingsperspectief	0 = 0,0%
Leerlingen met een eigen leerlijn 'hoger'	0 = 0,0%
Doublures	2 = 1,1%
Leerlingen met 'verlengde kleuterperiode'	2 = 1,1%
Verwijzingen SBO (Speciaal Basis Onderwijs)	0 = 0,0%
Verwijzingen Speciaal onderwijs / lgf	0 = 0,0%
Onderzoekleerlingen	1 = 0,5%
Rugzakleerlingen	0 = 0,0%
Leerlingen met arrangement (vanaf juni 2015)	1 = 0,5%
Leerlingen met kort arrangement (vanaf juni 2015)	1 = 0,5%
Leerlingen met middel arrangement (vanaf juni 2015)	0 = 0,0%
Leerlingen met lang arrangement (vanaf juni 2015)	0 = 0,0%

2.7 Leerlingenzorg

Ondersteuningsbeleid

Het ondersteuningsbeleid (zorgbeleid) focust zich onder andere op:

- Integratie van ondersteuning in het onderwijs.
- Verbeterde absentieregistratie en –afhandeling.
- Inzet van een verzuimcoördinator.
- Formeel certificaat Zorg Advies Team (ZAT) voor OBC Huissen, OBC Elst en OBC Bemmelen.
- Ondersteunen van docenten bij het bieden van begeleiding in de les bij leerlingen die dat nodig hebben (bijvoorbeeld bij gedragsproblematiek, handicaps etc.).
- Terugdringen van de uitstroom naar het voortgezet speciaal onderwijs en bevorderen van de instroom vanuit het (voortgezet) speciaal onderwijs.

Binnen onze scholen wordt aan de leerling op een aantal verschillende zorgterreinen zoveel mogelijk passende ondersteuning/begeleiding aangeboden. Zo worden bijvoorbeeld leerlingen met leerproblemen, sociaal-emotionele problemen, gedragsproblemen en fysieke problemen of psychische problemen actief ondersteund en begeleid binnen hun schoolloopbaan.

Werkwijze vo

De ondersteuning aan de leerling vanuit de school start in principe vaak bij de mentor of coach. De mentor/coach kan een ondersteuningsbehoefte binnen de school inbrengen bij het zorgteam, of de zorgcoördinator. Een zorgbehoefte van een leerling wordt besproken in een intern zorgteam en/of het Zorg Advies Team (ZAT). Als er sprake is van een complexere zorgbehoefte, dan wordt een beroep gedaan op specifieke interne- of externe specialisten op het gebied van zorg of hulpverlening. Basis voor de ondersteuning is het opgestelde handelingsplan, oftewel het ontwikkelingsperspectiefplan (opp) van de leerling.

Werkwijze po

De Dr. Lammerts van Buerenschool mag zich een 'Kanjerschool' noemen. Deze methode leert kinderen en leerkrachten op een positieve manier conflicten op te lossen. Daarbij wordt uitgegaan van het feit dat ieder mens en kind mag zijn wie hij/zij is. Vertrouwen in en op elkaar is daarbij heel belangrijk. Door middel van gesprekken, het werkboek en spelvormen worden manieren aangeboden om samen te werken, teleurstellingen te verwerken en conflicten op te lossen. De sociale emotionele ontwikkeling van de leerlingen wordt gevolgd via 'KanVas', het volgsysteem vanuit de Kanjerprincipes. Dit systeem maakt onderdeel uit van het leerlingendossier. Verder beschikt onze po-school over een intern begeleider (ib'er). Zij draagt onder andere zorg voor het afnemen en verwerken van individuele toetsen, de begeleiding en ondersteuning van de leerkrachten. Daarnaast zorgt zij voor het onderhouden van het leerlingvolgsysteem, de contacten met de schooladvies- en begeleidingsdienst (Marant Educatieve Diensten), het samenwerkingsverband PassendWijs en andere hulpverleningsinstanties.

Ondersteuning op maat

Binnen de Scholengroep Over- en Midden-Betuwe wordt op lokaal niveau sturing gegeven aan zorg en ondersteuning van onze leerlingen. Daarnaast voeren de scholen een eigen zorg- en ondersteuningsbeleid op basis van de gezamenlijke afspraken van het Samenwerkingsverband (SWV). Doel is om de leerlingenbegeleiding en ondersteuning op maat te bieden, zodat hun persoonlijke leer- en ontwikkelproces zo optimaal mogelijk verloopt.

Jeugdzorg via gemeente

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het regelen van lichte zorg, ondersteuning, jeugdzorg en het begeleiden naar werk voor mensen met een (arbeids)beperking. Huisartsen, jeugdartsen op school, medisch specialisten en medewerkers van het loket Samenleven van de gemeente mogen doorverwijzen naar alle vormen van jeugdzorg. De gemeente is regelmatig in overleg met de scholen over het gewenste aanbod.

Er zijn zes Sociale Kernteams in de gemeente Overbetuwe. Dit zijn teams van beroepskrachten samen met dorps- of buurtbewoners. Anticiperend op de decentralisatie van de jeugdzorg, is binnen onze scholengroep een signaleringsstructuur opgezet. Voor leerlingen met een hulpvraag, kunnen ouder(s)/verzorger(s) in principe zelf contact opnemen met een Sociaal Kernteam of met de gemeente waarin zij wonen. Ook is het mogelijk om een hulpvraag van een leerling met toestemming van ouder(s) en/of verzorger(s) in het Zorg Advies Team (ZAT) te bespreken. Een medewerker van het loket Samenleven en/of een jeugdconsulent van de gemeente Overbetuwe behoort ook tot het team van experts van het ZAT.

Passend onderwijs

In het kader van passend onderwijs werkt onze scholengroep samen met diverse regionale voortgezet onderwijsinstellingen in Samenwerkingsverband vo-vso Arnhem, Betuwe, Veluwe. De Dr. Lammerts van Buerenschool maakt onderdeel uit van het samenwerkingsverband Passend Wijs (www.swvPassendwijs.nl).

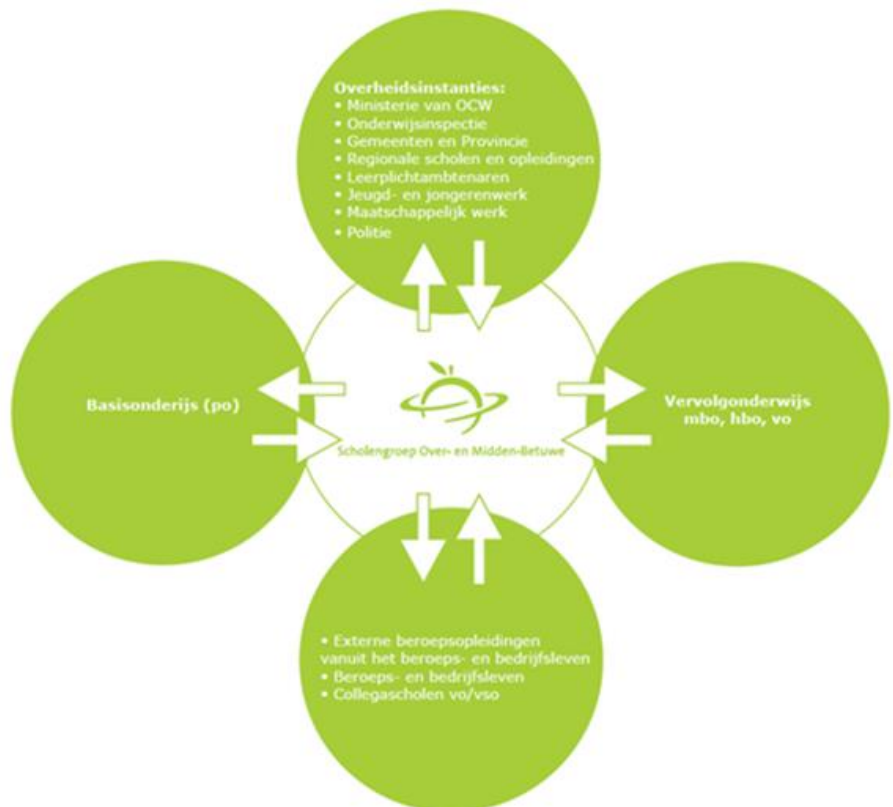
Binnen de scholengroep zijn de activiteiten vooral gericht geweest op de versterking van de basisondersteuning. Als de lat van ons onderwijs en ondersteuning omhooggaat kunnen er uiteindelijk meer leerlingen hun onderwijscarrière binnen het reguliere onderwijs volgen. Binnen de vo-scholen van de scholengroep zijn afspraken gemaakt over de overstapmogelijkheden van leerlingen die tijdelijk extra ondersteuning nodig hebben die de eigen vestiging op dat moment niet kan leveren.

2.8 Samenwerkingsverbanden

Zowel de Scholengroep Over- en Midden-Betuwe als de scholen afzonderlijk nemen deel aan een groot aantal samenwerkingsverbanden. Deze zijn met name actief op het gebied van het onderwijs en de zorgverlening aan leerlingen. Een belangrijk samenwerkingsverband is het Samenwerkingsverband vo-vso Arnhem, Betuwe, Veluwe. Onder regionale samenwerking wordt daar invulling gegeven aan het bovenscholse ondersteuningsplan met criteria voor leerlingenondersteuning in het kader van passend onderwijs. Met Stichting de Linge, Stichting Batavorum en Stichting ATOS in een intentieovereenkomst getekend voor het realiseren van 10-14 onderwijs. Intentie is om deze vorm van vernieuwend onderwijs ingaande schooljaar 2019-2020 te realiseren.

Andere samenwerkingsverbanden op het gebied van onderwijs, instroom docenten en de zorgverlening zijn o.a.:

- Omringende basisscholen (toelatingsvoorwaarden en soepele aansluiting), Po-Vo Overleg.
- Vervolgonderwijs na het voortgezet onderwijs (mbo-hbo-wo).
- Scholen uit de regio (Samenwerkingsverband Arnhem, De Lerende Regio; aansluiting met bedrijfsleven en voortijdig schoolverlaten).
- Collega-scholen voor voortgezet onderwijs en voortgezet speciaal onderwijs uit de regio.
- Pro College en Kentalis.
- Dr. Lammerts van Buerenschool participeert in bredeschool De 7-sprong én werkt intensief samen met BSO Klup Up, Kinderopvang Ukkiepuk, stichting Peutercentra Overbetuwe, De Okkernoot en ds. Van Lingenschool.
- Gemeenten/Provincie (schoolgebouwen/ fietsroutes e.d.) (LEA, ZIOS, CJG).
- In Zetten is een vergaande, formele samenwerking gestart tussen alle onderwijspartners in de kern Zetten die direct met kinderen te maken hebben. Deze samenwerking draagt de naam COZ (Coöperatie Onderwijsvoorzieningen Zetten).
- Radbouduniversiteit Nijmegen, Landbouwuniversiteit Wageningen en de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen.
- Externe beroepsopleidingen (SPOS, REVABO).
- Bedrijfsleven (Betuwe on Stage), stageplaatsen, OBM (opleidingsbedrijf metaal), BORN (Bouwopleiding Regio Nijmegen).
- Leerplichtambtenaren
- Jeugd- en jongerenwerk.
- Schoolarts/verpleegkundige.
- Maatschappelijk werk.
- Politie.

Hoofdstuk 3 Personeel

3.1 Personeel en de strategische doelen

De leerling staat centraal, maar de professional is daarvoor cruciaal'. Eén van de bestuurlijke uitspraken die recht doet aan het belang van goed werkgever- en werknemerschap binnen onze scholengroep. Thema's die daarbij van belang zijn: ontwikkeling van professionals, duurzame inzetbaarheid, de mondigheid van ouders, beheersing ziekteverzuim en aantrekkelijk werkgeverschap.

In het nieuwe strategisch beleidsplan 'STERK voor kwaliteitsonderwijs dicht bij huis 2018-2023' zijn ook voor het domein personeel strategische thema's benoemd. Onderstaand schema laat voor dit specifieke thema zien welke acties zijn ingezet en de resultaten van deze acties. Duidelijk is dat we qua realisatie van de doelen aan het begin van het proces staan en dat daarom niet alle meters nu al een 'groen' resultaat opleveren.

Domein	Strategisch thema	Te bereiken doel of doelen	Genomen acties 2018	Zelfreflectie	Actuele status
Personeel	Meer zelfstandigheid en verantwoordelijkheid	De professional van de SgOMB benut de aangeboden professionele ruimte om zich blijvend te ontwikkelen.	- Vanuit teamleiders sturen op (bij)scholing. - Ondersteunen en faciliteren van de door de professional aangedragen ontwikkelvoorstellen.	In 2018 zijn er door vier docenten LOF subsidies aangevraagd ter ondersteuning van onderwijskundige ontwikkelingen zoals LIB. Het is een mooie start maar mag nog meer gestimuleerd gaan worden. TTO docenten (OBC Bemmelen) hebben internationale bijscholing genoten.	
		Het eigenaarschap van de professionele ontwikkeling van de docent/medewerker ligt bij de medewerker zelf en wordt actief door de directie ondersteund.	- Op individueel locatieniveau creëren van bewustzijn van een veranderende (leer)omgeving waarbij de docent zelf aan zet is voor zijn/haar ontwikkeling. - Inzetten op deelname aan de leergang pedagogisch leiderschap op leidinggevend niveau. - Inzet van DOT's (docenten ontwikkelteams).	Directieteams bieden binnen de bestaande organisatorische ruimte mogelijkheden voor zelfontplooiing. De inzet van kleinschalige DOT's waar docenten in kleinteamverband zelf aan de slag gaan met ontwikkeling, leveren een zichtbaar bevredigend resultaat op.	
		Alle SgOMB professionals staan conform wetgeving, geregistreerd in het lerarenregister.	De invoering van het lerarenregister staat landelijk ter discussie en zal waarschijnlijk losgelaten worden.	Het animo onder docenten zelf om zich te registreren was en blijft (te) beperkt. Er vindt geen actieve stimulering plaats.	

	Veerkrachtig omgaan met het dalende leerlingenaantal in onze omgeving	Medewerkers zijn zich bewust van de negatieve effecten en mogelijke consequenties van krimp en kennen hun rol ten aanzien van het borgen van de continuïteit van de scholen van de scholengroep.	Vanuit de directieteam is houding, gedrag en zichtbare trotse uitstraling bij de uitvoering van de jaarlijkse open dagen een nadrukkelijk thema geweest.	Prima insteek geweest en er zal bij dit soort activiteiten nog nadrukkelijker gekeken worden naar inzet van de juiste medewerker op de juiste plek.	
		De interne mobiliteit en flexibiliteit van medewerkers is geborgd in arbeidsovereenkomsten en qua training en opleiding.	Blijve mobiliteit stimuleren en collegae stimuleren om deel te nemen aan ontwikkelprogramma's.	Alle aanstellingen zijn zgn. Bestuursaanstellingen. (Nieuwe) medewerkers worden over eventuele mobiliteit geïnformeerd. Binnen de scholengroepbrede formatieafstemming wordt mobiliteit te allen tijde meegenomen en gewogen.	
		Een voortdurend geactualiseerde scholengroepbrede strategische personeelsplanning is jaarlijks onderlegger voor het formatieproces.	Er zijn geen acties ondernomen in 2018. Vigerende planning is leidraad geweest gedurende 2018.	Door de bouw aan een solide afdeling P&O is voortgeborduurd op een bestaande planning en heeft (nog) geen actualisatie plaatsgevonden. Dit gebeurt 1e kwartaal 2019. Binnen de afdeling P&O is een jaarplan geformuleerd afgeleid van het strategisch beleidsplan.	
		De totale formatieopbouw van de SgOMB is met het oog op krimp gebaseerd op duurzame inzetbaarheid, flexibiliteit en mobiliteit.	- Ontwikkeling generatiepact. - Financiële middelen bieden om de klassengrootte te reduceren naar gemiddeld 25 leerlingen. - Behoud van goede 'young professionals', zo nodig boven formatief en SgOMB-brede inzetbaarheid. - Gesprekken met senioren m.b.t. eventuele (financieel) aantrekkelijke vroegtijdige uitdiensttreding.	Generatiepact heeft in 2018 acht deelnemers opgeleverd. Door reductie van de klassengrootte is de werkdruk afgenomen en is gewerkt aan duurzame inzetbaarheid. Daarnaast zijn middels een Europese aanbesteding inhuur derden, voor OP en OOP drie bureaus geselecteerd voor het invullen van de flexibele schil.	

Personeel	Leerlingen voorbereiden op een steeds sneller veranderende wereld	Alle medewerkers van de SgOMB zijn getraind in het omgaan met de veranderende maatschappij en zijn bekend met de eisen en verwachtingen die daarbij aan het onderwijsproces worden gesteld (21st century skills).	• Ontwikkelen vaardigheden voor wat betreft gebruik digitale middelen en applicaties. • Omgaan met de nieuwe en veranderende didaktiek. • Richten oppersoonlijke ontwikkeling van de leerling.	Inzet van een I-coach op locatie helpt in de verbreding <u>en</u> verbetering van vaardigheden. Blijft de komende jaren een vast aandachtspunt. Twee maal per jaar levert de scholengroepbrede ICT-studiemiddag een goede meerwaarde op.	
	Flexibilisering en gepersonaliseerd leren	Uitwisseling van docenten en medewerkers tussen het PO en VO in Zetten (10-14 onderwijs) is gerealiseerd binnen de experimentele status van deze onderwijsontwikkeling en de dan toepasbare cao-kaders.	• 'Kijken in keukens door leerkrachten en docenten' van zowel po- als vo onderwijs in de beide scholen (po en vo) Zetten.	Uitwisseling van leerkrachten en docenten vindt standaard plaats. Vanuit de basisschool hebben twee leerkrachten zich laten bijscholen voor lesgeven in onze vo-school. De leerkrachten werken bij ons 10-14 onderwijs. Bestaande cao-kaders hebben geen rol gespeeld.	
		Docenten zijn getraind en opgeleid in het omgaan met gepersonaliseerd leren.	• Ontwikkeling module en tevens pilot om binnen het vo gepersonaliseerd leren te activeren. OBC Bemmelen is gestart met LiB, 'leerling in beeld'. Het leerprogramma is gebaseerd op de ontwikkeling van de individuele capaciteiten van de leerling. • Kennismaken met de methodieken binnen Kunstkapskolan.	De LiB pilot in Bemmelen is succesvol geweest en wordt nu binnen OBC Bemmelen over meerdere leerjaren uitgerold. De visie en gedachten achter Kunstkapskolan worden meegenomen in de verdere ontwikkeling van onder meer 10-14 onderwijs en het reguliere onderwijs op onze scholen.	

Personeel	Flexibilisering en gepersonaliseerd leren	De SgOMB biedt als werkgever in de regio op basis van vastgesteld beleid persoonlijke ontwikkelkansen, passende begeleiding en een aantrekkelijk werknemersklimaat voor alle aan de SgOMB verbonden onderwijsprofessionals.	Opleidingswensen faciliteren en kansen bieden indien de medewerker zelf <u>en</u> de organisatie daar baat bij zullen hebben.	Aanvragen voor persoonlijke ontwikkeling zijn door de betreffende directieteam beoordeeld. Er zijn tenminste 20 collegae die op meerdere niveaus een gerichte ontwikkelstudie hebben opgepakt.	
	Optimale relatie met de ouder(s)/ verzorger(s) van nu.	Alle medewerkers zijn getraind om om te kunnen gaan met de mondigheid van ouders en er is voldoende ondersteuning beschikbaar als het onverhoopt 'het misgaat' en de verhouding medewerker – ouder uit balans raakt.	Inzetten op pedagogisch leiderschap.	Er is in 2018 sprake geweest van een verschil van inzicht tussen ouders en een locatie. Met mediation als hulpmiddel hebben de betreffende medewerkers kennis opgedaan voor wat betreft het aangaan van het goede gesprek met ouders/verzorgers.	
		Docenten zijn getraind in actief en luisterend communiceren.	Er zijn geen acties ondernomen in 2018 voor dit doel.	N.v.t.	
	Strategisch HRM	Verbeterde afstemming en samenwerking tussen de scholen op het gebied van personeelsplanning, de opvang van de gevolgen van krimp, van bezetting van tekortvakken, het behoud van jonge talentvolle docenten voor de scholengroep.	- Op basis van leerlingenaantallen en aanmeldingen op directieniveau de formatieve planning delen en kansen benutten voor wat betreft behoud van talenten. - Inspelen op de tekortvakken.	Gedurende de formatieperiode maart-april is tweewekelijks overleg geweest over de opzet van de formatie op locatieniveau. De p-adviseurs nemen voor wat betreft de bovenschoolse 'verbinding' standaard deel aan deze overleggen. Effect is dat talenten behouden zijn gebleven voor de organisatie en de formatie op locatie vrijwel geen knelpunten heeft opgeleverd.	

Personeel	Strategisch HRM	Duurzame inzetbaarheid van oudere docenten met als doel behoud van kwaliteit, minder vacatures op tekortvakken, gemotiveerde en betrokken oudere docenten, lagere kosten aan vertrekregelingen en Bapo.	Beschouwen van seniorenbeleid.	Naast de uitvoering van het SgOMB seniorenbeleid is ook gekoerst op deeltijd blijven werken en beperking inzet (generatiepact) om de kennis en kunde van senioreninzetbaar te houden binnen de organisatie. Het effect was in 2018 (nog) niet zichtbaar.	
		Verhoging van de mobiliteit van docenten en ondersteunende medewerkers binnen de scholengroep teneinde de gevolgen van krimp beter op te vangen, samenwerking tussen scholen te bevorderen, de kwaliteit, flexibiliteit en persoonlijke ontwikkeling te bevorderen.	- We hebben op basis van leerlingenaantallen en aanmeldingen op directieniveau de formatieve planning gedeeld en kansen benut voor wat betreft behoud docenten door inzet collegae op andere locaties en een beroep te doen op mobiliteit. - Verder vormgeven aan strategische personeelsplanning.	Gedurende de formatieperiode maart-april is tweewekelijks overleg geweest over de opzet van de formatie op locatieniveau. De p-adviseurs nemen voor wat betreft de bovenschoolse 'verbinding' standaard deel aan deze overleggen. Effect is dat op basis van (verplichte) mobiliteit, collegae waar op één locatie minder uren beschikbaar zouden zijn, uren toebedeeld hebben gekregen op een andere locatie.	
		Het ontwikkelen van de SGOMB tot lerende organisatie op alle niveaus, directies, docenten en leerlingen. Leren van en met elkaar. Hiermee wordt bereikt dat: <i>De kwaliteit en de leeropbrengsten zullen verbeteren,</i> <i>Onderwijsinnovatie makkelijker wordt,</i> <i>De docenten zich continu ontwikkelen,</i>	- Organiseren van onder meer de tweejaarlijkse SgOMB-dag. - Opleidingswensen faciliteren en kansen bieden indien de medewerker zelf <u>en</u> de organisatie daar baat bij zullen hebben.	In januari 2018 heeft de SgOMB-dag plaatsgevonden waarbij medewerkers van elke locatie, nieuwe op locatie ingezette ontwikkelingen aan elkaar hebben gepresenteerd. Zicht, begrip en kruisbestuiving is gerealiseerd op schooleigen ontwikkelingen. In de praktijk heeft daarna onderlinge uitwisseling van kennis en kunde plaatsgevonden.	

		- De samenwerking tussen scholen en docenten wordt vergroot, - De motivatie, betrokkenheid en eigenaarschap van docenten toeneemt, - De risicobereidheid van docenten en daarmee de flexibiliteit toeneemt			
Personeel	Strategisch HRM	Een aantrekkelijk werknemersklimaat voor alle medewerkers met als gevolg dat oudere nog steeds gemotiveerde medewerkers langer inzetbaar zijn en niet snel gebruik zullen maken van vertrekregelingen. Doel hierbij is dat de scholengroep een aantrekkelijke werkgever is voor jonge docenten en docenten uit tekortvakken, kunnen leren van de geroutineerde professionals, het ziekteverzuim afneemt en zowel docenten en medewerkers meer aan ontwikkeling doen.	• Uitvoering seniorenbeleid. • Preventieve beheersing van ziekteverzuim. • Begeleiding medewerkers op basis van een toepasbaar HRM beleid.	Deels onder handen. HRM beleid wordt nader uitgewerkt en opgesteld in 2019. Vanaf dat moment is de afdeling P&O voldoende geëquipeerd om invulling te geven aan de ontwikkeling van toepasbaar HRM beleid voor de SgOMB. Beangrijk speerpunt van de afdeling P&O is grip op verzuim. Hiertoe is de digitale verzuimmodule binnen ons salarissysteem ingezet.	
		Verhoging van de personeelskwaliteit, stimulering van het nemen van verantwoordelijkheid voor de eigen professionele ontwikkeling met als resultaat beter inzetbare, flexibele en hoogopgeleide docenten die eigenaarschap claimen van de gewenste ontwikkeling van het onderwijs	• Opleidingswensen faciliteren en kansen bieden indien de medewerker zelf <u>en</u> de organisatie daar baat bij zullen hebben.	Aanvragen voor persoonlijke ontwikkeling zijn door de betreffende directieteam beoordeeld. Er zijn tenminste 20 collegae die op meerdere niveaus een studie hebben opgepakt.	

Personeel	Strategisch HRM	Afschaffing van het huidige taakurenbeleid en vervanging daarvan door resultaat-verantwoordelijkheid van onderwijsteams ofwel een vrij taakmodel.	Bespreekbaar maken binnen interne werkgroep taakbeleid en medezeggenschap.	Ondanks pogingen de positieve zijde van een vrij taakbeleid kenbaar te maken, is er nog geen ruimte gevonden voor het openbreken van het vigerende taakbeleid.	
		Competentieontwikkeling van docenten die gelijke pas houdt met de vernieuwing van het onderwijs als gevolg van maatschappelijke ontwikkelingen en nieuwe onderwijs profielen, waarbij de docenten eigenaar zijn van hun eigen ontwikkelingstraject.	Opleidingen faciliteren die een directe bijdrage leveren aan borging van de diverse onderwijsontwikkelingen.	Op enkele specifieke thema's zoals LiB- en STEAM-onderwijs zijn gericht <u>en</u> succesvol docenten begeleid in de nieuwe leeromgevingen. Tevens is ingezet op vmbo-gerichte professionalisering op het profiel D&P.	
		Leiderschap. De kwaliteit van het leiderschap maakt voor een groot deel het verschil tussen goed en matig of slecht presterende scholen. Een belangrijk element is gezamenlijk gedragen visie op de scholengroep en de invulling van de leiderschapsrol daarbij. De leidinggevendenden zijn dragers van de kernwaarden van de organisatie en zijn faciliterend met betrekking tot de beroepsuitoefening van de docenten.	Het door directie en teamleiders aanspreken van docenten op naleving van onze kernwaarden, onderwijskwaliteit en prestaties en dit borgen in het dagelijks handelen en in de gesprekkencyclus.	Bij enkele directieteams is nog behoefte aan aandacht voor het toepassen van de aangereikte management 'toolbox' en managementvaardigheden. Het uitdragen van een gedragen visie is met de vaststelling van het nieuwe strategische beleidsplan binnen de leiding van de scholen verankerd.	

3.2 Aandachtsgebieden 2018

In 2018 is op het gebied van P&O de verdere professionalisering richting toekomst ingezet. Er is koers gezet op digitalisering van personele dossiers en invoering van digitale basisprocessen (e-hrm). Daarbij hebben naast de personeelsfunctionarissen, de medewerker zelf en zijn of haar leidinggevende een actieve rol bij het actueel houden van de informatie. De formatie van de afdeling P&O zelf is ook gedurende het jaar 2018 verstevigd.

Daarnaast zijn er ten behoeve van de enkele OOP-functies toekomstbestendige generieke functiereeksen (functiefamilie) ontwikkeld.

Aanbesteding inhuur derden

In de eerste helft van 2018 is een succesvolle Europese aanbesteding afgerond voor wat betreft het inzetten van externe tijdelijke medewerkers, ofwel 'inhuur derden'. Er is aanbesteed in drie percelen, te weten, inhuur OP, inhuur OOP en detachering. Alle in de markt gezette percelen hebben solide en kundige contractpartners opgeleverd met wie de scholengroep per perceel een raamcontract voor drie jaar is aangegaan.

Algemene Verordening Gegevensbescherming - AVG

De daadwerkelijke invoering van de AVG in mei 2018 heeft op alle disciplines van onze scholengroep een ingrijpend effect gehad. De constante interne vraag was 'wat mag nog wel gepubliceerd worden (zoals fotomateriaal), wat niet meer en hoe dan te handelen?'. Er is op basis van de eind 2017 beschikbare informatie voorafgaande aan de feitelijke inwerkingtreding van de wet gestart met het creëren van bewustwording bij al onze medewerkers over de do's en dont's van deze ingrijpende Europese wetgeving. Een bewustwordingsproces dat overigens voortdurend gaande is. Qua aanpassing van de interne regelgeving op dit vlak is aangehaakt bij de beschikbare kennis vanuit Kennisnet en zijn er (juridische) documenten en kennis ingekocht bij een gespecialiseerd juristenkantoor.

Verwerkersovereenkomsten met persoonsgegevens zijn opgesteld en bekrachtigd. De wijze waarop intern binnen onze eigen onderwijs- en bedrijfsvoeringprocessen persoonsgegevens worden verwerkt, zijn vastgelegd in het zogenaamde verplichte register van gegevensverwerking. Gebleken is dat dit een nog intensieve zoektocht is naar feitelijk gebruik van gegevens, betreft op vrijwel individueel medewerkersniveau en de daartoe op soms individueel niveau gebruikte (eigen) applicaties. Dit is inmiddels een voortdurend registratieproces geworden.

Het privacyreglement van de scholengroep is op basis van de nieuwe wetgeving en beschikbare juridische documenten in 2018 aangepast en ter instemming aangeboden aan de GMR. Inmiddels is het nieuwe reglement ook door de medezeggenschap bekrachtigd.

Inzake de inzet van een Functionaris Gegevensbescherming (FG) is samenwerking gezocht met enkele, kleinere onderwijs gerelateerde (regionale) organisaties om gezamenlijk een FG in dienst te nemen of desgewenst FG-dienstverlening in te huren.

Herijking gesprekkencyclus

De in 2018 voorgenomen herijking van de tot op dit moment in gebruik zijnde gesprekkencyclus is, als gevolg van inzet op bovenstaande processen, uitgesteld naar het jaar 2019. De bestaande cyclus van het jaarlijkse plannings-, voortgangs- of beoordelingsgesprek past niet goed meer in de huidige wens tot het voeren van tenminste een jaarlijks goed gesprek tussen leidinggevende en medewerker.

In de loop van 2019 zal vanuit een interne werkgroep de huidige gesprekkencyclus onder de loop worden genomen. Er zal een voorstel uitgewerkt worden voor een nieuwe vorm van gesprekvoering.

Opscholingstrajecten

Op basis van een in 2017 gestart subsidietraject vanuit DUO zijn in 2018 zes opscholingstrajecten van zes Pabo-docenten succesvol afgerond (vier locatie Huissen, twee locatie Zetten). Deze scholingstrajecten worden in 2019 met andere daarvoor in aanmerking komende docenten voortgezet. Het hebben van een onderwijsbevoegdheid voor de onderbouw van vmbo b/k kan daarnaast een opstap zijn om de 2^e-graads onderwijsbevoegdheid te behalen waardoor een docent nog breder ingezet kan worden. In het kader van employability is dat van grote waarde voor zowel de medewerkers als voor de SgOMB.

Jaarlijkse introductiebijeenkomst

Voor alle nieuwe docenten wordt er standaard voor aanvang van het schooljaar een scholengroep brede introductiebijeenkomst georganiseerd. Op 16 augustus 2018 hebben wij ruim 30 nieuwe docenten/LIO'ers mogen verwelkomen.

Taakbeleid

In 2018 is op basis van een jaarlijkse cyclus het taakbeleid 2018-2019 vastgesteld.

Januaribrief

Jaarlijks vindt in de maand januari de inventarisatie plaats van wensen en eventuele voorziene mutaties omtrent de benoemingsomvang voor het komende schooljaar. Met deze informatie kan er geanticipeerd worden op (verdere) sturing van toekomstige formatieve personeelswijzigingen.

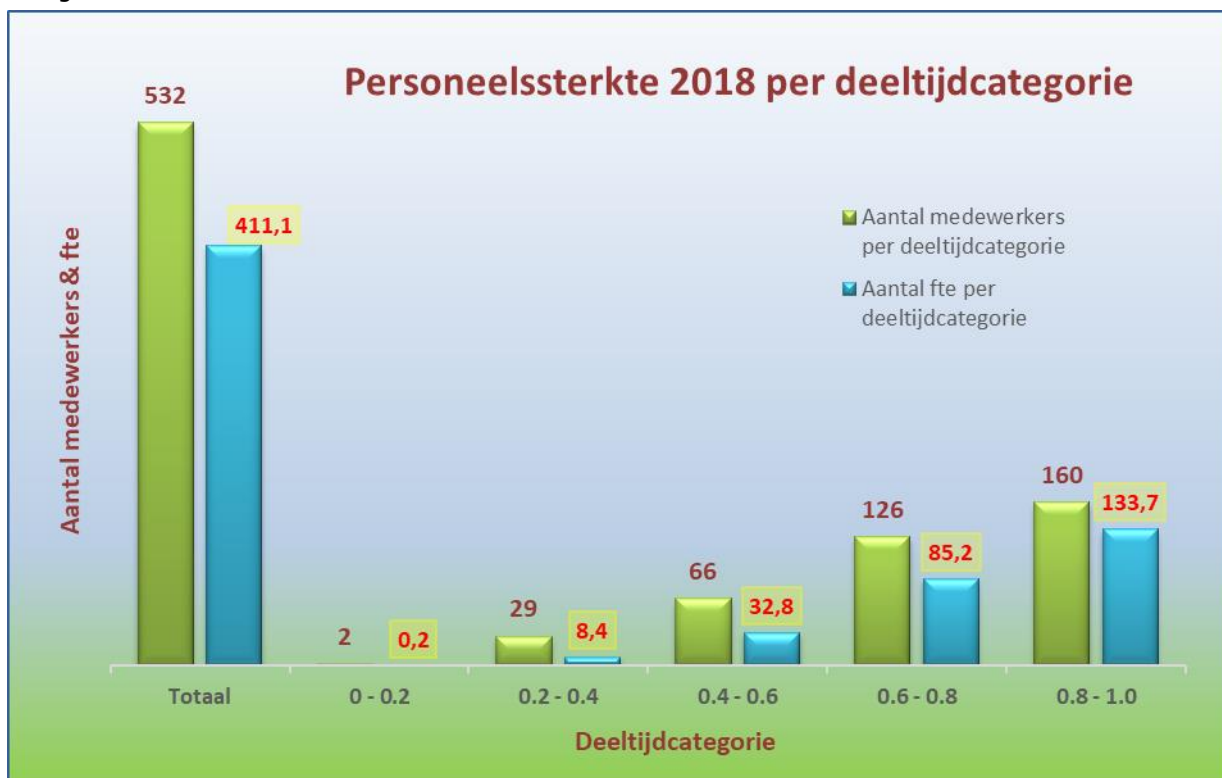
Generatiepact

In het najaar van 2018 zijn de contouren geschetst voor de invoering van het zogenaamde 'Generatiepact'. Betreft een regeling voor vaste medewerkers van zestig jaar of ouder waarbij zij de keuze kunnen maken om tot maximaal 50% terug te gaan in contracturen, daarbij voor 75% te worden doorbetaald (inleveren van 25% salaris) maar waarbij nog 100% pensioenopbouw gegarandeerd blijft. Er is gekozen voor een proefperiode van twee jaar met vier instapmomenten. Het eerste instapmoment is per februari 2019 geëffectueerd. Een tweede instapmoment is de start van schooljaar 2019-2020.

3.3 Opbouw personeelsbestand

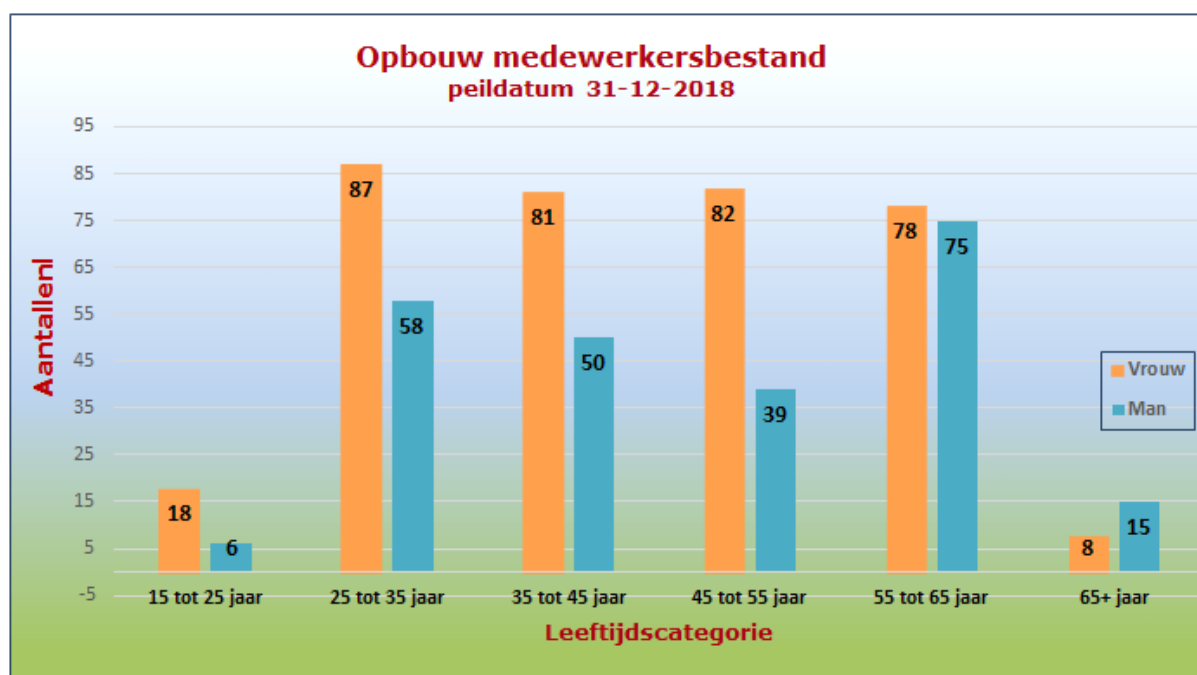
Op peildatum 31 december 2018 waren er 532 medewerkers in dienst, die in totaal 411,11 fte (fulltime equivalenten) vertegenwoordigden. Het aantal fte's is bepaald op basis van vaste- en tijdelijke aanstelling, tijdelijke uitbreidingen, LIO's en stagiaires. In 2018 zijn ook de medewerkers die ons ondersteunen op basis van een vrijwilligersvergoeding in de personele formatie opgenomen.

In onderstaand overzicht wordt duidelijk welk aandeel in fte elke afzonderlijke benoemingsomvang-categorie heeft:

3.4 Leeftijdsopbouw

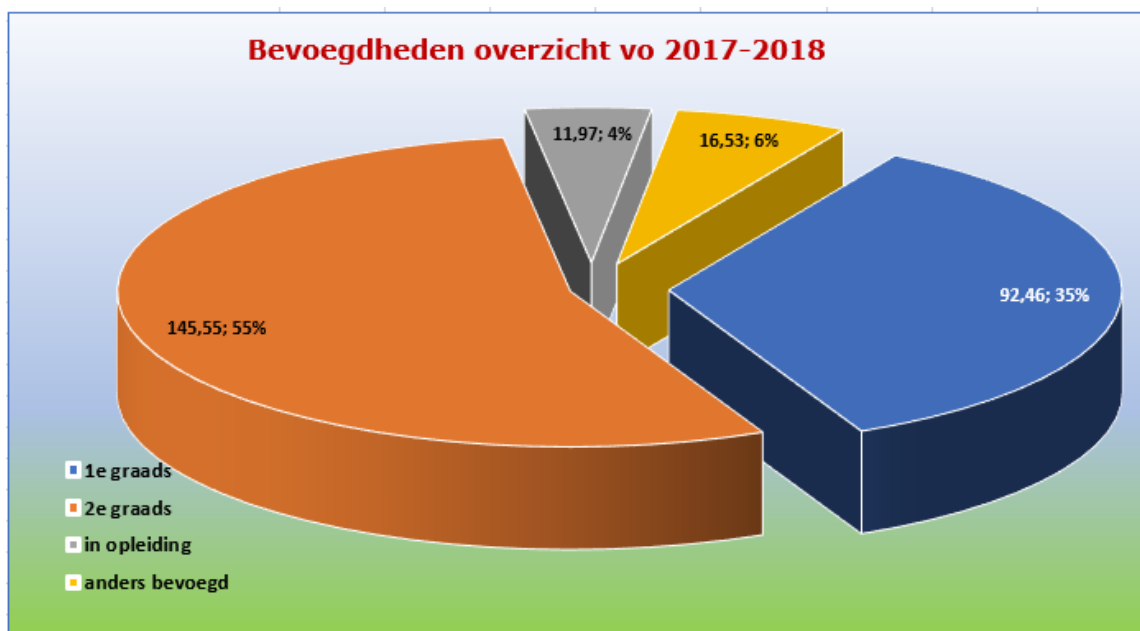
Onderstaand is de gemiddelde leeftijdsopbouw peildatum december 2018 schematisch weergegeven. Duidelijk is dat het aandeel vrouwen groter is dan het aandeel mannen in onze onderwijsorganisatie. Met name in de leeftijdscategorie 45 tot 55 jaar is er sprake van een ruime verdubbeling.

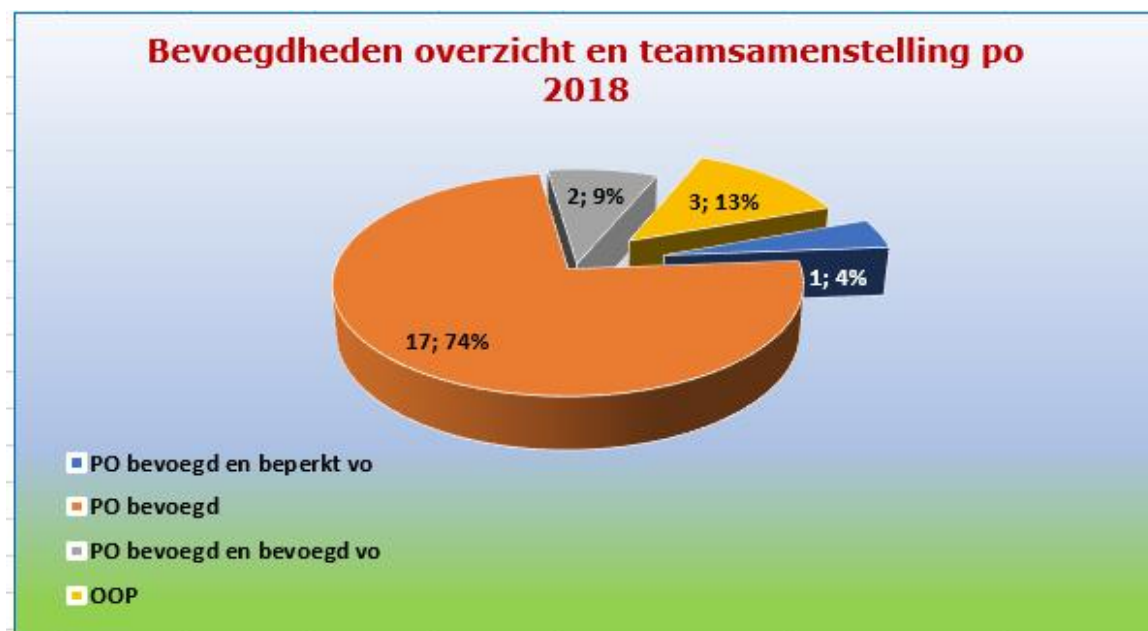
3.5 Bevoegdheden

Een van de specifieke doelstellingen uit het strategisch beleidsplan is dat docenten beschikken over de juiste bevoegdheden voor hun vakgebied. Vanuit de directieteam wordt binnen de gesprekscyclus hier specifiek aandacht aan besteed en wordt het doorlopen van een studie gestimuleerd.

Onderstaand het overzicht met de bevoegdheden van de vo scholen van de Scholengroep Over- en Midden-Betuwe schooljaar 2017-2018. Gedurende dit schooljaar is 96% van onze docenten bevoegd of anders bevoegd voor het geven van onderwijs.

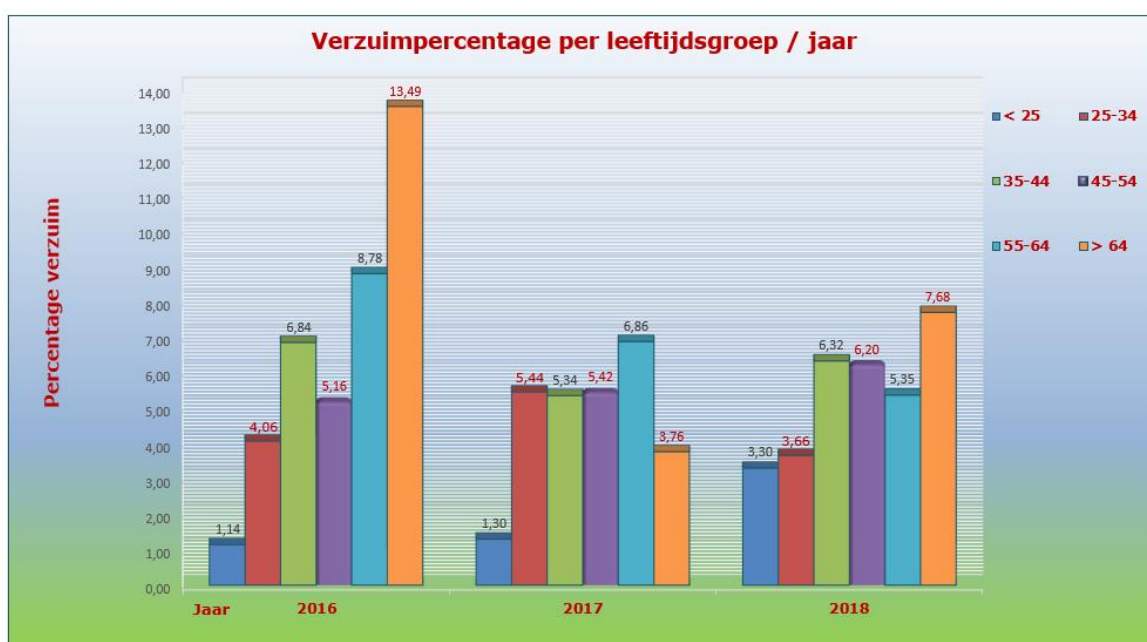
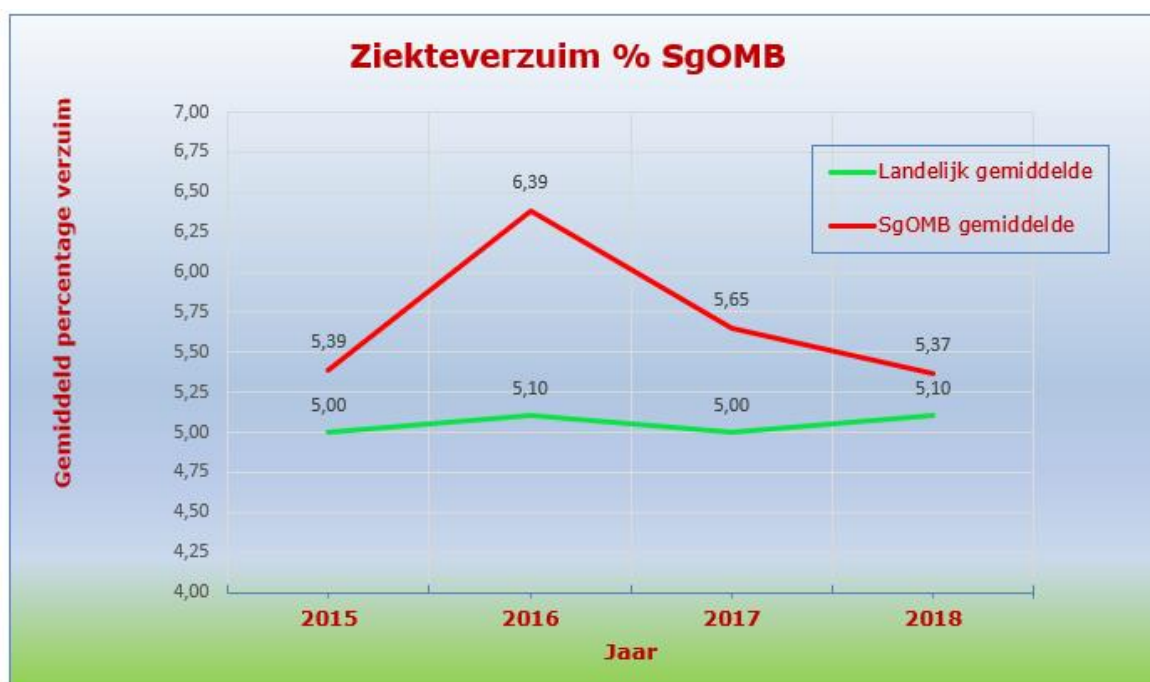
Onderstaand het overzicht met de teamsamenstelling & bevoegdheden van onze po school van de Scholengroep Over- en Midden-Betuwe, peildatum december 2018.

3.6 Verzuim

Verzuim is een voortdurend punt van aandacht. Het totale verzuim binnen de Scholengroep Over- en Midden-Betuwe bedroeg in 2018 5,37%. Dit is een lichte daling ten opzichte van 2017 (5,69%). Enkele langdurige ziektedossiers konden in 2018 gesloten worden waardoor de dalende tendens qua ziekteverzuim in 2017 ook in 2018 kon worden bestendigd.

Landelijk gezien ligt het verzuimpercentage in het voortgezet onderwijs in de afgelopen jaren rond de 5%. De interne sturing van leidinggevenden op de beheersbaarheid van het kortstondig en middellang verzuim, is geïntensiveerd. Ook in 2018 werd nadrukkelijk de aandacht gelegd op de inzetbaarheid en de versnelde terugkeer in het werkproces.

Vacatures in 2018

Ook in 2018 is er binnen elke entiteit van onze scholengroep sprake geweest van in- en/of uitstroom van collegae. Uitstroom onder meer op basis van einde carrière als gevolg van het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd, of op basis van een gemaakte keuze voor een nieuwe en andere uitdagende werkomgeving. Dit resulteerde in 2018 in vacatures op zowel het OP- als OOP-vlak.

3.7 Beleid t.a.v. beheersing uitgaven inzake uitkeringen na ontslag

Het beleid van de Scholengroep is erop gericht om ontslagprocedures zoveel mogelijk te voorkomen door intensief met medewerkers in gesprek te blijven en te investeren in de ontwikkeling van de medewerkers. In situaties waar beëindiging van de arbeidsovereenkomst onvermijdelijk is geworden zal in iedere individuele situatie een weloverwogen en gedegen afweging worden gemaakt over de hoogte van de ontslaguitkering.

3.8 Aandachtsgebieden en uitdagingen Personeel in 2019

Het in 2017 vastgestelde strategische beleidsplan 2018-2023 omvat stevige uitdagingen op het gebied van P&O en strategisch HRM in het bijzonder. De komende zichtbare krimp qua leerlingenaantallen is bepalend voor de feitelijke formatie, inzetbaarheid en behoud van onderwijs- en personele kwaliteit. Er wordt vanuit dit plan een groot beroep gedaan op de professionals van de scholengroep. De onderwijs- en ondersteunende professional zal zich verder moeten bekwamen in 21st-Century skills (vaardigheden), gepersonaliseerd leren, maatwerk leveren, mobiliteit enzovoorts. Om deze uitdagingen aan te kunnen gaan, is de bemensing van de afdeling P&O in 2018 op de juiste sterkte en niveau van kennis gebracht. Met het huidige team zullen activiteiten in de volgende aandachtsgebieden in 2019 worden op gepakt:

- Herzien en herijken van bestaande interne SgOMB regelingen voor wat betreft de gewenste flexibiliteit in een mogelijk krimpscenario.
- Digitalisering van de basis personeels- en salarismutatieprocessen
- Monitoren van de effecten van het ingezette generatiepact.
- Bevorderen van de interne mobiliteit op basis van de bestuursaanstelling.
- Het opzetten van een bovenschoolse regionale flexibele schil.
- Stimuleren en faciliteren van ontwikkeling van professionele kennis en bevoegdheden in de toekomst.
- Ontwikkelen eventueel 'fall-back scenario' (sociaal statuut) indien er te zijner tijd, als gevolg van krimp, daadwerkelijk sprake zal zijn van boventalligheid.
- Beleid of dienstverlening inzetten om de duur van uitkeringen na ontslag van medewerkers te minimaliseren. Betreft onder meer controle op sollicitatieplicht, het actief werken aan een nieuwe uitdaging, hetgeen een verantwoordelijkheid van de scholengroep is als werkgever.

Hoofdstuk 4 Kwaliteit

4.1 Kwaliteit en de strategische doelen

We staan achter de kwaliteit van ons onderwijs. Het accent voor 2018-2023 ligt op het effectief communiceren van sterke punten, het langdurig, consistent en zorgvuldig verbeteren van ons imago en de in- en externe collegiale visitaties. Onze onderwijskwaliteit zal de komende jaren steeds meer in- en extern getoetst gaan worden door collega's van de SgOMB zelf en van andere schoolorganisaties.

In het nieuwe strategisch beleidsplan 'STERK voor kwaliteitsonderwijs dicht bij huis 2018-2023' zijn op het gebied van kwaliteit te realiseren strategische thema's benoemd. Onderstaand schema laat zien wat de status is van een bepaald strategisch thema.

Domein	Strategisch thema	Te bereiken doel of doelen	Genomen acties 2018	Zelfreflectie	Actuele status
Kwaliteit	Meer zelfstandigheid en verantwoordelijkheid.	De ontwikkeling van de kwaliteit van het geboden onderwijs op basis van eigenaarschap van de docent, wordt nadrukkelijk gevolgd aan de hand van collegiale interne- en externe visitaties en analyse van de bereikte onderwijsresultaten.	- Vensters-vo en Vensters-po up-to-date houden. - Inzetten op (collegiale) in- en externe visitaties. - Inzet van LC-en LD docenten op basis van pedagogische tact scholing,	Collegiale- en in-externe visitaties vinden nog niet in een vast patroon en gestructureerd plaats. Niet alle vo-locaties zijn hier iop ingericht. De po-locatie is standaard actief op het gebied van visitaties. Vensters vo- en po worden voorzien van actuele informatie. Scholing LC-LD is positief, maar collega's blijven met elkaar zoeken naar de juiste handelingswijze.	
	Veerkrachtig omgaan met het dalende leerlingenaantal in onze omgeving.	Docenten zijn qua ontwikkelruimte gefaciliteerd door een gelijkmatige verdeling van de werkzaamheden waarbij het vrije taakmodel het middel is.	Bespreekbaar maken binnen interne werkgroep taakbeleid en medezeggenschap.	Ondanks pogingen de positieve zijde van een vrij taakbeleid kenbaar te maken, is er nog geen ruimte gevonden voor het openbreken van het vigerende taakbeleid.	
		Docenten zijn verantwoordelijk voor het door hen gegeven onderwijs waarbij de ontwikkeling van de kwaliteit is geborgd door een sluitend kwaliteitssysteem.	- Kwaliteit onderwijs intern volgen middels coaches en werkplek-begeleiders. - Binnen werkgroep onderwijskwaliteit kwaliteit ontwikkelingen bespreken en delen.	Kruisbestuiving van- het volgen en verbeteren van de onderwijs-kwaliteit worden binnen de werkgroep actief gedeeld.	

Jaarverslag 2018
Stichting Christelijk Onderwijs Over- en Midden-Betuwe

			RTTI (Reproductie, Toepassingsgericht 1 en 2, Inzicht) of ander instrument implementeren.	Eind 2018 kan iedere sectie/vakgroep binnen OBC Elst gebruik maken van RTTI.	
		Onze docenten zijn door opleiding, de juiste bevoegdheden en persoonlijke ontwikkeling eigenaar geworden van hun eigen onderwijsproces.	Bevoegdheidsgraad OP'ers naar maximale hoogte brengen door onder- of anders bevoegden te stimuleren en te faciliteren in het behalen van een voor de SgOMB toepasbare bevoegdheid.	Bevoegdheidsgraad 2018 is gerealiseerd op 96%. Enkele andersbevoegden en PABO-bevoegden zijn bijgeschoold om onderwijs te geven in het vmbo. Er is actief ingezet op deskundigheidsbevordering en deelname aan studiedagen.	
		De managementsturing is gericht op het bieden van professionele ontwikkelruimte van de docent.	Opleidingswensen faciliteren en kansen bieden indien de medewerker zelf <u>en</u> de organisatie daar baat bij zullen hebben.	Aanvragen voor persoonlijke ontwikkeling zijn door de betreffende directieteam beoordeeld. Er zijn tenminste 20 collegae die op meerdere niveau's een studie hebben opgepakt.	
	Veerkrachtig omgaan met het dalende leerlingenaantal in onze omgeving.	De SgOMB scholen hebben samenwerkingsverbanden met omringende PO en VO-onderwijsinstellingen om het onderwijsaanbod dicht bij huis in stand- en op peil te houden.	- Actieve deelname aan bijeenkomsten van het POVO-overleg en het samenwerkingsverband Arnhem. - Op bestuurlijk niveau afstemming onderhouden met bestuurders po en vo onderwijsstichtingen. - Plan van aanpak ontwikkelen om op het gebied van didactiek en pedagogiek verbinding te leggen tussen po en vo. Doel van elkaar te leren.	Vanuit de samenwerking zijn door de aanwezige onderwijsstichtingen po en vo initiatieven ontplooid voor de realisatie van 10-14 onderwijs in de gemeente Lingewaard. In Zetten wordt de gemeente Overbetuwe als medepartner, bestuurlijk gewerkt aan de 'Coöperatie Onderwijs Zetten'. Samenwerkingsplan po-vo is in opbouw.	
		De SgOMB heeft een heldere visie waarop zij haar marktaandeel in een krimpende markt kan behouden of verhogen	Uitvoeren van een diepgaande analyse voor wat betreft de leerlingenstromen in onze regio. Op basis hiervan gerichte acties tot behoud en verbetering van marktaandeel uitzetten.	Herkomstanalyse van onze vo-leerlingen heeft pas begin 2019 plaatsgevonden. Op basis hiervan wordt in de eerste helft 2019 gerichte actie voorbereid het marktaandeel te behouden en binnen een krimpende markt te vergroten.	

Jaarverslag 2018
Stichting Christelijk Onderwijs Over- en Midden-Betuwe

		Er is sprake van duurzame samenwerking met omringende schoolbesturen.	Invoering 10-14 onderwijs.	Binnen de gemeente Lingewaard is, in navolging van het 10-14 onderwijs in Zetten, met omringende po-besturen het proces opgestart om schooljaar 2019-2020 te starten met 10-14 onderwijs.	
		Alle scholen beschikken over de classificatie 'voldoende' van de inspectie.	Monitoring van de onderwijsprestaties van elke leerlijn. Daar waar gewenst is, extra onderwijs- en begeleidingsuren inzetten ter versteviging van de leerlingen en de kwaliteit van het leerwegaanpak.	Voor alle scholen en leerwegen de classificatie 'voldoende' gerealiseerd behalve de leerweg havo op het HPC in Zetten. De 'onvoldoende' is aanleiding om de effecten van het ingezette onderwijsprogramma nauwkeurig te analyseren en zo nodig bij te stellen.	
		De examenresultaten (SE – CE) liggen standaard boven het landelijke gemiddelde en het slagingspercentage van de VO-opleidingen ligt niet onder de landelijke norm.	Monitoring van schoolexamenresultaten en nadrukkelijk de prestaties volgen van examenleerlingen. Daar waar gewenst is, extra onderwijs- en begeleidingsuren inzetten ter versteviging van de leerlingen.	De examenresultaten zijn over de hele breedte van de scholen goed en liggen op- of boven het landelijk gemiddelde.	
		De rendementen van de PO-school staan op de inspectiekaart op groen.	Vorbereiding vanuit groep 7 richting eindtoets nadrukkelijk volgen en de leerlingen op persoonlijk niveau maximale ondersteuning bieden.	Eindtoetsresultaten 2017-2018 zijn goed en boven de norm.	
		Interne kwaliteitszorg is per locatie georganiseerd en de kwaliteitsnorm is vastgelegd in een intern normenkader. Hierbij heeft de scholengroepbrede werkgroep Onderwijs en Kwaliteit de controle over de geboden kwaliteit.	Bewaken van de in de interne notitie Kwaliteitszorg vastgestelde kaders.	Controle op onderwijskwaliteit vindt plaats op locatieniveau zelf. Binnen de werkgroep vindt voornamelijk enkel uitwisseling van best practices, processen en documenten plaats. De werkgroep controleert (nog) niet in deze context.	

Jaarverslag 2018
Stichting Christelijk Onderwijs Over- en Midden-Betuwe

		De ontwikkeling en onderwijskundige resultaten van het 10-14 onderwijs zijn nauwgezet gevolgd en zijn aan de onderwijsinspectie en overige stakeholders periodiek gerapporteerd.	Analyseren van de eerste resultaten bij formele 'overstap' van po naar vo.	De overstap naar het vo vindt pas plaats start schooljaar 2019-2020. Dan worden de effecten pas zichtbaar van het ingezette 10-14 onderwijs. Binnen de landelijke werkgroep waar de SgOMB deel van uitmaakt, worden eerste effecten gedeeld. Betrokken ouders in het po worden periodiek op de hoogte gebracht middels een ouderwerkgroep.	
		Er is een actieve communicatie en dialoog met PO-scholen en aankomende leerlingen, ouders en verzorgers.	- Nauwe afstemming zoeken met leerkrachten groepen 7 en 8 van het primair onderwijs. - Informatie avonden voor ouders/ verzorgers van leerlingen groepen 7 en 8. - Inzetten op ouderparticipatie bij de minilessen.	Informatie avonden zijn succesvol ingezet. Bij de minilessen voor aankomend leerlingen is een stijgend aantal deelnemende ouders / verzorgers zichtbaar.	
	Leerlingen voorbereiden op een steeds sneller veranderende wereld	Op ICT-gebied staat het functioneel beheer in zijn geheel in het teken van de facilitering van het primaire proces.	ICT organisatie inrichten op dienstverlening naar interne klant.	In 2018 zijn de eerste- en tweedelijns ondersteuning op ICT gebied geborgd op locatie. Met de onderwijsverantwoordelijken van de locatie worden specifieke digitale ontwikkelingen in kaart gebracht en qua middelen gerealiseerd.	
		Er is een strategisch huisvestingsbeleid beschikbaar voor het in de toekomst optimaal en toekomstgericht inzetten van bestaande accommodaties.	Opstellen van een intern strategisch huisvestingsdocument gericht op duurzaamheid en wensen v.w.b. het nieuwe onderwijs met 21st century skills.	Document is niet gerealiseerd. Op basis van een nieuw gemeentelijk strategisch huisvestingsbeleid dat begin 2019 vastgesteld wordt, wordt het interne document opgesteld.	
	Optimale relatie met de ouder(s)/verzorger(s) van nu	Waar de SgOMB onderwijskundig voor staat en waarmee de leerling te maken gaat krijgen is transparant en binnen alle	Gebruik maken van kanalen op social media, in krantenberichten, website en standaard foldermateriaal en flyers.	Met volledige ondersteuning van de PR & Communicatie medewerkers, zijn uitingen via website en social media actueel en op orde. Een full-color	

Jaarverslag 2018
Stichting Christelijk Onderwijs Over- en Midden-Betuwe

		(media)uitingen en te verstrekken informatie helder verwoord.	- Nauwe afstemming zoeken met leerkrachten groepen 7 en 8 van het primair onderwijs. 10-14 onderwijs promoten	huis-aan-huis SgOMBkrant is begin 2018 in de regio verspreid. Website zal in 2019 een facelift krijgen.	
		Ouder(s)/verzorger(s) zijn actief betrokken bij het leerproces van hun kind door de inzet van (digitale) communicatiemiddelen en persoonlijke contacten tussen de onderwijs-professional en ouder(s)/verzorger(s).	- Ouders / verzorgers worden via digitale nieuwsbrieven periodiek geïnformeerd over de ontwikkelingen op de locatie. Daarnaast worden resultaten via Magister ontsloten voor de ouders / verzorgers. - Inzet van 'drie-gesprekken tussen ouders / verzorger / leerkracht of docent en leerling zelf in zowel het po- als vo. - Opstellen van een concreet communicatieplan.	De digitale nieuwsbrieven vo-deel van ons onderwijs zijn enigszins verouderd en zullen een toegankelijke facelift krijgen in 2019. "Drie-gesprekken" leveren aantoonbaar toegevoegde waarde op. Ouders zijn actief betrokken op het gebied van medezeggenschap op locatie en bovenschools (GMR).	
		Tevredenheid, problemen, klachten, snelheid van klachtvolgning en probleemoplossing, worden intern geregistreerd en geanalyseerd. De registratie wordt twee keer per jaar besproken in de halfjaargesprekken tussen bestuurder en directieteam op locatie.	- Verslaglegging naar bestuurder in periodieke verantwoordings-rapportages van de directeur en in regulier werkoverleg. - In algemene zin bespreken in halfjaargesprek.	Op basis van noodzaak en ernst van de klacht worden eventuele klachten op locatieniveau opgelost. Daar waar noodzaak toe is, wordt de bestuurder meegenomen in de klachtafhandeling of wordt de klacht op bestuurlijk niveau opgelost. Er zijn geen klachten op klachtencommissieniveau voorgekomen in 2018.	
		De kwaliteit van het onderwijs is ten minste één keer per jaar getoetst aan de wensen en verwachtingen van de leerling, de ouder/verzorger en onze maatschappelijke partners.	Jaarlijks de leerling- en oudertevredenheidsenquête uitzetten.	Het uitzetten van tevredenheidsenquetes een verzoek tot leerlingenfeedback, wordt binnen het vo-deel jaarlijks uitgevoerd. Voor het po-deel is een gedegen ouder tevredenheids-enquête in voorbereiding.	

4.2 ICT

Resultaten ICT in 2018: ICT als 'water uit de kraan'!

De kwaliteit van het door de scholengroep geboden onderwijs wordt medebepaald door de aanwezige ICT-faciliteiten waar zowel de docent, leerling en ondersteuner gebruik van kunnen maken. Examens, kijk- en luistertoetsen zijn grotendeels gedigitaliseerd en de digitale leer- en werkomgeving is in 2018 in alle locaties gefaciliteerd en wordt verder uitgebreid. Er worden hierdoor hoge eisen gesteld aan 24/7 beschikbaarheid van computer- en randapparatuur binnen de scholen en kantoren.

De ICT-ondersteuning vraagt een constante afstemming met onze interne klant. Het draait niet louter meer om de aanwezigheid van een adequate infrastructuur maar steeds vaker om het leveren van maatwerk en eerstelijns ondersteuning. In 2018 is interne inrichting van de afdeling ICT geformaliseerd met als resultaat dat op elke locatie een ICT-medewerker zichtbaar aanwezig is. Hiermee wordt zowel de eerste- als tweedelijns ondersteuning op locatie geborgd. Op locatieniveau zelf zijn vanuit de OP-geleding I-coaches aanwezig om OP'ers te begeleiden en te ondersteunen in de digitale (onderwijs)wereld. Ten behoeve van de scholengroepbrede sturing op toekomstige ICT-ontwikkelingen, is in 2018 het bovenscholse regieteam ICT in positie gebracht.

In 2018 zijn er naast de herinrichting van de interne ICT-dienstverlening meerdere ICT gerelateerde trajecten ingezet. Betreft:

- Office 365 is in de hele scholengroep geïmplementeerd, voor zowel de medewerkers als leerlingen. De interne office 365 experts (één per locatie) zijn intern in positie gebracht met als doel met behulp van training en workshops medewerkers te helpen bij en te instrueren over praktische vaardigheden van o.a. bestandsbeheer (OneDrive), webmail en de mogelijkheden van Microsoft Office 365.
- Qua infrastructuur is de wifi-omgeving op de scholen verder geoptimaliseerd om de steeds toenemende vraag naar een draadloos netwerk te blijven garanderen.
- Er zijn meerdere lokalen ingericht en gefaciliteerd voor digitaal onderwijs.
- Materialen zoals laptops, digiborden etc. zijn zowel aangevuld qua aantallen en zijn vervangen op basis van ouderdom.
- Samen met onze externe dienstverlener, Datacentrum Arnhem, is verder gewerkt aan de opzet van één 24/7 gecontroleerd en bewaakt SgOMB netwerk op afstand.
- Intern is gewerkt aan de definitieve invoer van één single sign-on systeem waarbij alle kantoorapplicaties qua gegevensbehoefte automatisch gevoed gaan worden vanuit één centrale database.

Aandachtsgebieden en uitdagingen ICT 2019

Voor 2019 staan vanuit de afdeling ICT onder andere de volgende activiteiten en aandachtsgebieden op de agenda:

- Interne ICT-dienstverlening op locatieniveau blijvend borgen voor wat betreft de eisen en wensen van de locaties (leerlingen en personeel).
- De faciliteiten en beschikbaarheid van devices zodanig organiseren en faciliteren dat alle leerlingen op onze scholen aansluiting hebben bij het digitale onderwijs.
- Introductie en implementatie van de windows10 omgeving binnen alle locaties, inclusief een portaal(digiplein) voor leerlingen en alle SgOMB medewerkers.
- Bewaking van de intern vastgestelde procedure 'melding datalekken'.
- Borgen privacy binnen de organisatie op basis van de nieuwe Europese wetgeving, de AVG 2018.

4.3 Facilitaire zaken

Resultaten Facilitaire zaken 2018

Het geven van goed onderwijs dient te gebeuren in de juiste voor zowel de leerling, de docent als voor de medewerker uitdagende omgeving.

Naast de onderwijsprofessional speelt huisvesting en onderwijsfaciliteiten hierin een grote rol. Daarbij is het van groot belang dat de ontvangen rijksmiddelen voor onderwijs ook in optimale vorm bij het onderwijs terecht komen. Zowel als bekostiging van de personele lasten als bekostiging voor huisvesting. De overige materiele kosten dienen met de juiste kwaliteit en tegen een marktconforme prijs te worden ingekocht. Deze twee aandachtvelden vallen onder meer onder de regie van facilitaire zaken.

Dit heeft geresulteerd in de volgende activiteiten op het gebied van huisvesting en inkoop in 2018:

- Realisatie van het muziektheater in het HPC Zetten.
- Realisatie van een nieuw techniekplein in het HPC Zetten.
- Upgrading van de aula in het HPC Zetten.
- Voetbal-basketbal speelplein op het terrein OBC Huisen.
- Vervanging buitengevel van gebouw de Essenpas van OBC Bommel.
- Voorbereiding, samenstellen programma van eisen en verdere uitwerking van de beoogde nieuwbouw OBC Elst.
- Inkoop verder vormgeven door efficiënter inrichten van de gezamenlijke inkoop en professionele opzet van contractbeheer.
- Uitvoering van het meerjarig onderhoud.
- Europese aanbesteding inhuur derden in drie percelen en resultaatafspraken bekrachtigd met onze partner in schoonmaak.

4.4 Aandachtsgebieden en uitdagingen Facilitaire zaken in 2019

Het jaar 2019 zal zich op facilitair gebied voor een groot deel richten op nieuw- en verbouw van onze huisvesting.

- In 2019 zullen er op gemeentelijk niveau enkele majeure besluiten worden genomen inzake nieuwbouw van twee schoollocaties. In de gemeente Overbetuwe zullen binnen de inspraak- en bezwarenprocedures stappen gezet moeten gaan worden om de beoogde en in voorbereiding zijnde plannen voor nieuwbouw OBC Elst te gaan realiseren.
- De gemeente Lingewaard legt in februari 2019 een herzien integraal huisvestingsplan onderwijs ter besluitvorming voor aan de gemeenteraad. Hierin is nieuwbouw OBC Bommel, locatie de Heister opgenomen. Het tijdspad wordt vooralsnog gesteld op een realisatieperiode van drie à vier jaar.
- Voor wat betreft de huisvesting van het ingaande schooljaar 2019-2020 te starten 10-14 onderwijs in de gemeente Lingewaard, zal bestaande tijdelijke huisvesting bij gebouw de Heister (OBC Bommel) deels getransformeerd worden naar een voor deze leeftijdsgroep aantrekkelijke huisvesting.
- In OBC Huissen zullen in 2019 delen van het gebouw transparanter en eigentijdsder worden gemaakt om te voldoen aan de huidige wensen van het onderwijs.

Daarnaast zal gedurende het jaar 2019 een intern strategisch huisvestingsplan worden opgesteld waarin onder meer het realiseren van duurzame huisvesting, duurzame energiemaatregelen en duurzaam onderhoud thema's zullen zijn.

Hoofdstuk 5 Financiën

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op het financiële beleid van de Scholengroep, met daarin:

- a. Een beschouwing over de financiële positie;
- b. Majeure zaken als de ontwikkeling van de baten, de investeringen, de financiering, reorganisatie-ontwikkelingen en een analyse van de jaarcijfers ten opzichte van de begroting;
- c. Het treasury beleid (beleggen en belenen);
- d. De belangrijke kengetallen op de balansdatum, de ontwikkeling daarvan;
- e. De continuïteitsparagraaf (toekomstparagraaf);
- f. Het interne risicobeheersings- en controlesysteem.

5.1 Financiële positie op balansdatum

Onderstaand treft u de balans aan per 31 december 2018 in vergelijking met 31 december 2017. Na de balans volgt een korte toelichting op de belangrijkste wijzigingen in de balans.

Balans	31-12-2018	31-12-2017
Activa		
Vaste activa	4.359.626	5.313.431
Vorderingen	531.765	592.870
Liquide middelen	13.029.906	10.459.915
Activa, totaal	17.921.297	16.366.216
Passiva		
Eigen vermogen	10.012.749	8.858.566
Voorzieningen	2.451.063	2.259.174
Kortlopende schulden	5.457.485	5.248.476
Passiva, totaal	17.921.297	16.366.216

Toelichting op de balans:

Activa

Vaste activa

De vaste activa bestaat uit materiële- en financiële vaste activa.

Materiële vaste activa

De door de Scholengroep beheerde schoolgebouwen zijn, behoudens het gebouw Essenpas (OBC Bommel) juridisch wel, doch economisch geen eigendom van de Scholengroep. Deze gebouwen zijn volledig gesubsidieerd en dienen, wanneer ze niet conform de bestemming worden gebruikt om niet te worden overgedragen aan de gemeente.

In 2018 is € 983.965 geïnvesteerd in materiële vaste activa. Er is voor € 69.882 geïnvesteerd in gebouwen en terreinen, voor € 794.709 in inventaris en apparatuur en voor € 119.374 in overige vaste bedrijfsmiddelen.

Naast de investeringen hebben er ook voor € 401.325 desinvesteringen plaats gevonden vanwege het afboeken van investeringen in de praktijkgerichte leeromgevingen in Huissen en Zetten omdat er andere onderwijskeuzes gemaakt zijn voor de gebouwen. Er is voor € 398.803 gedesinvesteerd in gebouwen en terreinen en voor € 2.522 in inventaris en apparatuur. De afschrijvingslasten bedroegen in totaal € 1.025.381, waardoor er per saldo een verlaging van de waarde van de materiële vaste activa is. De boekwaarde van de materiële vaste activa is in 2018 afgenomen met € 442.741 naar € 4.359.626.

Financiële vaste activa

Begin 2018 bestonden de financiële vaste activa uit obligaties met een duurzaam karakter. Met "duurzaam" wordt langer dan een jaar bedoeld. Omdat het duurzaamheidsaspect ontbreekt eind 2018 zijn de effecten per 31-12-2018 onder de vlottende activa gepresenteerd waardoor de financiële vaste activa in 2018 afnemen van € 511.064 naar € 0.

Vorderingen

De vorderingen zijn in 2018 afgenomen met € 61.105. Dit wordt met name veroorzaakt doordat de vordering op debiteuren afgenomen is met € 57.612 en ook de nog te ontvangen rente is € 18.134 lager dan eind 2017. Ook de vooruitbetaalde kosten zijn afgenomen met € 71.550. Dit wordt met name veroorzaakt doordat de vooruitbetaalde kosten nieuwbouw Elst verrekend zijn met de het vooruit ontvangen bedrag van de gemeente. De overige vorderingen zijn daarentegen toegenomen met € 88.897 grotendeels vanwege een vordering op Iddink Learning Materials in verband met creditering huurbedragen.

Voor de po-school is er een vordering op het ministerie i.v.m. het betaalritme van de personele bekostiging en prestatiebox. In de periode augustus t/m december wordt ongeveer 5/12^e van de jaarsubsidie ontvangen, waardoor er per 31 december sprake is van een vordering. Deze vordering loopt in de periode januari t/m juli terug naar € 0. Vanaf augustus loopt de vordering weer op. Eind 2018 is de vordering op het ministerie ca. € 3.439 lager dan eind 2017.

Toelichting vordering OCW

Bekostiging	Bekostigings- jaar	Bedrag beschikking	Toegerekend t/m 2018	Ontvangen t/m 2018	Te vorderen 31-12-2018	Te vorderen 31-12-2017
Personeel	2018/2019	687.048	286.270	237.375	48.895	48.227
Prestatiebox	2018/2019	35.833	14.930	16.268	-1.338	2.769
Totaal OCW		722.881	301.200	253.643	47.557	50.996

De voorziening wegens oninbaarheid bestaat uit de voorziening dubieuze vorderingen. Deze voorziening is per balansdatum bepaald op basis van 50% van de nog openstaande facturen ouder dan 180 dagen. Dit oninbare deel dat opgenomen is in de voorziening wegens oninbaarheid wordt in mindering gebracht op de vorderingen.

Voorziening wegens oninbaarheid	2018	2017
Stand per 1-1	1.599	1.822
Vrijval	733	223
Stand per 31-12	866	1.599

Liquide middelen

De liquide middelen bestaan uit effecten die binnen een jaar aflopen, uit kasmiddelen en uit tegoeden op bank- en girorekeningen.

In 2018 zijn drie obligaties afgelost en aangezien er geen rendabele beleggingsmogelijkheden werden voorzien zijn de vrijgevallen middelen toegevoegd aan de liquiditeitenrekening van de beleggingsportefeuille. Tevens zijn eind 2018 de resterende effecten overgeheveld van de financiële vaste activa naar de vlottende activa omdat de einddatum korter dan een jaar is. Per saldo neemt hierdoor de waarde van de effecten onder de vlottende activa af met € 19.278.

De liquide middelen zijn in totaal in 2018 toegenomen met € 2.589.268. Deze toename is hoger dan het positieve resultaat over 2018.

Dit wordt o.a. veroorzaakt door de lasten die geen invloed hebben op de omvang van de liquide middelen, zoals de afschrijvingen en de toevoegingen aan de voorzieningen. Daar tegenover staan de investeringen in materiële vaste activa en de onttrekkingen aan de voorzieningen. Deze posten zorgen voor een verlaging van de liquide middelen, maar hebben geen invloed op het resultaat.

Per saldo waren de investeringen en onttrekkingen aan de voorzieningen lager dan de afschrijvingen en de toevoegingen aan de voorzieningen wat leidt tot een positief effect op de liquide positie.

Verder zijn de vorderingen afgenomen en de schulden toegenomen. Beide posten worden niet als zodanig verwerkt in het resultaat maar hebben wel effect op de liquide middelen. Een afname van de vorderingen betekent dat de inkomende geldstroom hoger is dan in de baten en lasten verwerkt. Een toename van de schulden betekent dat de uitgaande geldstroom lager is dan in de baten en lasten verwerkt. Per saldo hebben beide dan ook een positief effect op de liquide positie.

Een nadere toelichting op de ontwikkeling van de omvang van de liquide middelen is weergegeven in het kasstroomoverzicht.

Passiva

Eigen vermogen

Het eigen vermogen van de Stichting bestaat uit de algemene reserve, de bestemmingsreserve publiek en de bestemmingsreserve privaat. Met de resultaatbestemming 2018 heeft er een herschikking van de reserves plaatsgevonden.

Eigen Vermogen	Stand per 1-1-2018	Resultaat	Overige mutaties	Stand per 31-12-2018
Algemene reserve	1.594.880	-743.500	5.611.157	6.462.538
Bestemmingsreserve (publiek)	6.138.258	2.232.946	-5.611.157	2.760.048
Bestemmingsreserve (privaat)	1.125.427	-335.263		790.164
Eigen vermogen	8.858.566	1.154.184	0	10.012.749

Begin 2018 was de stand van de algemene reserve € 1.594.880. Van de bestemmingsreserve publiek is € 5.611.157 toegevoegd aan de algemene reserve. Na herschikking bedraagt de algemene reserve € 7.206.037. Van het positieve resultaat is € 743.500 onttrokken aan de algemene reserve zodat de stand van algemene reserve eind 2018 € 6.462.538 bedraagt. Deze reserve dient ter afdekking van algemene en personele risico's.

De stand van de bestemmingsreserve publiek bedraagt begin 2018 € 6.138.258. Vanwege het bestuur is er een beperktere bestedingsmogelijkheid gegeven aan een deel van het eigen vermogen. Deze bedraagt na herschikking € 527.101 zodat € 5.611.157 overgeheveld is naar de algemene reserve. Van het positieve resultaat is € 2.232.946 toegevoegd aan de bestemmingsreserve publiek zodat de bestemmingsreserve publiek eind 2018 € 2.760.048 bedraagt. De bestemmingsreserve publiek is bestemd voor compensatie gespaarde uren BAPO, impulsbeleid en huisvesting.

Bestemmingsreserve (publiek)	Stand per 1-1-2018	Resultaat	Overige mutaties	Stand per 31-12-2018
Bestemming - personeel BAPO	124.320	-88.348		35.971
Bestemming - impuls	402.782	-3.705		399.077
Bestemming - huisvesting		2.325.000		2.325.000
Bestemming - scholen en bestuursbureau	5.611.157		-5.611.157	0
Bestemmingsreserve (publiek)	6.138.258	2.232.946	-5.611.157	2.760.048

De bestemmingsreserve privaat is gevormd uit exploitatie-overschotten van private geldstromen. De bestedingsdoelen zijn voor een groot deel gerealiseerd waardoor de keuze gemaakt is om de middelen vanaf 2018 in te zetten voor het oplossen van personele knelpunten. Begin 2018 was de stand van de bestemmingsreserve privaat € 1.125.427. Van het positieve resultaat is € 335.263 onttrokken aan de bestemmingsreserve privaat zodat de stand van de bestemmingsreserve privaat eind 2018 € 790.164 bedraagt. De bestemmingsreserve privaat wordt gebruikt voor aanvullende uitgaven die niet uit de regulier ontvangen subsidies kunnen worden bekostigd, ten behoeve van de ouderraad van de Lammerts van Buerenschool en als sociaal fonds. In de ouderbijdrage is een bedrag bestemd voor het sociaal fonds. Het doel van het sociaal fonds is het verstrekken van een tegemoetkoming in de kosten van de afdelingsactiviteiten, excursies, etc. als ouderbijdrage voor minder draagkrachtige ouder(s)/verzorger(s).

Bestemmingsreserve (privaat)	Stand per 1-1-2018	Resultaat	Overige mutaties	Stand per 31-12-2018
Privaat - Steunstichtingen	988.127	-337.495		650.631
Privaat - Sociaal Fonds	123.968	974		124.942
Privaat - Ouderraad LvB	13.333	1.258		14.591
Bestemmingsreserve (privaat)	1.125.427	-335.263	0	790.164

Voorzieningen

De Scholengroep heeft de volgende voorzieningen:

- Voorziening jubilea gratificaties VO en PO
- Voorziening spaarverlof VO
- Voorziening PB50 sparen VO
- Voorziening duurzame inzetbaarheid PO
- Voorziening eigen risico uitkeringskosten VO
- Voorziening groot onderhoud VO en PO

Voorziening jubilea gratificaties VO en PO

De voorziening jubilea gratificaties is een personele voorziening en is bedoeld ter dekking van toekomstige jubileumgratificaties. De voorziening is gewaardeerd tegen contante waarde van de toekomstige uitbetalingen en is afhankelijk van de ingeschatte blijfkans, de verwachte salarisstijgingen en is gebaseerd op een marktrente van 1%.

In 2018 is € 54.025 onttrokken aan de voorziening jubilea gratificaties VO en er is € 46.695 toegevoegd aan de voorziening waardoor het saldo van de voorziening per 31 december 2018 € 341.957 bedraagt.

In 2018 hebben er geen onttrekkingen plaatsgevonden aan de voorziening jubilea gratificaties PO. Op basis van de waardering is er € 8.281 toegevoegd aan de voorziening waardoor het saldo van de voorziening per 31 december 2018 € 15.311 bedraagt.

Voorziening spaarverlof VO

De voorziening spaarverlof is een personele voorziening en dient ter dekking van toekomstige uitgaven als gevolg van herbezetting voor opgebouwd spaarverlof. De voorziening wordt jaarlijks berekend op basis van de opgebouwde rechten van de personen die sparen voor spaarverlof. In 2018 is € 44.986 onttrokken aan de voorziening en er is € 35.709 toegevoegd aan de voorziening waardoor het saldo van de voorziening per 31 december 2018 € 29.557 bedraagt.

Voorziening PB50 sparen vo

Deze personele voorziening vloeit voort uit de in 2014 afgesloten CAO voor het VO. Hierin is de mogelijkheid opgenomen om de 50 uren persoonlijk budget te sparen en in de toekomst op te nemen ten behoeve van inkoop extra pensioen, kinderopvang of uitbetaling (< schaal 9 functies). De voorziening PB50 sparen is berekend op basis van de individuele uurtarieven inclusief bijkomende werkgeverslasten. In 2018 is € 103.322 onttrokken aan de voorziening en € 1.789 is vrijgevallen. Er is € 248.443 toegevoegd aan de voorziening waardoor het saldo van de voorziening per 31 december 2018 € 675.065 bedraagt.

Voorziening duurzame inzetbaarheid po

Deze personele voorziening is gebaseerd op personeelsleden die duurzame inzetbaarheid uren sparen voor een voorafgaand vastgesteld doel conform de voorwaarden uit de CAO PO. Vanwege de opname in schooljaar 2017/2018 en geen nieuwe spaarders in 2018 is € 5.384 vrijgevallen waardoor het saldo van de voorziening per 31 december 2018 € 0 bedraagt.

Voorziening eigen risico uitkeringskosten

De voorziening eigen risico uitkeringskosten is een personele voorziening die gevormd is ter dekking van mogelijke uitkeringskosten. Voor de berekening van de hoogte van de voorziening wordt jaarlijks de individuele blijfkans beoordeeld en de verwachte duur van de uitkering. De verwachte uitkeringskosten die op basis hiervan voor eigen rekening zullen komen bedragen eind 2018 in totaal € 103.634. In 2018 is € 65.370 onttrokken aan de voorziening en € 14.814 is vrijgevallen. Er is € 53.223 gedoteerd aan de voorziening.

Voorziening groot onderhoud VO en PO

De voorziening groot onderhoud is bepaald aan de hand van de meerjaren onderhoudsplannen en de daarbij behorende kosten voor de komende 20 jaar. Voor de VO scholen is alleen een voorziening gevormd voor groot onderhoud uitgaven groter dan € 100.000 en voor de PO school is de voorziening gevormd voor alle uitgaven conform het meerjaren onderhoudsplan.

Voor de VO scholen hebben er in 2018 geen onttrekkingen plaatsgevonden en er is voor € 87.668 gedoteerd aan de voorziening. Het saldo van de voorziening bedraagt € 983.968 per 31 december 2018. Voor de PO school heeft er in 2018 een onttrekking plaatsgevonden van € 8.355 en een vrijval van € 3.471. Er is € 13.383 gedoteerd aan de voorziening waardoor het saldo eind 2018 € 91.571 bedraagt.

Kortlopende schulden

De omvang van de kortlopende schulden is met € 209.009 toegenomen ten opzichte van 31 december 2017. De belangrijkste kortlopende schulden zijn de af te dragen loonheffing en pensioenpremies en het

nog te betalen vakantiegeld. Deze schulden worden eind januari en eind mei betaald. De salaris gebonden schulden zijn in totaal € 111.083 hoger dan op 31 december 2017. Dit wordt met name veroorzaakt door de loonsverhoging van 2,35% in 2018 en door de stijging van de premie voor het ouderdoms- en nabestaandenpensioen van 21,1% naar 22,9%.

Onder de kortlopende schulden zijn ook de bestede investeringssubsidies opgenomen. Op 31 december 2018 zijn deze ca. € 671.000 lager dan eind 2017. Dit wordt voor een groot deel veroorzaakt doordat de investeringen in de praktijkgerichte leeromgevingen in Huissen en Zetten afgeboekt zijn omdat er inmiddels andere onderwijskeuzes gemaakt zijn voor de gebouwen. Van de gemeente Overbetuwe is € 350.000 ontvangen ten behoeve van de nieuwbouw OBC Elst. In 2018 is ca. € 82.000 aan kosten afgeboekt van dit vooruit ontvangen bedrag. Eind 2018 is er nog ca. € 268.000 als vooruit ontvangen bedrag te besteden ten behoeve van de nieuwbouw OBC Elst.

De overige overlopende passiva betreffen de nog te betalen accountantskosten met betrekking tot de controle van de jaarrekening 2018. Onder de overige kortlopende schulden zijn diverse nog te betalen bedragen opgenomen o.a. voor excursies, voor de bedrijfsarts, voor afvalverwerking en voor advieskosten.

Onder vooruit ontvangen subsidies OCW staat het saldo nog te besteden ultimo 2018 voor subsidieprojecten die verantwoord zijn in model G. Het saldo ultimo 2018 is ca. € 124.000 hoger dan ultimo 2017. Het betreft de volgende vooruit ontvangen subsidies:

Vooruit ontvangen subsidie OCW	31-12-2018	31-12-2017
Bekostiging technisch VMBO	35.100	-
Lerarenbeurs HPC	17.601	23.602
Lerarenbeurs OBC	36.326	40.651
Prestatiesubsidie HPC	11.931	11.937
Prestatiesubsidie OBC	22.370	22.381
Subsidie curriculumontwikkeling	33.273	-
Subsidie doorstroomprogramma	18.967	-
Vooruit ontvangen gelden OCW LOF	115.054	67.826
	<u>290.623</u>	<u>166.396</u>

5.2 Analyse resultaat

De begroting van 2018 liet een positief resultaat zien van € 818.600. Uiteindelijk resulteert een positief resultaat van € 1.154.184, een verschil van € 335.584 met de begroting.

Het resultaat is het gezamenlijk resultaat van de scholen en overige kostenplaatsen:

Omschrijving	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
RvT	969	-100	-5.901
CvB	-322.970	400	-6.357
Impuls	-225.438	-417.000	-211.913
Bestuursbureau	-30.821	136.100	126.672
OBC Bommel	397.665	193.700	611.899
OBC Elst	259.192	145.200	848.866
OBC Huissen	449.723	468.000	412.476
HPC Zetten	572.191	315.600	311.275
LvB Zetten	53.672	-23.300	-7.923
Totaal	1.154.184	818.600	2.079.096

In de navolgende paragraaf treft u een vergelijking aan en een specificatie van de belangrijkste verschillen.

5.3 Analyse resultaat ten opzichte van vorig boekjaar en begroting

In de volgende tabel een vergelijking van de staat van baten en lasten op basis van gerealiseerde en begrote baten en lasten voor het kalenderjaar 2018 en gerealiseerde baten en lasten voor het kalenderjaar 2017.

Staat van baten en lasten	Realisatie 2018	Begroot 2018	Verschil	Realisatie 2017	Verschil
Baten					
Rijksbijdragen	38.233.621	36.629.100	1.604.521	36.981.711	1.251.909
Overige overheidsbijdragen	329.172	265.700	63.472	329.027	146
Overige baten	1.792.010	1.652.900	139.110	1.768.829	23.181
Totaal baten	40.354.804	38.547.701	1.807.103	39.079.568	1.275.236
Lasten					
Personeelslasten	30.978.169	29.663.201	1.314.968	30.054.537	923.632
Afschrijvingen	1.025.381	1.003.600	21.781	1.047.591	-22.210
Huisvestingslasten	2.352.609	2.308.300	44.309	1.375.264	977.345
Overige lasten	4.850.577	4.747.000	103.578	4.549.678	300.899
Totaal lasten	39.206.736	37.722.100	1.484.635	37.027.069	2.179.666
Saldo baten en lasten	1.148.068	825.600	322.468	2.052.498	-904.430
Financiële baten en lasten					
Financiële baten	34.775	25.300	9.475	69.780	-35.005
Financiële lasten	28.660	32.300	-3.641	43.182	-14.523
Saldo financiële baten en lasten	6.116	-7.000	13.116	26.597	-20.482
Totaal resultaat	1.154.184	818.600	335.584	2.079.096	-924.912

Toelichting op de staat van baten en lasten:

Rijksbijdragen

De rijksbijdragen OCW zijn € 1.604.521 hoger dan begroot en € 1.251.909 hoger dan in 2017 ontvangen. De verhoging wordt veroorzaakt door extra middelen die zijn ontvangen als gevolg van aanpassingen in de bekostiging, door aanvullende bekostiging (technisch VMBO), door uitbreiding van de regeling praktijkgerichte leeromgeving en door hoger dan wel lagere incidentele subsidies (prestatiesubsidie voortijdig schoolverlaters, curriculumontwikkeling, doorstroomprogramma, nieuwkomers). De ontvangen gelden via de Samenwerkingsverbanden zijn iets hoger dan begroot maar lager dan in 2017 gerealiseerd.

Rijksbijdragen OCW	Realisatie 2018	Begroot 2018	Verschil	Realisatie 2017	Verschil
Normvergoeding materieel	4.247.512	4.172.900	74.613	4.212.380	35.132
Normvergoeding personeel	27.571.383	26.866.300	705.083	27.172.812	398.571
Normvergoeding personeel LWOO leerlingen	2.492.808	2.414.000	78.808	2.479.934	12.874
Vergoeding Personeels-en Arbeidsmarktbeleid	131.761	111.500	20.261	118.136	13.625
	34.443.464	33.564.700	878.764	33.983.262	460.202
Overige subsidies OCW					
Bekostiging lesmateriaal	1.378.926	1.359.500	19.426	1.374.787	4.139
Bekostiging technisch VMBO	129.248	0	129.248	0	129.248
Prestatieboxgelden	1.320.363	1.357.400	-37.037	1.222.507	97.856
Prestatiesubsidie ivm.vermindering VSV	71.817	0	71.817	54.260	17.558
Subsidie Curriculumontwikkeling	34.947	0	34.947	0	34.947
Subsidie doorstroomprogramma	7.533	0	7.533	0	7.533
Subsidie nieuwkomers	5.583	0	5.583	5.500	83
Subsidie OCW LerarenOntwikkelfonds	75.960	50.100	25.860	24.007	51.952
Subsidie praktijkgerichte leeromgeving	519.805	37.700	482.105	37.782	482.023
Subsidie studieverlof/kst lerarenbeurs	93.088	111.000	-17.912	119.116	-26.028
Vrijval inv. Subs. vernieuwingsmiddelen	0	0	0	3.355	-3.355
	3.637.271	2.915.700	721.571	2.841.313	795.958
Inkomensoverdrachten van rijksbijdragen					
Afdracht aan samenwerkingsverband	-5.262	-7.200	1.939	0	-5.262
Ontvangen gelden SWV (cluster 3 of 4)	158.147	155.900	2.247	157.136	1.011
	152.885	148.700	4.185	157.136	-4.251
Totaal Rijksbijdragen OCW	38.233.621	36.629.100	1.604.521	36.981.711	1.251.909

Verantwoording werkdrukmiddelen

In de vergoeding personeels- en arbeidsmarktbeleid zitten ook de extra middelen voor aanpak van werkdruk in het primair onderwijs. De dr. Lammerts van Buerenschool heeft hiervoor € 29.088 ontvangen voor schooljaar 2018-2019. Samen met het team is gesproken over werkdruk, de knelpunten zijn benoemd en mogelijke oplossingen zijn besproken. Uiteindelijk is samen gekomen tot een bestedingsplan dat ter instemming voorgelegd is aan de PMR. Het totale budget wordt ingezet ter voorkoming van combinatiegroepen. Hiervoor is personeel aangenomen en voor 2018 bedragen de kosten ca. € 16.000.

Toelichting aanvullende bekostiging technisch onderwijs VMBO

Voor de kalenderjaren 2018 en 2019 wordt er aanvullende bekostiging ontvangen door scholen die technisch VMBO aanbieden. Voor de Scholengroep betreft dit het Hendrik Pierson College en het Over Betuwe College in Huissen. In totaal is er in 2018 € 192.558 ontvangen als aanvullende bekostiging technisch onderwijs VMBO, respectievelijk € 3.202 en € 189.357. Hiervan is € 129.248 ten gunste van het resultaat vrijgevallen in 2018 en is € 28.210 als investeringssubsidie in mindering gebracht op de verkrijgingsprijs van de activa waarop de subsidie betrekking heeft. Voor € 35.100 ligt er een bestedingsplan zodat dit bedrag gepasseerd is op de balans als vooruit ontvangen subsidie OCW. De aanvullende bekostiging is gebruikt voor het aanschaffen van inventaris en materiaal dat noodzakelijk is voor het verzorgen van technisch vmbo en voor het ontwikkelen van nieuwe beroepsgerichte keuzevakken.

Toelichting bekostiging nieuwkomers

Met ingang van 2017 (en verlengd voor 2019) is er een nieuwe bekostiging voor alle nieuwkomers in het VO die <2 jaar in Nederland zijn. Deze regeling is door OCW gemaakt om beter aan te sluiten bij de wisselende aantal nieuwkomers op de scholen. Op teldatum 1 januari 2018 waren er op het Over Betuwe College in Bommel twee leerlingen die voldeden aan de voorwaarden:

- ingeschreven als daadwerkelijk schoolgaand;
- vreemdeling volgens de Vreemdelingenwet 2000 (art. 1);
- volgt geen internationaal georiënteerd voortgezet onderwijs of Europees secundair onderwijs.

Aan bekostiging eerste opvang nieuwkomers is hiervoor in 2018 € 5.583 ontvangen.

Toelichting besteding middelen Samenwerkingsverbanden

Zorgen dat alle leerlingen een passende plaats in het onderwijs kunnen vinden en dat ze daarbij de ondersteuning krijgen die ze eventueel nodig hebben, dat is het doel van passend onderwijs. Hiervoor verdeelt de overheid sinds 2014 het geld voor zorgleerlingen over de regionaal georganiseerde samenwerkingsverbanden, waar schoolbesturen voor regulier en speciaal onderwijs aan tafel zitten. De ontvangen ondersteuningsmiddelen van het ministerie van OCW worden via een systematiek binnen het samenwerkingsverband beschikbaar gesteld om de collectieve doelen in het ondersteuningsplan te realiseren.

De Scholengroep is voor de voortgezet onderwijs scholen aangesloten bij het Samenwerkingsverband V(S)O 25.06 en voor het primair onderwijs bij het Samenwerkingsverband Passend Wijs 25.06. Overeenkomstig het bestuursbesluit van het Samenwerkingsverband V(S)O 25.06 ontvangen de VO scholen ondersteuningsmiddelen op basis van het gemiddelde aantal rugzakleerlingen van de laatste drie teldata voor 2014. Het Samenwerkingsverband PassendWijs verdeelt het restant van de budgetten voor lichte en zware ondersteuning over de schoolbesturen op basis van de leerlingaantallen op 1 oktober voorafgaande aan het komende kalenderjaar. In totaal heeft de Scholengroep € 158.147 aan ondersteuningsmiddelen ontvangen van de Samenwerkingsverbanden. Dit is ca. € 2.200 hoger dan begroot en € 1.000 hoger dan in 2017 ontvangen.

Deze middelen worden door de voortgezet onderwijs scholen gebruikt voor persoonlijke begeleiding van leerlingen; het inschakelen van een teamondersteuner zorg, het in dienst nemen van een begeleider kinderen met speciale behoeften, uren ten behoeve van ondersteuningscoördinatoren (voorheen zorgcoördinatoren) en diverse trainingen zoals faalangstreductie training etc..

De middelen van het Samenwerkingsverband PassendWijs zijn door de primair onderwijs school ingezet voor lichte en zware ondersteuning. De gelden voor lichte ondersteuning zijn ingezet voor facilitering IB'er en onderwijsassistente, facilitering leerkracht plusgroep en voor cursussen voor IB'er (ParnaSys en 'Beter begeleiden'). De gelden voor zware ondersteuning zijn ingezet via Kindkans, een digitaal systeem waarmee aanvragen voor extra ondersteuning, arrangementen en/of materialen en de aanvragen voor een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) voor speciaal basisonderwijs (SBO) ingediend worden bij het Samenwerkingsverband. Diverse ondersteuningsbehoeften zijn hiermee voorzien in 2018.

Het Samenwerkingsverband PassendWijs kent 4 regio's, elk met een Regionaal Bestuurlijk Overleg. De Lammerts van Buerenschool valt onder de regio Overbetuwe Lingewaard. Regionaal zijn er afspraken gemaakt worden over afdracht van ontvangen middelen die regionaal worden ingezet. Elk jaar wordt er een jaarplan opgesteld en een begroting. In 2018 heeft de Lammerts van Buerenschool voor € 5.262 meebetaald aan het jaarplan van de regio Overbetuwe Lingewaard.

Overige overheidsbijdragen

Onder de overige overheidsbijdragen zijn diverse subsidies c.q. vergoedingen van de gemeente opgenomen inclusief de vrijval van de vooruit ontvangen (investerings)subsidies. Vrijval ten gunste van de staat van baten en lasten geschiedt jaarlijks naar rato van de besteding. Door de geplande nieuwbouw voor OBC Elst vallen de in het verleden ontvangen subsidies voor de huidige locaties van OBC Elst versneld vrij. In 2018 betreft het ca. € 49.000. Dit verklaart voor het grootste gedeelte de afwijking ten opzichte van de begroting.

De doorbelaste kosten gemeenten betreffen diverse huisvestingskosten voor Sportzalen De Mammoet in Zetten en kosten in het kader van sessies talentontwikkeling OBC Huissen bij de Radboud Universiteit Nijmegen.

Overige overheidsbijdragen	Realisatie 2018	Begroot 2018	Verschil	Realisatie 2017	Verschil
Doorbelaste kosten gemeente	37.970	34.000	3.970	37.382	588
Subsidie Begeleiding Startende Leraren	6.000	7.000	-1.000	0	6.000
Subsidie gemeente cultuureducatie	670	400	270	477	193
Subsidie gemeente schoolbegeleidingsdienst	5.188	3.500	1.688	0	5.188
Verg inzet projecten lerende regio Arnhem	8.550	0	8.550	8.100	450
Vergoeding busvervoer gemeente	35.000	35.000	0	35.000	0
Vergoeding ozb gemeente	86.049	85.000	1.049	85.991	58
Vrijval 1e inrichting nieuwbouw zetten	20.935	20.900	35	20.935	0
Vrijval inv. subs1e inr. 2e fase Bemmelen	7.383	7.400	-17	7.383	0
Vrijval inv. subsidie Drieske	38.021	38.000	21	50.352	-12.331
Vrijval inv. subsidie Elst Mozartstr	69.666	24.300	45.366	69.666	0
Vrijval inv. subsidie Huissen 04	4.263	4.300	-36	4.263	0
Vrijval inv. subsidie rek Maasdam	9.477	5.900	3.577	9.477	0
Totaal overige overheidsbijdragen	329.172	265.700	63.472	329.027	146

Overige baten

De overige baten zijn € 139.110 hoger dan begroot en € 23.181 hoger dan in 2017 gerealiseerd. In beide gevallen wordt de verhoging met name veroorzaakt door de "overige baten". Onder de overige baten wordt rekening gehouden met o.a. doorbelaste schoolkosten voor leerlingen die van buitenaf komen, bijdragen voor huiswerkklass, musical, mediatheek, cluster 1 en/of cluster 2 leerlingen, excursies, werkweken, activiteiten, Cambridge examens, examentrainingen, projecten, schoolreisjes en schoolkampen en subsidie in het kader van VMBO on Stage.

De overschrijding ten opzichte van de begroting en ten opzichte van de realisatie 2017 wordt met name veroorzaakt door de doorbelaste schoolkosten voor leerlingen van buitenaf, de opbrengsten voor excursies, werkweken en activiteiten en de opbrengsten voor projectkosten. De doorbelaste schoolkosten voor leerlingen van buitenaf (ca. € 50.000) waren niet begroot en waren ca. € 22.000 hoger dan in 2017 gerealiseerd. Dit betreft leerlingen die na 1 oktober instromen. Er wordt een factuur gestuurd voor de subsidie, naar het schoolbestuur waar de leerlingen op 1 oktober ingeschreven was, naar rato van de duur van het schooljaar (geld volgt leerling). Ook de opbrengsten voor drukwerk/kopieën (ca. € 12.000) waren niet begroot en waren ca. € 12.000 hoger dan in 2017 gerealiseerd.

Jaarverslag 2018
Stichting Christelijk Onderwijs Over- en Midden-Betuwe

Overige baten	Realisatie 2018	Begroot 2018	Vershil	Realisatie 2017	Vershil
Detachering personeel	179.422	167.800	11.622	190.601	-11.179
Opbrengst catering	153.131	159.600	-6.469	157.766	-4.635
Opbrengst verhuur	46.999	62.900	-15.901	61.949	-14.949
Ouderbijdragen (PO/VO)	359.135	352.900	6.235	382.311	-23.176
Overige baten	1.020.116	869.900	150.216	936.256	83.859
Sponsoring	100	0	100	100	0
Verkoop (onderwijs)materialen	33.108	39.800	-6.692	39.847	-6.739
Totaal overige baten	1.792.010	1.652.900	139.110	1.768.829	23.181

Personeelslasten

Gedurende het jaar 2018 waren gemiddeld 403 werknemers in dienst op basis van een volledig dienstverband (2017: 405).

Personeelslasten	Realisatie 2018	Begroot 2018	Vershil	Realisatie 2017	Vershil
Lonen, salarissen, soc.ln, pensioenln	29.057.925	27.894.252	1.163.673	28.175.955	881.970
Ontvangen vergoedingen	-240.027		-240.027	-170.637	-69.390
Overige personele lasten	2.160.271	1.768.949	391.322	2.049.218	111.053
Totaal personeelslasten	30.978.169	29.663.201	1.314.968	30.054.537	923.632

De personeelslasten zijn € 1.314.968 hoger dan begroot en € 923.632 dan in 2017 gerealiseerd. De personeelslasten bestaan uit de salaris gerelateerde lasten en de overige personele lasten. De ontvangen vergoedingen betreffen de vergoedingen voor vervangingen van het Vervangingsfonds (PO), incidentele bijdragen van het Participatiefonds (PO) en de uitkeringen van het UWV. De ontvangen vergoedingen worden in mindering gebracht op de personeelslasten omdat deze een compensatie betreffen voor gemaakte loonkosten. In de begroting is geen rekening gehouden met deze inkomsten waardoor de ontvangen vergoedingen € 240.000 hoger zijn dan begroot en € 69.390 hoger dan in 2017 gerealiseerd. De vergoeding van het Vervangingsfonds was in 2018 ca. € 40.000 hoger dan er aan kosten voor ziektevervangning in 2018 gemaakt zijn. Er heeft een nabetaling over kosten uit 2016 en 2017 plaatsgevonden.

De salaris gerelateerde kosten zijn € 1.163.673 hoger dan begroot en € 881.970 hoger dan in 2017 gerealiseerd. Dit wordt veroorzaakt door de ophoging van de werkgeverslasten (met name de ABP premie), de salarisverhogingen op basis van CAO afspraken en vanwege benodigde kosten om personele knelpunten op te lossen. Daartegenover staat dat de kosten voor ziektevervangning in de begroting te hoog ingeschat waren.

Onder de overige personele lasten zijn de kosten opgenomen van personeel niet in loondienst. Deze lasten waren in 2018 ca. € 389.000 hoger dan begroot met name vanwege inhuur van extern personeel op het bestuursbureau. In de begroting was rekening gehouden met een dotatie aan een voorziening ten behoeve van transitievergoedingen van € 100.000. Deze dotatie bleek niet nodig te zijn omdat alle hiermee gerelateerde kosten via de exploitatie lopen.

Afschrijvingen

De afschrijvingen zijn iets hoger dan begroot. De investeringen op de scholen blijven achter bij hetgeen is begroot en daardoor zijn de afschrijvingslasten eigenlijk lager dan begroot. Maar vanwege de versnelde afschrijving vanwege de geplande nieuwbouw in Elst zijn de afschrijving hoger dan begroot. In de begroting wordt rekening gehouden met een investeringsbudget per locatie.

Afschrijvingen	Realisatie 2018	Begroot 2018	Vershil	Realisatie 2017	Vershil
Inventaris en apparatuur	607.685	1.003.600	-395.915	647.842	-40.157
Overige materiele vaste activa	137.261		137.261	127.441	9.820
Gebouwen	273.231		273.231	267.471	5.760
Terreinen	7.204		7.204	4.838	2.366
Totaal afschrijvingen	1.025.381	1.003.600	21.781	1.047.591	-22.210

Huisvestingslasten

De huisvestingslasten zijn € 44.309 hoger dan begroot en € 977.345 hoger dan in 2017 gerealiseerd. De afwijking ten opzichte van de begroting wordt met name veroorzaakt doordat de onderhoudslasten ca. € 155.000 hoger zijn dan begroot. Daarentegen is de dotatie aan de voorziening onderhoud ca. € 68.000 lager dan begroot doordat diverse onderhoudscomponenten niet langer opgenomen hoeven te worden in verband met de geplande nieuwbouw van OBC Elst. Ook de kosten voor gas, water en licht zijn ca. € 32.000 lager dan begroot.

De actuele huisvestingslasten 2018 à € 97.580 wijken ten opzichte van de realisatie 2017 (- € 747.382) sterk af. Dit wordt met het oog op de nieuwbouw OBC Elst grotendeels veroorzaakt door de grotere vrijval dotatie voorziening onderhoud in 2017 OBC Elst. Zoals hierboven al gezegd zijn in 2018 diverse componenten uit de voorziening gehaald vanwege de geplande nieuwbouw van OBC Elst. Ook de onderhoudslasten waren in 2018 veel hoger dan in 2017 gerealiseerd.

Huisvestingslasten	Realisatie 2018	Begroot 2018	Vershil	Realisatie 2017	Vershil
Belastingen en heffingen t.z.v. huisv	114.959	112.500	2.459	110.959	4.000
Dotatie voorziening onderhoud	97.580	166.300	-68.720	-747.382	844.962
Energie en water	447.751	479.500	-31.750	501.188	-53.437
Huurlasten	230.598	245.000	-14.402	241.137	-10.540
Onderhoudslasten (klein onderhoud)	688.756	534.100	154.656	522.426	166.330
Overige huisvestingslasten	99.306	90.500	8.806	82.249	17.056
Schoonmaakkosten	671.349	680.400	-9.051	662.855	8.494
Verzekeringslasten	2.311		2.311	1.831	480
Totaal huisvestingslasten	2.352.609	2.308.300	44.309	1.375.264	977.345

Overige lasten

De overige lasten kunnen onderverdeeld worden in categorieën (zie hieronder).

Zoals zichtbaar gemaakt zijn de administratie en beheer en de leer- en hulpmiddelen lager dan begroot. De overige overige lasten en de kosten voor inventaris en apparatuur zijn hoger dan begroot.

De administratie en beheer kosten zijn lager dan begroot en lager dan in 2017 gerealiseerd omdat de kosten voor Europees aanbesteden, kosten voor incidentele projecten en kosten voor innovatie lager zijn dan begroot. Voor Europees aanbesteden was in de begroting rekening gehouden met aanbesteding inhuur derden, aanbesteding ICT-ondersteuning en aanbesteding multifunctionals.

De aanbesteding inhuur derden heeft plaats gevonden in 2018 maar in het kader van ontwikkelingen binnen de afdeling ICT is de aanbesteding ICT ondersteuning opgeschoven. Tevens is vanwege gunstige condities de aanbesteding van de multifunctionals een jaar uitgesteld.

De kosten voor inventaris en apparatuur zijn hoger dan begroot en hoger dan in 2017 gerealiseerd vanwege desinvesteringen in vaste activa. Dit betreft investeringen die in het verleden gedaan zijn in de praktijkgerichte leeromgeving. Omdat er inmiddels andere onderwijskundig keuzes gemaakt zijn met betrekking tot de gebouwen zijn deze investeringen afgeboekt. Per saldo gaat het om ca. € 400.000 aan boekwaarde van desinvesteringen die afgeboekt zijn.

Leer- en hulpmiddelen zijn met name lager dan begroot en lager dan in 2017 gerealiseerd doordat niet alle vaksectie budgetten volledig besteed zijn.

De hogere overige overige lasten worden veroorzaakt doordat de kosten van excursies hoger zijn dan begroot en dan in 2017 gerealiseerd. Hier staan ook inkomsten tegenover.

Overige lasten	Realisatie 2018	Begroot 2018	Vershil	Realisatie 2017	Vershil
Administratie en beheer	1.304.430	1.558.100	-253.669	1.347.822	-43.392
Dotatie overige voorzieningen	-733	300	-1.033	-223	-510
Inventaris en apparatuur	701.477	258.600	442.877	350.270	351.207
Leer- en hulpmiddelen	1.338.176	1.454.800	-116.624	1.399.295	-61.118
Overige overige lasten	1.507.227	1.475.200	32.027	1.452.514	54.713
Totaal overige lasten	4.850.577	4.747.000	103.578	4.549.678	300.899

Financiële baten en lasten

In tegenstelling tot de verwachtingen hebben de rentecoupons meer rente opgeleverd dan verwacht en ook de rentelasten waren lager dan verwacht. Per saldo zijn de financiële baten en lasten daardoor ca. € 13.000 hoger dan begroot. Vanwege de vrijval van effecten en een lage rentestand zijn de rentebaten € 35.000 lager dan in 2017 gerealiseerd. Ook de rentelasten en de waardevermindering van de effecten is vanwege de kleinere effecten portefeuille in 2018 lager dan in 2017 gerealiseerd.

Financiële baten en lasten	Realisatie 2018	Begroot 2018	Vershil	Realisatie 2017	Vershil
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	34.775	25.300	9.475	69.780	-35.005
Financiële baten	34.775	25.300	9.475	69.780	-35.005
Rentelasten en soortgelijke lasten	11.318	15.000	-3.682	15.478	-4.161
Waardevermindering financiële vaste activa	17.342	17.300	42	27.704	-10.362
Financiële lasten	28.660	32.300	-3.641	43.182	-14.523
Totaal financiële baten en lasten	6.116	-7.000	13.116	26.597	-20.482

5.4 Investerings en financieringsbeleid

De stichting heeft als uitgangspunt dat de investeringen waarvoor geen bijdragen van derden worden ontvangen, zoveel mogelijk met eigen middelen worden gefinancierd. Gezien de liquide positie van de stichting is er ook geen reden voor het aantrekken van vreemd vermogen. De investeringen van 2018 zijn dan ook met eigen middelen gefinancierd.

De scholen werken met investeringsbudgetten en deze worden bewaakt op basis van de liquiditeitsbegroting.

Voor alle scholen is een meerjaren onderhoudsplan aanwezig dat periodiek geactualiseerd wordt. De kosten voor groot onderhoud worden verwerkt via een voorziening groot onderhoud. Voor het PO schoolgebouw worden alle kosten voor groot onderhoud verwerkt via de voorziening. Voor de VO scholen worden kosten voor groot onderhoud boven € 100.000 verwerkt via de voorziening en kosten onder € 100.000 voor groot onderhoud worden rechtstreeks ten laste van de exploitatie gebracht.

Jaarlijks worden de gebouwen geschouwd door de coördinator Facilitaire Zaken en indien nodig worden wijzigingen in de meerjaren onderhoudsplannen verwerkt zodat de dotatie aan de voorziening berekend kan worden. Dit gebeurt conform de componentenmethode waarbij voor elke component naar tijdsgelang wordt gereserveerd. Indien ontwikkelingen daartoe aanleiding geven wordt het voorgenomen onderhoud uit de voorziening gehaald.

In de meerjarenbalans in de continuïteitsparagraaf is de ontwikkeling van de liquide middelen de komende jaren opgenomen. Hieruit blijkt dat de omvang van de liquide middelen voldoende blijft om de verplichtingen, de investeringen en het groot onderhoud te betalen. Er is derhalve geen aanleiding om externe financiering aan te trekken.

5.5 Treasuryverslag

Stichting Christelijk Onderwijs Over- en Midden-Betuwe heeft ter dekking van mogelijke risico's reserves opgebouwd. Deze reserves zijn deels in de vorm van liquide middelen aanwezig. In de statuten van Stichting Christelijk Onderwijs Over- en Midden-Betuwe is geen bepaling opgenomen met betrekking tot het voeren van beleid betreffende deze liquide middelen.

Om sturing te geven aan de treasuryfunctie en risico's te beperken is een treasurystatuut vastgesteld door het bestuur dat voldoet aan de regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016. De normen die onderhoudsgevoelig zijn of een tijdsgebonden karakter hebben, worden jaarlijks vastgelegd in het Treasuryjaarplan en periodiek vindt overleg plaats over treasury aangelegenheden in de Treasurycommissie, het adviesorgaan voor het College van Bestuur. De Treasurycommissie is in 2018 twee maal bij elkaar gekomen om treasury aangelegenheden te bespreken.

Per 1 juli 2018 is de regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016 op enkele kleine onderdelen gewijzigd. Dit betreft voornamelijk enkele wijzigingen in (verwijzingen van) artikelnummers. Inhoudelijk heeft de volgende wijziging plaatsgevonden van artikel 6, lid 3:

Oude tekst:

De hoofdsom van de belegging wordt door de financiële onderneming, bedoeld in artikel 4, te allen tijde gegarandeerd.

Nieuwe tekst:

De hoofdsom van de belegging wordt door de financiële onderneming, bedoeld in artikel 4, gegarandeerd. In geval van koerswijzigingen op de belegging kan hier, met instemming van de interne toezichthouder, van af worden geweken.

Toelichting:

Door deze wijziging is het voortaan toegestaan om een belegging tussentijds te verkopen, zelfs als dit op voorhand niet de bedoeling was, of juist langer aan te houden dan oorspronkelijk gepland. Het uitgangspunt van het ministerie van OCW is risicomijdend beleggen. Dit kan betekenen dat het bij een koersdaling verstandig kan zijn de belegging niet te verkopen en te wachten totdat de looptijd van de belegging is beëindigd. Als de belegging vóór het einde van de looptijd een positieve koerswaarde heeft, kan het een keuze zijn de betreffende belegging te verkopen. Afwijking van het oorspronkelijke uitgangspunt kan zodoende in bepaalde gevallen gerechtvaardigd zijn, maar hierover moet afstemming met de interne toezichthouder (RvT) plaatsvinden.

Deze wijziging heeft geen materiële impact op de uitzettingen van Scholengroep Over- en Midden-Betuwe, aangezien deze grotendeels een direct opvraagbaar karakter hebben en de beleggingen worden aangehouden tot de beoogde einddatum. Daarom is in 2018 vastgesteld dat deze wijziging niet hoeft te worden verwerkt in het treasurystatuut van de Stichting.

Op 18 december 2018 is de regeling beleggen, belenen en derivaten OCW 2016 nogmaals gewijzigd omdat de regeling per abuis een te strikte beperking aan de mogelijkheden om geld te lenen gaf. In het treasurystatuut van de Scholengroep is hierover opgenomen:

Artikel 3.2.10

Het is slechts toegestaan om nieuwe financiering aan te trekken bij financiële ondernemingen als bedoeld in de Wet op het financieel toezicht, waarvan het land van vestiging behoort tot de Europese Economische Ruimte én de onderneming een lange termijn kredietrating heeft van minimaal A2/A, toegekend door minimaal twee van de drie gerenommeerde Ratingbureaus (Moody's, Standard & Poor's of Fitch).

In de praktijk is gebleken dat instellingen soms, naast leningen bij financiële ondernemingen, ook lenen bij gemeenten, pensioenfondsen en verzekeraars. Bij het vervangen van de oude regeling in 2016 door de nieuwe regeling is de regeling onbedoeld strenger geworden voor het aangaan van leningen. Daarom zijn in de regeling de bepalingen die zien op het aangaan van leningen aangepast en treden deze wijzigingen met terugwerkende kracht per 1 juli 2016 in werking.

In de regeling zijn enkele kleine aanpassingen gedaan in artikel 4 en artikel 7, 4^e lid is als volgt aangepast: *Instellingen kunnen lenen bij financiële ondernemingen, overheden, organisaties of fondsen, waarbij de risico's beperkt zijn. De risico's zijn beperkt indien deze financiële ondernemingen, overheden, organisaties of fondsen voldoende vermogend zijn, niet een hoger rentetarief in rekening brengen dan in de markt gangbaar is en hierbij geen aanvullende financiële of niet-financiële eisen stellen.*

Omdat de stichting als uitgangspunt heeft dat de investeringen zoveel mogelijk met eigen middelen worden gefinancierd en gezien het feit dat er ook geen reden is voor het aantrekken van vreemd vermogen is er geen noodzaak om het Treasurystatuut op korte termijn aan te passen.

In 2018 is conform het Treasurystatuut gehandeld.

Het saldo aan liquide middelen bedraagt eind 2018 € 12.533.618. Deze middelen zijn als volgt verdeeld:

Bank	Rating	Saldo
Rabobank	A+/Aa3/AA-	6.018.442
ABN AMRO	A/A1/A+	3.255.247
ING Bank	A+/Aa3/A+	3.252.654
Kas		7.275
Totaal		12.533.618

De spaarrekeningen bij de diverse banken hebben grotendeels een direct opvraagbaar karakter. De saldi zijn volledig conform de bepalingen in het Treasurystatuut.

Beleggen betreft het uitzetten van tijdelijk overtollige middelen die niet voor lopende betalingen benodigd zijn. Hieronder wordt verstaan: termijndeposito's, rentedragende spaar- en beleggingsproducten met hoofdsomgarantie, alsmede (staats)obligaties. Buiten termijndeposito's verricht Scholengroep Over- en Midden-Betuwe uitsluitend beleggingen in waarde vaste papieren (met hoofdsomgarantie), waarbij als uitgangspunt geldt dat de beleggingen worden aangehouden tot de einddatum en dat de hoofdsom hiervan bij het aangaan intact is. Dit mitigeert het koersrisico van instrumenten.

Scholengroep Over- en Midden-Betuwe heeft per 31 december 2018 de volgende beleggingen in haar portefeuille:

Titel	Nominaal	Marktwaaarde
Duitsland 2009/2019 3,5%	394.000	404.282
European Investment Bank 2009/2019 4,25%	95.000	96.845
Totaal	489.000	501.127

In april en juli 2019 vallen beide obligaties met een totaalbedrag van nominaal € 489.000 vrij. Dit geld kan op dat moment worden herbelegd, of tijdelijk worden geparkeerd in afwachting van betere (rente)tijden.

In 2018 is een resultaat van 0,31% behaald op de liquide middelen. In 2017 was het resultaat 0,78%. Het slechtere resultaat wordt veroorzaakt door lager uitzettingen en vanwege de lage rentestand.

5.6 Financiële kengetallen

Met betrekking tot de huisvestingsratio, liquiditeit, rentabiliteit, solvabiliteit, weerstandsvermogen en de kapitalisatiefactor vermelden wij de volgende kengetallen:

Kengetallen financiële positie	2017 Realisatie	2018 Realisatie	2019 Prognose	2020 Prognose	2021 Prognose
Huisvestingsratio	0,04	0,06	0,06	0,06	0,06
Liquiditeit (current ratio)	2,11	2,48	2,56	2,24	2,20
Rentabiliteit	0,05	0,03	0,01	0,01	-0,01
Solvabiliteit II (inclusief voorzieningen)	0,68	0,70	0,71	0,72	0,72
Weerstandsvermogen	0,23	0,25	0,27	0,28	0,29
Kapitalisatiefactor	0,36	0,40	0,43	0,39	0,40

Huisvestingsratio

Het kengetal "huisvestingsratio" geeft de verhouding aan tussen de lasten van huisvesting en de totale lasten (inclusief financiële lasten).

Definitie: Som van de huisvestingslasten en afschrijvingen gebouwen en terreinen gedeeld door de som van de totale lasten (inclusief financiële lasten).

Kengetal	2017 Realisatie	2018 Realisatie	2019 Prognose	2020 Prognose	2021 Prognose
Huisvestingsratio	0,04	0,06	0,06	0,06	0,06

De onderwijsinspectie hanteert een signaleringswaarde van hoger dan 0,10.

De huisvestingsratio is voor 2018 lager dan deze signaleringswaarde. In vergelijking met 2017 is de huisvestingsratio 0,02 gestegen. Naar de toekomst toe is de verwachting dat deze gelijk blijft.

Liquiditeit (current ratio)

De liquiditeit geeft aan in hoeverre de organisatie op korte termijn aan haar verplichtingen kan voldoen.

Definitie: De verhouding tussen de vlottende activa (som van liquide middelen, vorderingen en voorraden) en de kortlopende schulden.

Kengetal	2017 Realisatie	2018 Realisatie	2019 Prognose	2020 Prognose	2021 Prognose
Liquiditeit (current ratio)	2,11	2,48	2,56	2,24	2,20

De onderwijsinspectie hanteert een signaleringswaarde lager dan 0,75.

De liquiditeitsratio geeft aan dat 2,48 keer kan worden voldaan aan de uitstaande kortlopende schulden. De SgOMB heeft op 31 december 2018 de beschikking over € 12.533.618 aan liquide middelen, € 496.288 aan kortlopende effecten en heeft daarnaast € 542.318 openstaan aan nog te ontvangen bedragen. Deze bedragen zijn binnen één jaar opeisbaar, waardoor kan worden voldaan aan de openstaande schulden die binnen één jaar voldaan moeten zijn, te weten € 5.468.037.

De liquiditeitspositie is voor 2018 hoger dan de signaleringswaarde van de onderwijsinspectie. In vergelijking met 2017 is de liquiditeitspositie gestegen maar uit de prognoses blijkt dat deze in 2019 naar verwachting nog zal stijgen maar de jaren daarna naar verwachting zal dalen.

In bovenstaande berekening is geen rekening gehouden met de in de voorzieningen opgenomen verplichtingen.

Rentabiliteit

De rentabiliteit geeft aan of er sprake is van een positief dan wel negatief bedrijfsresultaat in relatie tot de totale baten.

Definitie: Resultaat gedeeld door de totale baten (inclusief financiële baten).

Kengetal	2017 Realisatie	2018 Realisatie	2019 Prognose	2020 Prognose	2021 Prognose
Rentabiliteit	0,05	0,03	0,01	0,01	-0,01

De onderwijsinspectie hanteert een signaleringswaarde lager dan -10% (1-jarig), lager dan -5% (2-jarig) en lager dan 0% (3-jarig).

De rentabiliteit geeft aan hoeveel van de totale opbrengsten omgezet wordt in het uiteindelijke resultaat. SgOMB heeft van de totale opbrengsten, te weten € 40.389.579, een resultaat behaald van € 1.154.184. Dit houdt in dat 0,03 deel van de baten in 2018 is omgezet in het uiteindelijke resultaat, ofwel van elke euro die is ontvangen, is € 0,03 behouden en is € 0,97 besteed in 2018.

De rentabiliteitspositie is voor 2018 hoger dan de signaleringswaarde van de onderwijsinspectie. In vergelijking met 2017 is de rentabiliteitspositie gedaald maar naar de toekomst kijkende is de verwachting dat deze zal dalen.

Solvabiliteit II

De solvabiliteit geeft de verhouding aan tussen eigen en vreemd vermogen en verschaft dus inzicht in de financieringsopbouw. De solvabiliteit geeft ook aan in hoeverre de organisatie op langere termijn aan haar verplichtingen kan voldoen.

Definitie: Eigen vermogen en voorzieningen gedeeld door het totale vermogen.

Kengetal	2017 Realisatie	2018 Realisatie	2019 Prognose	2020 Prognose	2021 Prognose
Solvabiliteit II (inclusief voorzieningen)	0,68	0,70	0,71	0,72	0,72

De onderwijsinspectie hanteert een signaleringswaarde lager dan 0,30.

Solvabiliteit II geeft aan dat 70% van het totale vermogen uit eigen vermogen ofwel uit reserves en voorzieningen bestaat, hetgeen inhoudt dat slechts 30% van het totale vermogen gefinancierd wordt met vreemd vermogen.

De solvabiliteitspositie is voor 2018 hoger dan de signaleringswaarde van de onderwijsinspectie. In vergelijking met 2017 is de solvabiliteitspositie gestegen. Naar de toekomst toe is de prognose dat de solvabiliteitspositie verder zal stijgen.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen geeft aan het vermogen om niet-voorziene tot de reguliere bedrijfsvoering behorende risico's op te vangen.

Definitie: Het eigen vermogen gedeeld door de totale baten (inclusief financiële baten).

Kengetal	2017 Realisatie	2018 Realisatie	2019 Prognose	2020 Prognose	2021 Prognose
Weerstandsvermogen	0,23	0,25	0,27	0,28	0,29

De onderwijsinspectie hanteert een signaleringswaarde lager dan 0,05.

In deze definitie wordt de rol van het eigen vermogen als risicobuffer voor onvoorziene gebeurtenissen benadrukt. Bij toepassing en verankering van het risicomangement in de organisatie en het goed functioneren van de planning & control cyclus blijven altijd restrisico's achter. Voor het opvangen van de mogelijke financiële effecten moet het bestuur voldoende weerstandsvermogen hebben of opbouwen.

Het weerstandsvermogen is voor 2018 hoger dan de signaleringswaarde van de onderwijsinspectie. In vergelijking met 2017 is het weerstandsvermogen gestegen. De verwachting is dat deze in de toekomst verder zal stijgen.

Kapitalisatiefactor

De kapitalisatiefactor geeft een indicatie hoe rijk een schoolbestuur is; dit om te signaleren of onderwijsorganisaties misschien een deel van hun kapitaal niet of inefficiënt benutten voor de vervulling van hun taken.

Definitie: De activazijde van de balans minus de materiële vaste activa betreffende gebouwen en terreinen gedeeld door de totale baten (inclusief financiële baten).

Kengetal	2017 Realisatie	2018 Realisatie	2019 Prognose	2020 Prognose	2021 Prognose
Kapitalisatiefactor	0,36	0,40	0,43	0,39	0,40

De onderwijsinspectie hanteert geen signaleringswaarde voor de kapitalisatiefactor in het nieuwe toetsingskader dat geldt voor verslagjaren vanaf 2015.

5.7 Continuïteitsparagraaf

In deze paragraaf wordt ingegaan op de toekomstige ontwikkelingen voor Scholengroep Over- en Midden-Betuwe. Voor het behalen van de strategische doelen is een stabiele en gezonde financiële huishouding nodig. Daarom is de financiële vertaling van de meerjaren schoolplannen met als uitgangspunt het strategisch beleidsplan uitgewerkt in een meerjarenbegroting. Voor sommige aspecten zijn intern meerdere scenario's uitgewerkt. In de meerjarenbegroting is rekening gehouden met het meest waarschijnlijke scenario. Er is voor de komende jaren geen rekening gehouden met investeringen die een aanzienlijke invloed hebben op de bedrijfsvoering dan wel de vermogenspositie van de Scholengroep. Het totaal van de investeringen en dus ook het totaal van elke afzonderlijke investering gedeeld door de totaal jaarlijkse baten is voor de toekomstige jaren lager dan 15%. Omdat er geen sprake is van majeure investeringen of doordecentralisatie van de huisvesting zijn in deze continuïteitsparagraaf de gegevens voor de komende drie jaar opgenomen.

Naast een rapportage over het financiële beleid en de verwachte effecten daarvan in de verslagjaren 2019 t/m 2021 bestaat deze paragraaf uit een set gegevens en een daarbij behorende toelichting die ook de naleving van de gehanteerde governance code en een rapportage over het risicomanagement omvat.

Kengetallen	Realisatie 2017	Realisatie 2018	Prognose 2019	Prognose 2020	Prognose 2021
Aantal leerlingen op 1 oktober	4553	4295	4217	4056	4023
Personele bezetting per 31 december					
Bestuur/ management (fte)	24	22	21	21	21
Personeel primair proces (fte)	293	287	262	251	248
Ondersteunend personeel (fte)	89	93	87	86	86
Totale personele bezetting (fte)	405	402	370	358	355

Overige kengetallen per 31 december

Aantal leerlingen/ Totaal personeel	11	11	11	11	11
Aantal leerlingen/ Onderwijzend personeel	16	15	16	16	16

Leerling ontwikkeling

Voor de leerling prognoses van de scholengroep wordt gebruik gemaakt van recente prognoses van VERUS (Vereniging voor katholiek en christelijk onderwijs), VOION (Arbeidsmarkt & opleidingsfonds voortgezet onderwijs), DUO (Dienst Uitvoering Onderwijs van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap) alsmede de eigen prognoses die gebaseerd zijn op het actuele inzicht van de schooldirecteuren.

Hierbij wordt rekening gehouden met tussentijdse in- en uitstroom alsmede de doorstroom en uitstroom uitgaande van de actuele leerling populatie en historische gegevens. Voor het inschatten van instroom in leerjaar 1 wordt uitgegaan van het marktaandeel van de school in relatie tot het totaal aantal in te stromen basisschoolleerlingen. De eigen prognoses worden vergeleken met de overige prognoses en de schooldirecteur bepaalt op basis van deze analyse de leerling prognoses van de school.

Voor de berekening van de inkomsten voor de jaren 2019-2021 is uitgegaan van de volgende leerling prognoses per 1 oktober:

	OBC Bemmel	OBC Elst	OBC Huissen	HPC Zetten	LvB Zetten	SgOMB
2018	1687	616	751	1068	173	4295
2019	1680	616	720	1037	164	4217
2020	1640	616	720	933	147	4056
2021	1620	591	730	942	140	4023

Personele bezetting

De personele bezetting voor de jaren 2019-2021 is gebaseerd op de feitelijke situatie in september 2018 inclusief tijdelijke uitbreidingen en tijdelijke contracten. Tevens is rekening gehouden met extra vervanging vanwege ziekte, bijzondere omstandigheden, formatieontwikkelingen en eventuele vacature ruimte vanwege natuurlijk verloop.

Vanaf 2021 wordt rekening gehouden met taakstellingen met betrekking tot in te zetten HRM-beleid. In de personele bezetting wordt hier nog geen rekening mee gehouden omdat er voldoende flexibiliteit en ruimte is in het personeelsbestand om de taakstellingen te zijner tijd te realiseren.

Balans	Realisatie 31-12-2017	Realisatie 31-12-2018	Prognose 31-12-2019	Prognose 31-12-2020	Prognose 31-12-2021
Activa					
Materiële vaste activa	4.802.367	4.359.626	4.862.326	6.764.126	6.939.326
Financiële vaste activa	511.064	0	0	0	0
Vorderingen	592.870	531.765	542.318	542.318	542.318
Effecten	515.566	496.288	0	0	0
Liquide middelen	9.944.349	12.533.618	12.719.606	10.743.706	10.466.106
Activa, totaal	16.366.216	17.921.297	18.124.249	18.050.149	17.947.749
Passiva					
Eigen vermogen	8.858.566	10.012.749	10.272.149	10.567.749	10.316.549
Voorzieningen	2.259.174	2.451.063	2.669.163	2.454.563	2.616.563
Kortlopende schulden	5.248.476	5.457.485	5.182.937	5.027.837	5.014.637
Passiva, totaal	16.366.216	17.921.297	18.124.249	18.050.149	17.947.749

Toelichting op de balans

De materiële vaste activa zullen de komende jaren toenemen vanwege de voorgenomen investeringen. Er is rekening gehouden met afschrijvingslasten betreffende deze investeringen door een gemiddeld afschrijvingspercentage te nemen en er van uit te gaan dat de investeringen halverwege het jaar gedaan worden. De investeringssubsidies vallen vrij ten gunste van het resultaat in hetzelfde tempo als de afschrijvingen van de bijbehorende investeringen. Door de geplande nieuwbouw van OBC Elst is deze afschrijving en dus ook de vrijval van de subsidie voor de gebouwen in Elst versneld.

De vorderingen zijn lastig te voorspellen aangezien de balans een momentopname is en daarom is aangenomen dat deze post de komende jaren gelijk zal zijn aan de omvang op 31 december 2018. De kortlopende effecten zullen in 2019 vrijvallen ten gunste van de liquide positie.

Voor de voorzieningen is rekening gehouden met de voorziening groot onderhoud en enkele personele voorzieningen. Voor het po-schoolgebouw worden alle kosten voor groot onderhoud verwerkt via de voorziening. Voor de vo-scholen worden kosten voor groot onderhoud boven € 100.000 verwerkt via de voorziening en kosten onder € 100.000 voor groot onderhoud worden rechtstreeks ten laste van de exploitatie gebracht. De dotatie aan de voorziening groot onderhoud wordt berekend op basis van uitgaven egalisatie. Per component wordt gekeken in welk jaar de uitgaven worden gedaan conform meerjaren onderhoudsplan (MOP) en per component wordt berekend hoe groot de toevoeging aan de voorziening moet zijn. De werkelijk uitgaven voor het groot onderhoud worden onttrokken aan deze voorziening in het jaar dat de kosten zich voordoen. Zie hierna het verloop van de voorziening groot onderhoud over de periode 2019-2021.

Voorziening groot onderhoud	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Stand voorziening op 1-1	1.075.539	1.120.639	803.639
Dotatie	97.700	95.400	61.400
Onttrekking	52.600	412.400	1.800
Stand voorziening op 31-12	1.120.639	803.639	863.239

Onder de personele voorzieningen is rekening gehouden met de voorziening jubilea en met de voorziening ten behoeve van leeftijdsfase bewust personeelsbeleid (PB50). Voor de voorziening jubilea is uitgegaan dat de dotatie aan de voorziening gelijk is aan de onttrekking aan de voorziening waardoor per saldo € 0 opgenomen is in de meerjarenbegroting. Voor de voorziening ten behoeve van leeftijdsfase bewust personeelsbeleid (PB50) wordt rekening gehouden met uren die medewerkers sparen en opnemen.

Personele voorzieningen	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Stand voorziening op 1-1	1.375.524	1.548.524	1.650.924
Dotatie	268.000	278.000	301.600
Onttrekking	95.000	175.600	199.200
Stand voorziening op 31-12	1.548.524	1.650.924	1.753.324

De kortlopende schulden zijn inclusief de reeds ontvangen investeringssubsidies. Voor 2019 t/m 2021 wordt voor het bepalen van de omvang van de kortlopende schulden rekening gehouden met de vrijval van deze investeringssubsidies in hetzelfde tempo als de afschrijvingen van de bijbehorende investeringen. Tevens wordt in 2019 rekening gehouden met vrijval overige subsidies (curriculumontwikkeling en LOF) voor € 97.400.

Ook wordt in de meerjarenbegroting in 2021 nog rekening gehouden met een toevoeging van investeringsgelden van € 96.900 en een vrijval inrichting nieuwbouw Elst van € 9.700. Echter vanaf 2018 worden subsidies op investeringen in mindering gebracht op de verkrijgingsprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben. Bij het opmaken van de meerjarenbegroting was dit nog niet bekend.

Vrijval investeringssubsidies	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021
Vrijval Subsidie praktijkger leeromgeving	9.200	9.200	9.200
Vrijval Subsidie praktijkger leeromgeving	28.500	28.500	28.500
Vrijval inv. subsidie Elst Mozartstr	69.700	41.300	0
Vrijval inv. subsidie Huissen 04	4.300	4.300	4.300
Vrijval inv. subsidie rek Maasdam	9.500	7.500	3.900
Vrijval inv. subs1e inr. 2e fase Bemmelt	7.400	7.400	0
Vrijval inv. subsidie Drieske	36.600	36.600	36.600
Vrijval inv. subsidie vleugel jr college	1.200	1.200	1.200
Vrijval 1e inrichting nieuwbouw zetten	20.900	18.700	16.500
Vrijval inv subsidie pannafeld	400	400	200
Vrijval Inrichting Nieuwbouw Elst	0	0	9.700
Totaal vrijval investeringssubsidies	187.700	155.100	110.100

De omvang van de liquide middelen is bepaald met behulp van de volgende liquiditeitsbegroting.

Liquiditeitsbegroting	2019	2020	2021
Beginsaldo	12.533.618	12.719.606	10.743.706
Begroot resultaat	259.400	295.600	-251.200
<i>Toename liquide middelen</i>			
Afschrijvingen	1.126.100	1.179.500	1.259.300
Toevoeging voorziening onderhoud	97.700	95.400	61.400
Toevoeging jubilea voorziening	17.800	27.800	51.400
Toevoeging PB50 voorziening	250.200	250.200	250.200
Vrijval effecten	496.288		
<i>Afname liquide middelen</i>			
Investeringen materiële vaste activa	-1.628.800	-3.081.300	-1.434.500
Groot onderhoud uit onderhoudsvoorziening	-52.600	-412.400	-1.800
Loonkosten uit PB50 voorziening	-77.200	-147.800	-147.800
Jubilea gratificaties uit jubilea voorziening	-17.800	-27.800	-51.400
Vrijval investeringsgelden/ overige subsidies	-285.100	-155.100	-13.200
Eindsaldo	12.719.606	10.743.706	10.466.106

Staat van baten en lasten

	2017	2018	2019	2020	2021
	Realisatie	Realisatie	Prognose	Prognose	Prognose
Baten					
Rijksbijdragen	36.981.711	38.233.621	36.314.400	35.618.100	34.342.700
Overige overheidsbijdragen	329.027	329.172	278.600	245.900	191.000
Overige baten	1.768.829	1.792.010	1.593.200	1.556.700	1.563.300
Totaal baten	39.079.568	40.354.804	38.186.200	37.420.700	36.097.000
Lasten					
Personeelslasten	30.054.537	30.978.169	29.970.800	29.350.600	28.611.700
Afschrijvingen	1.047.591	1.025.381	1.126.100	1.179.500	1.259.300
Huisvestingslasten	1.375.264	2.352.609	2.209.700	2.065.400	2.022.400
Overige lasten	4.549.678	4.850.577	4.621.000	4.529.600	4.454.800
Totaal lasten	37.027.069	39.206.736	37.927.600	37.125.100	36.348.200
Financiële baten	69.780	34.775	8.200	0	0
Financiële lasten	43.182	28.660	7.400	0	0
Financiële baten en lasten	26.597	6.116	800	0	0
Resultaat	2.079.096	1.154.184	259.400	295.600	-251.200

De meerjarenbegroting 2019-2021 is vastgesteld door de RvT in de vergadering van 12 december 2018.

Toelichting op de staat van baten en lasten

Baten

De rijksbijdragen zullen vanaf 2019 verder dalen vanwege dalende leerlingaantallen. De prognose is gebaseerd op reeds bekende bekostigingsgegevens maar er is ook rekening gehouden met compensatie voor de verhoging van de ABP-premie en compensatie voor de salarisverhoging conform cao. Voor de overige subsidies van OCW is rekening gehouden met de middelen voor versterking van het techniekonderwijs op het vmbo, de prestatiesubsidie i.v.m. vermindering voortijdig schoolverlaten en overige incidentele subsidies (lerarenbeurs, lerarenontwikkelfonds, curriculumontwikkeling). Tevens is rekening gehouden met de ondersteuningsmiddelen via het Samenwerkingsverband.

In 2018 is onder de overige overheidsbijdragen nog een vergoeding ontvangen voor het busvervoer van OBC Huissen van de gemeente Lingewaard. Vanaf 2019 wordt daar geen rekening meer mee gehouden. Onder de overige overheidsbijdragen wordt rekening gehouden met gemeentelijke bijdragen voor de kosten voor gemene rekening van sporthal de Mammoet in Zetten, de onroerendzaakbelastingen, de schoolbegeleidingsdienst en cultuureducatie. Verder is rekening gehouden met een bijdrage vanuit de Lerende Regio Arnhem voor de inzet van taakuren. De investeringssubsidies vallen vrij ten gunste van het resultaat in hetzelfde tempo als de afschrijvingen van de bijbehorende investeringen. Door de geplande nieuwbouw van OBC Elst is deze afschrijving en dus ook de vrijval van de subsidie voor de gebouwen in Elst versneld. Per eind 2023 staan er nog slechts 2 investeringssubsidies met een saldo op de balans.

Onder de overige baten zijn de volgende opbrengsten begroot:

- Verhuur gebouwen;
- Detacheringen;
- Ouderbijdragen;
- Verkoop (onderwijs) materialen;
- Opbrengst catering.

Tevens wordt rekening gehouden met o.a. doorbelaste schoolkosten voor leerlingen die van buitenaf komen, bijdragen voor huiswerkklas, musical, mediatheek, cluster 1 en/of cluster 2 leerlingen, excursies, werkweken, activiteiten, Cambridge examens, examentrainingen, projecten, schoolreisjes en schoolkampen en subsidie in het kader van VMBO on Stage.

Lasten

Het College van Bestuur heeft een notitie geschreven ten aanzien van het inzetten van onderwijsgelden ten behoeve van kwaliteit en duurzame inzetbaarheid. Het bestuurlijke doel is om met extra financiële impulsen:

- Enerzijds de kwaliteit van het onderwijs verder te borgen en daarmee de instroom van nieuwe leerlingen te stimuleren;
- Anderzijds personele knelpunten op te lossen en opbouw van een op de toekomst voorbereid team van medewerkers (OP en OOP) te realiseren;
- De exploitatie van de SgOMB, indachtig een afnemende lumpsumbekostiging of mogelijk aangepaste bekostigingssystematiek voortgezet- en primair onderwijs, gezond te houden.

HRM-maatregelen:

Deze maatregelen vallen te clusteren onder een financiële impuls op het gebied van flankerend personeelsbeleid en formatiebeleid.

- Persoonlijk Uittredingsplangesprekken (PUP-gesprekken).
- Invoering van een generatiepact regeling.
- Behoud jonge ambitieuze leerkrachten.
- Voortijdig (onvrijwillig) afscheid i.c.m. transitievergoedingen.
- Jonge startende docenten minder les- en taakuren.

Maatregelen inrichting onderwijs:

- Werkdruk verlagende maatregelen.
- Splitsingsfactor groepsgrootte eerste drie schooljaren verlagen.

Maatregelen exploitatiekosten:

- Aankoop tijdelijke sportzaal OBC Huissen.

In de meerjarenbegroting is rekening gehouden met de financiële gevolgen van deze maatregelen.

De personeelslasten bestaan uit de salaris gerelateerde lasten en de overige lasten. Voor de salaris gerelateerde lasten is uitgangspunt de feitelijke situatie van de personele bezetting in september 2018 inclusief tijdelijke uitbreidingen en tijdelijke contracten. Vervolgens hebben de schooldirecteuren/rectoren de onderliggende formatie beoordeeld op bijzonderheden, zoals extra vervanging vanwege ziekte, bijzondere omstandigheden, formatieontwikkelingen of dat er vacature ruimte is ontstaan door natuurlijk verloop. Grondslagen voor de loonkostenbegroting zijn de salarisgegevens van september 2018.

Per 1 september 2018 zijn conform de CAO PO de salarisschalen LA, LB en LC vervangen door L10, L11 en L12 zodat met de ophoging van de salarisschalen in het po rekening gehouden wordt. In de loonkostenbegroting wordt ook rekening gehouden met de ophoging van de brutolonen in het VO van 2,15% per 1 juni 2019, conform CAO VO. Onder de salaris gerelateerd lasten wordt jaarlijks rekening gehouden met kosten voor o.a. dienstreizen, nachtvergoedingen en verrekening vakantieverlof. Tevens is er jaarlijks een bedrag opgenomen voor onvoorziene personeelsuitgaven en vanaf 2021 is er een bedrag opgenomen als taakstelling met betrekking tot in te zetten HRM-beleid.

Er is voldoende flexibiliteit en ruimte in het personeelsbestand om de taakstellingen t.z.t. te realiseren. Voor ziektevervanging, dan wel overige vervanging is een percentage opgenomen dat per locatie is afgestemd met de schooldirectie.

De verwachting is dat het aantal FTE de komende jaren afneemt. Zie tabel hierna.

Functie categorie	FTE per					
	1-1-2019	1-8-2019	1-8-2020	1-8-2021	1-8-2022	1-8-2023
DIR	6,83	6,83	6,83	6,83	6,83	6,83
MT	14,30	14,10	14,10	14,10	14,10	14,10
OOP	89,56	87,31	86,47	86,46	85,56	83,56
OP	271,14	262,01	250,91	247,70	246,20	245,30
Totaal	381,83	370,25	358,31	355,09	352,69	349,79

Onder de overige personele lasten wordt in de meerjarenbegroting rekening gehouden met o.a. de volgende kosten: dotaties aan personele voorzieningen, inhuur van personeel, vacatiegelden RvT, vrijwilligersvergoedingen, bijscholing, coaching en uitkeringskosten collectief deel. Daar waar mogelijk is rekening gehouden met een daling van de kosten als gevolg van de ontwikkeling in medewerkers aantallen.

De verwachting is dat de afschrijvingslasten de komende jaren iets toe zullen nemen vanwege nieuwe investeringen o.a. aanschaf gymzaal Huissen, nieuwbouw Elst.

Naar verwachting zullen de huisvestingslasten de komende jaren dalen. Er is geen rekening gehouden met indexatie omdat de verwachting is dat deze gecompenseerd zal worden in de bekostiging. De verwachting is dat de lasten zullen dalen o.a. vanwege de nieuwbouw van OBC Elst die waarschijnlijk met ingang van januari 2021 in gebruik genomen zal worden.

Ook is de verwachting dat de overige lasten de komende jaren afnemen doordat waar mogelijk rekening is gehouden met leerling afhankelijke lasten.

Voor de financiële baten en lasten wordt rekening gehouden met baten en lasten in 2019 en daarna wordt er van uitgegaan dat deze er niet meer zijn. De rente baten zijn gebaseerd op de huidige en verwachte financiële middelen en de daarbij behorende rentevergoedingen. In 2019 vervallen de effecten, waardoor dit het laatste jaar is dat er rente-inkomsten zullen worden ontvangen. Aangezien de huidige rentevergoedingen dusdanig laag zijn is de verwachting dat er na 2019 geen vergoeding meer wordt ontvangen.

5.8 Interne risicobeheersings- en controlesysteem

Het College van Bestuur is verantwoordelijk voor het bestaan en de werking van de interne risicobeheersings- en controlesystemen. Deze systemen hebben als doel het bewaken van de realisatie van doelstellingen, de betrouwbaarheid van de financiële verslaggeving en het naleven van de wet- en regelgeving.

Stichting Christelijk Onderwijs Over- en Midden-Betuwe is lid van de sectororganisatie voor het voortgezet onderwijs, de VO-raad en zoals alle leden van de VO-raad, heeft de Stichting de governancecode van het Voortgezet Onderwijs, de Code Goed Onderwijsbestuur, vastgesteld. Deze governancecode vormt de basis voor het realiseren van een cultuur en praktijk van goed bestuur in het voortgezet onderwijs.

De Stichting heeft de personeels- en de financiële administratie in eigen beheer. Alleen de salarisadministratie wordt uitbesteed aan Groenendijk Onderwijsadministratie. Via Groenendijk wordt gebruik gemaakt van de software van RAET om de personele administratie te voeren. Voor de financiële administratie wordt gebruik gemaakt van de software van AFAS. De manager financiën en control is eerste aanspreekpunt voor alle interne en externe financiële aangelegenheden en bewaakt de wijze van toepassing van de planning & control cyclus.

Het toezicht houden op de goede werking van het interne beheersingssysteem wordt gedaan met behulp van het reglement en toezichtkader. De Raad van Toezicht heeft een jaarplanning waarin vastgelegd is wat wanneer gemonitord wordt door de Raad van Toezicht. Zie hierna.

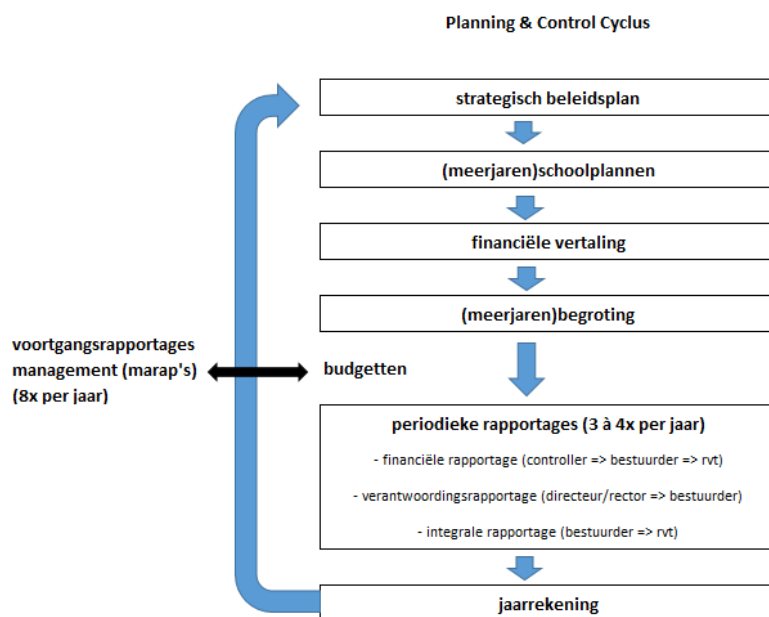
Vergadering	Vaste punten	Thema's
September	- zelfevaluatie RvT	
Oktober/ november	- integrale periodieke rapportage CvB - voorbereiding overleg met GMR - voorbereiding resultaatgesprek CvB	- Onderwijs & Kwaliteit - ICT beleid
December	- periodieke rapportage CvB waarin opgenomen verslag auditcommissie en commissie O&K - meerjarenbegroting - goedkeuring kalenderjaarbegroting - goedkeuring treasury jaarplan + statuut - jaarlijks opnieuw vaststellen van het bedrag voor het aangaan van verplichtingen (art. 7 lid 2) - evaluatie vergoeding RvT - (her)benoeming RvT leden	- Strategie inclusief Marketing en PR - Schoolpresentatie
Februari	- integrale periodieke rapportage CvB inclusief kwartaalcijfers oktober t/m december - jaarverslag RvT	- Risicomanagement (incl. risico op fraude)
April	- periodieke rapportage CvB - identiteit - verslag resultaatgesprek CvB	- HRM
Juni	- integrale periodieke rapportage CvB waarin opgenomen verslag auditcommissie en commissie O&K - vaststellen jaarrekening	

In de jaarcyclus van verantwoording is ook de planning & control cyclus verwerkt.

Cijferbeoordeling wordt toegepast door de werkelijke cijfers periodiek te vergelijken met de begrote cijfers. Deze cijferbeoordeling vindt achtmaal per jaar plaats op locatieniveau. Driemaal per jaar wordt hierover verantwoording afgelegd aan de Raad van Toezicht met de integrale rapportage van het CvB.

De planning en control cyclus (zie figuur 1) is gekoppeld aan de jaarplannen van de scholen. Ieder jaar in oktober begint deze cyclus op de teldatum 1 oktober. Het aantal leerlingen is namelijk de basis voor de bekostiging. Er wordt een begroting gemaakt en de schooldirectie wordt gevraagd wat nodig is om de schoolplannen te realiseren. In overleg met de schooldirectie wordt de personeelsformatie ingevuld en deze wordt verwerkt in de begroting. Gedurende het jaar wordt budgetuitputting gevolgd en de schooldirecties ontvangen financiële managementrapportages voor hun school die tevens mondeling doorgesproken worden. De schooldirectie maakt met behulp van deze financiële managementrapportages periodiek een verantwoordingsrapportage waarin over alle vier domeinen (onderwijs, personeel, financiën, kwaliteit) gerapporteerd wordt aan de voorzitter College van Bestuur. Deze verantwoordingsrapportages worden tevens mondeling doorgesproken.

De voorzitter College van Bestuur ontvangt financiële managementrapportages op organisatieniveau die samen met de verantwoordingsrapportages gebruikt worden voor de verantwoording naar de Raad van Toezicht. Op deze manier wordt scherp gemonitord of inkomsten en uitgaven in lijn zijn met de begroting om financiële tegenvallers proactief bij te kunnen stellen.

Figuur 1: Planning & control cyclus

Er is geen aanleiding te veronderstellen dat de risicobeheersings- en controlesystemen ten aanzien van financiële verslaggevingsrisico's in het boekjaar 2018 niet naar behoren hebben gefunctioneerd.

Beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden

Risico van dalende leerlingaantallen (krimp)

Dalende leerlingenaantallen zijn niet alleen bepalend voor de opbrengsten van een schoolbestuur maar ook een bedreiging voor het behoud van een kwalitatief, divers, toegankelijk en doelmatig onderwijsaanbod.

Maatregel:

- Jaarlijks worden realistische leerling prognoses gemaakt en de effecten van dalende leerlingaantallen voor de inkomsten worden doorgerekend in de meerjarenbegroting.

Afname school specifiek onderwijsaanbod door dalende leerlingaantallen

Risico is aanwezig dat door afname van het aantal leerlingen er te weinig leerlingen kiezen voor de traditionele onderwijstypen zoals vwo. Een ander effect kan zijn dat vanuit de profielkeuze van een beperktere groep 3ejaars leerlingen, specifieke vakken zoals bijvoorbeeld frans niet meer efficiënt aangeboden kunnen worden aangeboden. Dit zou een verschraling van het onderwijsaanbod kunnen betekenen.

Maatregel:

- Versterken van de verbindingen en transparante communicatie met de basisscholen in het kader van 'Be good and tell it'.
- Interne sturing op de juiste maar ook efficiënte profielkeuzes. Dit uiteraard indachtig de talenten en ambitie van de betreffende leerling.

Strategisch HRM-beleid sluit niet aan bij de steeds sneller veranderende wereld

Het risico bestaat uit de snelheid van de veranderende digitale (onderwijs)wereld en het minder snelle adaptievermogen van onze (OP) medewerkers.

Maatregel:

- Inzet I-coaches op locatie voor ondersteuning
- ICT-trainingsmiddagen
- ICT-ondersteuning op locatie
- Onderdeel gesprekvoering leidinggevende – medewerker

Het onvoldoende tijdig (kunnen) inspelen op de afnemende baten

Het risico bestaat dat het op termijn in te voeren nieuwe bekostigingsmodel vo-onderwijs negatiever gaat uitwerken dan nu landelijk wordt ingeschat. De flexibiliteit van met name het formatieve deel van de organisatie, kan te beperkt zijn op het moment van duidelijkheid over de bekostiging.

Maatregel:

- Ontwikkelingen blijven volgen en op basis van dan bekend zijnde gegevens qua bekostiging, formatieve aanpassingen doorvoeren per eerstvolgend nieuw bekostigd schooljaar.

Steeds verder in de verdrinking raken van de regio tussen de twee grote steden Arnhem en Nijmegen

Het risico bestaat dat door ongewenste vertraging in het nieuwbouwproces OBC Elst, potentiële leerlingen toch de keuze maken uit te wijken naar de (t.o.v. OBC Elst) scholen in Arnhem-zuid of Nijmegen met een modernere uitstraling qua huisvesting.

Daarnaast is het risico dat de beoogde beslissnelheid van de gemeenteraad van de gemeente Lingewaard over het in de maand februari 2019 voorliggende integrale gemeentelijke huisvestingsplan, afneemt.

Maatregel:

- Geen adequate maatregel te benoemen voor wat betreft de afhankelijkheid van de lokale politiek
- Positionering van nieuwe SgOMB onderwijsvormen zoals 10-14 onderwijs.
- Bestuurlijke afspraken tussen onderwijskoepels in de regio over wervingsgebied leerlingen.

Te hoog ziekteverzuim (lesuitval/ uitval projecten/ te hoge kosten)

Beheersing- en preventie van ziekteverzuim is een voortdurend thema binnen de SgOMB organisatie. Vooralsnog is in 2018 het ziekteverzuim op een acceptabel percentage van 5,36% geëindigd. Neemt niet weg dat het risico van griepgolven en onvoorziene langdurige (niet-werk gerelateerde) uitval, te allen tijde aanwezig blijft. Vervanging is dan aan de orde en in de regel met een verhoogd kostenniveau.

Maatregel:

- Ontwikkelen van een flexibele schil en eigen vervangingspool
- Inzetten op blijvende mobiliteit van de medewerkers.
- Preventieve verzuim gesprekken en desgewenst vroegtijdige inzet van een arbeidsdeskundige ter voorkoming van uitval. Betreft HRM-beleid.

De SgOMB streeft ernaar om risico's te beheersen en de kans op fouten, het nemen van verkeerde beslissingen en het verrast worden door onvoorziene omstandigheden zoveel mogelijk te reduceren. Volledigheid valt echter niet te garanderen. Het is nooit uit te sluiten dat de organisatie blootstaat aan risico's die nog niet bekend zijn of die (nog) niet belangrijk worden geacht. Bovendien kan geen enkel systeem van risicobeheersing en interne controle absolute zekerheid bieden tegen het niet realiseren van organisatiedoelstellingen, of het volledig voorkomen van verlies, fraude en overtredingen van wetten en regels.

Voor een adequate risicobeheersing en interne controle worden in de organisatie gebruik gemaakt van diverse op elkaar afgestemde instrumenten.

- Er is een besturingsmodel met een Raad van Toezicht en een College van Bestuur.
- De bestuurlijke werkwijze is vastgelegd in het Reglement en toezichtkader Raad van Toezicht.
- Het College van Bestuur, verantwoordelijk voor realisatie van organisatiedoelstellingen, legt hierover conform de jaarplanning verantwoording af aan de Raad van Toezicht.
- De organisatiedoelstellingen zijn vastgelegd in het Strategisch Beleidsplan.
- De schooldirectie vertaalt de organisatiedoelstellingen naar de schoolplannen.
- Er is een effectief systeem van risicobeheer dat ten aanzien van de organisatie-doelstellingen risico's identificeert en beoordeelt.
- Er is een gezamenlijke risicobewuste cultuur en risicomanagement staat periodiek op de agenda.
- Het directieteam komt periodiek bij elkaar om lopende zaken met elkaar te bespreken en om de integrale voortgang te bewaken.
- Er wordt een beheerste en integere bedrijfsvoering gevoerd, waaronder voorzieningen om verstrengeling van belangen tegen te gaan.
- Er wordt een kwaliteitsinstrument als beheers programma gebruikt voor het monitoren van de kwaliteit van het onderwijs.
- Er vindt een jaarlijkse schouw van de gebouwen plaats om noodzakelijk onderhoud te analyseren in vergelijking met de meerjaren onderhoudsplannen.
- Bewaking van het personeelsbestand door een kritische analyse van leerling prognoses.

- De grootste reeds bekende risico's (krimp, hoge gemiddelde personeelslast) zijn redelijk goed in te schatten en zijn in de meerjarenbegroting verwerkt.
- Het signaleren van afwijkingen, het analyseren van mogelijke oorzaken en het adviseren over bijsturingen mede aan de hand van periodieke voortgangsrapportages.
- Budgetbewaking vormt een vast onderdeel van onze planning & control cyclus.
- Periodieke besprekingen over budgetuitputting tussen de schooldirectie en de afdeling financiële zaken.
- Het opvolgen van de aanbevelingen uit de management letter van de externe accountant.

Gelet op het bovenstaande is het oordeel terecht dat de systemen van risicobeheersing en interne controle een redelijke mate van zekerheid geven over de financiële verslagleggingsrisico's en dat de financiële verslaggeving geen onjuistheden van materieel belang bevat.

De bestuurder verklaart dat:

- De jaarrekening een getrouw beeld geeft van de activa, de passiva, de financiële positie en het resultaat van Scholengroep Over- en Midden-Betuwe;
- Het jaarverslag een getrouw beeld geeft van de toestand op balansdatum en de gang van zaken gedurende het boekjaar; en
- In het jaarverslag de voornaamste risico's waarmee Scholengroep Over- en Midden-Betuwe wordt geconfronteerd zijn beschreven.

Hoofdstuk 6 Raad van Toezicht

6.1 Samenstelling Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht van de Scholengroep Over- en Midden-Betuwe omvat in 2018 zes toezichthouders. Zij oefenen hun taak uit op basis van de statuten en de vastgestelde reglementen en toetsen de wijze van toezichthouden aan de Good Governance Code van het vo-onderwijs.

De leden van de raad opereren zonder last of ruggenspraak en zijn daarmee onafhankelijk. Zij zijn allen lid van de brancheorganisatie voor toezichthouders in het onderwijs, de VTOI-NVTK. De actuele vergoedingsregeling voor toezichthouders wordt toegepast.

In 2018 is op basis van de uitgevoerde interne evaluatie door de Raad van Toezicht en met het oog op de bestuurderswisseling medio 2019 en de daarbij gewenste continuïteit van toezicht, besloten de in 2019 aflopende lidmaatschappen van de leden Gosselt en Stommels met een periode van tenminste één jaar te verlengen.

Daarmee was de samenstelling van de Raad van Toezicht ultimo 2018 als volgt:

Naam	Functies/werkzaamheden	1e benoeming en 2e benoeming
Dhr. drs. B.H.T. Roodink	<i>Functie in RvT:</i> - Voorzitter <i>Aandachtsgebied:</i> - Governance en onderwijsontwikkelingen <i>Commissies:</i> - lid commissie Onderwijs en kwaliteit <i>Reguliere werkzaamheden:</i> - Zelfstandig adviseur <i>Nevenfuncties:</i> - Voorzitter RvT Sg Het Streek	1 ^e benoeming: 01-08-2013 t/m 01-08-2017 2 ^e benoeming: 01-08-2017 t/m 01-08-2021
Mw. mr. S.A.B.D. Gosselt	<i>Functie in RvT:</i> - Vicevoorzitter <i>Aandachtsgebied:</i> - HRM en bedrijfsvoering <i>Commissies:</i> - Renumeratiecommissie <i>Reguliere werkzaamheden:</i> - Coach en procesbegeleider <i>Nevenfuncties:</i> - Lid RvT Erfgoed Gelderland	1 ^e benoeming: 19-01-2011 t/m 19-01-2015 2 ^e benoeming: 19-01-2015 t/m 19-01-2019
Mw. mr. N. Stommels	<i>Functie in RvT:</i> - Lid <i>Aandachtsgebied:</i> - Juridische zaken <i>Commissies:</i> - Renumeratiecommissie <i>Reguliere werkzaamheden:</i> - Partner Brunet advocaten, Nijmegen <i>Nevenfuncties:</i> - Lid RvT Stichting Fluvius	1 ^e benoeming: 19-01-2011 t/m 19-01-2015 2 ^e benoeming: 19-01-2015 t/m 19-01-2019

Naam	Functies/werkzaamheden	1^e benoeming en 2^e benoeming
Dhr. drs. J.V.C.T. van Duren RC	<i>Functie in RvT:</i> - Lid <i>Aandachtsgebied:</i> - Financiën, risicomanagement, bedrijfsvoering <i>Commissies:</i> - Auditcommissie <i>Reguliere werkzaamheden:</i> - Manager Financiën & Control <i>Nevenfuncties:</i> - Lid RvT Stichting Rijnbrink - Lid RvC Woningbouwcoöperatie Talis - Lid RvT Stichting gezondheidscentra Eindhoven	1 ^e benoeming: 01-08-2013 t/m 01-08-2017 2 ^e benoeming: 01-08-2017 t/m 01-08-2021
Dhr. Th. Verwoert RE RA	<i>Functie in RvT:</i> - Lid <i>Aandachtsgebied:</i> - Financiën, risicomanagement, bedrijfsvoering <i>Commissies:</i> - Auditcommissie <i>Reguliere werkzaamheden:</i> - Registeraccountant-partner <i>Nevenfuncties:</i> - Lid bestuur St. Heilig Landstichting en Eerste Hulp Stichting der Heilig Land Stichting - Lid bestuur St. Dienstverlening Entrea	1 ^e benoeming: 01-08-2016 t/m 01-08-2020 2 ^e benoeming:
Mw. P.M. Schouten	<i>Functie in RvT:</i> - Lid <i>Aandachtsgebied:</i> - Onderwijsontwikkelingen, kwaliteit <i>Commissies:</i> - Onderwijs & Kwaliteit <i>Reguliere werkzaamheden:</i> - Coördinator HRM- Financiën Lindenberg, Nijmegen. <i>Nevenfuncties:</i> - Lid RvT Stichting Oeverwal, - Locatiemanager 'In het Pakhuis', Zetten.	1 ^e benoeming: 01-08-2016 t/m 01-08-2020 2 ^e benoeming:

6.2 Werkwijze Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht vergadert tenminste vijfmaal per jaar en richt zich daarbij op de gerealiseerde prestaties en op de effecten van de door het College van Bestuur gevoerde strategie en ingezet beleid. Daartoe is een eigen toetsingskader vastgesteld. Tevens wordt aan de hand van een vastgestelde jaaragenda verdieping gezocht op centrale thema's zoals:

- Realisatie van het strategisch beleid,
- Onderwijskwaliteit,
- Kwaliteitsbeleid,
- Personeelsbeleid-HRM,
- Financiën (jaarrekening – begroting), planning & control en risicomanagement,
- Organisatieontwikkeling,
- PR & Marketing, marktaandeel en regionale ontwikkelingen.

De Raad van Toezicht vergadert regulier in aanwezigheid van het College van Bestuur. Voorafgaand aan dit overleg is er vooroverleg met alleen de leden. Indien noodzakelijk kan de Raad van Toezicht extra vergaderen, los van het College van Bestuur.

Een professionele Raad van Toezicht

De taken van de toezichthouder worden (onder maatschappelijke druk) steeds zwaarder. De Raad van Toezicht van de Scholengroep Over- en Midden-Betuwe ziet erop toe dat de leden investeren in de eigen ontwikkeling en actueel geïnformeerd zijn. Enerzijds gebeurt dat door regelmatige relevante informatie (abonnementen, VO nieuws e.d.) anderzijds door deelname aan workshops en conferenties (VTOI-NVTK).

6.3 Governance

De Raad van Toezicht handelt volgens de principes die zijn vastgelegd in de Code Goed Onderwijsbestuur voor het voortgezet onderwijs. Daartoe heeft de Raad van Toezicht in 2018 indachtig de Code Goed Onderwijsbestuur het volgende onderhanden gehad:

- In het kader van het voeren van de horizontale dialoog met externe stakeholders is een afvaardiging van de Raad van Toezicht in 2018 tweemaal in gesprek gegaan met de GMR. Tijdens deze bijeenkomsten is gesproken over de wijze van vertaling van het nieuwe strategische beleidsplan naar 'de werkvloer' en de wijze waarop de Raad van Toezicht het wervingsproces voor de vacature Voorzitter CvB zal willen ingaan.
- De Raad van Toezicht is in 2018 aanwezig geweest bij de tweejaarlijkse SgOMB-dag in januari en de jaarlijkse managementbijeenkomst in september. In december heeft de afsluitende jaarvergadering plaatsgevonden op één van de schoollocaties, locatie de Essenpas van OBC Bemmelen. De leden van de Raad hebben daar uitgebreid kennisgenomen van de onderwijsontwikkelingen zoals deze binnen de mavo-locatie van OBC Bemmelen zijn ingezet.
- Ten aanzien van het eigen functioneren van de Raad van Toezicht heeft in september 2018 de jaarlijkse zelfevaluatie plaatsgevonden. Aan de hand van vooraf geformuleerde vragen heeft de Raad zichzelf geëvalueerd en heeft geconcludeerd dat zij tevreden kon zijn over haar functioneren als raad en als team. De zelfevaluatie vond deels plaats in aanwezigheid van het College van Bestuur. Voorafgaande aan de reguliere RvT-vergadering van oktober 2018 heeft de Raad de opbrengsten van deze zelfevaluatiebijeenkomst nabesproken.
- Vanuit de werkgeversrol van de Raad van Toezicht is ook in het jaar 2018 het jaarlijkse resultaatgesprek met de bestuurder gevoerd. De zogenaamde Renumeratiecommissie van de Raad heeft het functioneren van het College van Bestuur op basis van de resultaatafspraken in relatie tot vastgestelde aandachtsgebieden in een open en constructief gesprek als goed beoordeeld. Een verslag met de zelfreflectie van het College van Bestuur was mede uitgangspunt voor het gesprek, evenals de samenwerking tussen het College van Bestuur en Raad van Toezicht. Vanuit dit kader heeft de Raad zich door de bestuurder laten informeren over zijn visie op leiderschap en hoe deze visie vertaald wordt in dagelijks bestuurlijk handelen.
- Twee jaar na toetreding van de dr. Lammerts van Buerenschool tot onze stichting zijn op basis van een bestuurlijk aangeleverd document, de fusie en bereikte resultaten in het najaar 2018 door de Raad geëvalueerd. De Raad heeft zich kunnen vinden in de conclusies en de leermomenten zoals beschreven in de rapportage.

De Raad heeft tevens geconcludeerd dat de toevoeging van de po-school aan onze organisatie onderwijskundig (10-14 onderwijs) een goede positieve ontwikkeling heeft gebracht.

- De Raad heeft zich in 2018 gebogen over het bestuurlijke verzoek om vanuit de eigen vermogenspositie van de scholengroep extra middelen in te zetten ten behoeve van de ondersteuning van de verdere kwaliteitsontwikkeling van het onderwijs, verlichting van werkdruk en facilitering van extra taken op het gebied van ICT en HRM. De Raad heeft besloten de voorgestelde impulsen te honoreren en zichtbaar te maken in de meerjarenbegroting.
- In december 2018 heeft de Raad kennis kunnen nemen en discussie gevoerd over de actuele stand qua ICT-voorzieningen binnen de scholengroep. Zo ook de wijze waarop alle leerlingen gefaciliteerd worden in het gebruik en beschikbaarheid van devices voor digitaal onderwijs en daarbij te allen tijde deel kunnen nemen aan onderwijs.
- De Raad heeft, op basis van de bezoldigingskaders WNT, in 2018 de bezoldigingsklasse van de bestuurder vastgesteld. Daarnaast heeft de Raad de hoogte van de eigen vergoeding voor toezichthoudende werkzaamheden vastgesteld. Besloten is de hoogte van de bezoldiging ten opzichte van het jaar 2017 gelijk te houden en niet aan te passen.
- De controlerend accountant heeft in de vergadering van juni 2018 de voltallige Raad geïnformeerd over de bevindingen vanuit de controle van de jaarrekening 2017. De accountantsrapportage was eerder uitgebreid besproken met de leden van de Auditcommissie van de Raad.

6.4 Commissies van de Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht kent drie vaste commissies: de Auditcommissie, de Werkgeverscommissie (Renumeratiecommissie) en de commissie Onderwijs en Kwaliteit. De commissies functioneren op basis van een vastgesteld reglement.

Renumeratiecommissie

In de Werkgeverscommissie hebben zitting de vice- voorzitter en een ander lid van de Raad van Toezicht. De leden van de commissie worden benoemd voor een periode van 4 jaar.

Naast het vanuit de werkgeversrol al genoemde gevoerde resultaatgesprek met de bestuurder, hebben de leden van de Renumeratiecommissie, in goede afstemming met de bestuurder, de grenzen van de WNT bewaakt qua hoogte van de bezoldiging van de bestuurder. De Raad evenals de bestuurder hechten er, gezien de maatschappelijke discussies over beloningen in het publieke domein, grote waarde aan de WNT-grenswaarden niet te overschrijden. Er is in 2018 geen sprake van overschrijding van de landelijk vastgestelde grenswaarden.

Auditcommissie

In de auditcommissie hebben twee leden van de Raad van Toezicht zitting met specifieke kennis van en affiniteit met financiële vraagstukken. De leden worden benoemd voor een periode van vier jaar. De auditcommissie houdt in het bijzonder toezicht op de werking van de interne risicobeheersing en controlesystemen (inclusief het riskassessment en riskmanagement), de naleving van wet- en regelgeving, de financiële informatieverschaffing, de rol van de interne controlefunctie, de financiering, de toepassing van ICT, en het vastgoedbeheer. De commissie adviseert en assisteert de Raad van Toezicht op het punt van financiële aangelegenheden en financiële verantwoording. De begroting en jaarrekening gelden daarbij als kernactiviteit.

In het verslagjaar heeft de auditcommissie de Raad van Toezicht geadviseerd over:

- Jaardocument, accountantsverslag 2017 en de (meerjaren)begroting 2019- 2023.
- Het beleggingsbeleid, zijnde het Treasury jaarplan.
- Inzet van extra middelen ten behoeve van het onderwijs vanuit een intern stimuleringsfonds.
- Selectie van een nieuwe controlerend accountant met ingang van het schooljaar 2017-2018.

Daarnaast voert de auditcommissie in opdracht van de Raad de gesprekken met de controlerend accountant. De accountant heeft vanuit zijn onafhankelijke controlerende rol, de audit commissie geadviseerd over de bevindingen van de uitgevoerde Interimcontrole najaar 2018 en de bevindingen ten aanzien van de controle jaarrekening 2017. Zo zijn de thema's rechtmatige besteding van middelen, financiële soliditeit en de beheersing van de interne controlesystemen van de organisatie onderwerp van gesprek geweest.

De in de rapportage opgenomen bevindingen en aandachtspunten zijn door de accountant toegelicht. De scholengroep wordt ook over het jaar 2017-2018 door de accountant als zijnde 'in control' beoordeeld. De aandachtspunten zullen door de auditcommissie gevolgd worden de komende begrotingsjaren. Ten behoeve van het vaststellen en goedkeuren van de jaarrekening 2017, is de controlerend accountant voor nadere toelichting aanwezig geweest bij de vergadering van de Raad in juni 2018.

Commissie Onderwijs en Kwaliteit

In 2017 is binnen de Raad van Toezicht een start gemaakt met een aparte commissie voor het domein Onderwijs en Kwaliteit. De behoefte aan een specifieke commissie hiervoor werd ingegeven door de wens om extra aandacht te kunnen besteden aan de diverse elementen die hierbij naar voren kunnen komen.

De commissie, bestaande uit twee leden van de Raad van Toezicht, twee locatiedirecteuren, twee teamleiders en de bestuurder, is in 2018 tweemaal bij elkaar geweest. Inhoudelijk is gesproken over onderwijsontwikkelingen op de diverse locaties zoals 10-14 onderwijs, tweetalig onderwijs, STEAM etc. Op de agenda van de commissie staan daarnaast in 2019 de navolgende thema's:

- Tevredenheidsrapportages.
- Gedachtewisseling over hoe we het onderwijs vormgeven.
- Rapportages Inspectie.
- Kwaliteitsenquêtes.
- Ontwikkeling en analyse van leerlingaantallen

6.5 Speerpunten in 2019

- In 2018 heeft de Raad van Toezicht diverse onderwerpen besproken die samenhangen met de onder 6.2 en 6.3 beschreven werkwijze. De Raad van Toezicht heeft zich in haar vergaderingen van 2018 over de verschillende beleidsterreinen zoals personeel/HRM-beleid, leerlingenstromen, onderwijsbeleid en uiteraard financiën, net als in de voorafgaande jaren door de bestuurder uitgebreid laten informeren. De Raad heeft in alle beschouwingen en overwegingen aangegeven dat het lange termijnperspectief moet worden meegenomen, waarbij er goede transparantie moet zijn over de incidentele- en structurele (financiële) effecten van (nieuw) beleid. De continuïteit van de Scholengroep OMB, mede in het licht van de demografische ontwikkelingen zoals krimp, is daarbij het oogmerk.
- In 2018 heeft de Raad met belangstelling en interesse de ontwikkelingen gevolgd van de resultaten van de onderwijskundige samenwerking tussen alle onderwijs gerelateerde organisaties in Zetten, het zogenaamde COZ (Corporatie Onderwijsvoorzieningen Zetten). Deze ontwikkelingen zullen ook in 2019 gevolgd worden.

- Het grootste aandachtspunt van de Raad van Toezicht in 2019 is de benoeming van een nieuwe bestuurder voor de scholengroep. De huidige bestuurder zal per 1 september 2019 wegens zijn pensionering zijn werkzaamheden voor de scholengroep beëindigen. Ten behoeve van het aantrekken van een nieuwe bestuurder is door de Raad een extern search- en selectiebureau aangetrokken.

Hoofdstuk 7 Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad

De SgOMB bestaat uit de gezamenlijke OBC-scholen (vo), het HPC (vo) en de Dr. Lammerts van Buerenschool (po). Iedere entiteit heeft een eigen 'lokale' medezeggenschapsraad (MR), te weten een MR voor de OBC-scholen, een MR voor het HPC en een MR voor de Dr. Lammerts van Bueren school.

Scholengroepbreed is de medezeggenschap binnen het v.o.-deel van de SgOMB georganiseerd met een Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR) waarin, net als in de MR, drie geledingen vertegenwoordigd zijn. Betreft personeel, ouders en leerlingen. De medezeggenschap van de po-school is eigenstandig georganiseerd en overlegt over ter zake doende thema's op frequente basis met de bestuurder van de SgOMB. In de reglementen van de GMR en de MR staat onder andere vermeld over welke zaken de medezeggenschap instemmings- dan wel adviesrecht heeft.

7.1 Samenstelling GMR

De 16 leden van de GMR worden in principe afgevaardigd door de respectievelijke MR-en van de vo-scholen: vier personeelsleden, twee ouders en twee leerlingen per school. Als een MR onverhoopt niet voldoende mensen kan afvaardigen, worden er door de GMR-verkiezingen uitgeschreven. GMR leden worden in dit geval rechtstreeks gekozen. Hierdoor is het mogelijk GMR lid te worden/ te zijn zonder lid te zijn van de 'lokale' MR.

Voor de onderwerpen die in de plenaire vergaderingen worden besproken is dat geen probleem, deze betreffen in principe alleen bovenschoolse zaken, welke niet direct gerelateerd zijn aan de diverse scholen.

Leden in de periode van januari tot augustus 2018:

- Leerlingen : Fleur Laponder, Kim Roelofs, Martijn Rusch en Melissa Wezendonk.
- Ouders : Leonie van Bezooijen, Jurgen Jonker, Richard Meijer en Debbie ten Westeneind.
- Personeel : Mark van den Berg, Angela ten Bokum, Xandra van den Heuvel, Marjolein Kasman (secretaris), Ties Koopmans (vicevoorzitter), Gerrit Laurensen (voorzitter), Mascha Schmeink en Paul Vlieks.

Leden in de periode van augustus tot en met december 2018:

- Leerlingen : Elise Jonker, Reinier van Setten, Sarah Willems.
- Ouders : Leonie van Bezooijen, Jurgen Jonker, Richard Meijer en Debbie ten Westeneind.
- Personeel : Mark van den Berg, Angela ten Bokum, Xandra van den Heuvel, Ties Koopmans (vicevoorzitter), Gerrit Laurensen (voorzitter), Mascha Schmeink (secretaris) en Paul Vlieks.

7.2 Doel en werkwijze

Onze GMR staat voor de belangen van leerlingen, ouders en personeel in het streven naar kwalitatief onderscheidend onderwijs en goed werkgeverschap op onze scholengemeenschap. Dit gebeurt in open communicatie met de bestuurder die altijd het eerste gedeelte van de vergadering aanwezig is om de agendapunten nader toe te lichten, meestal vergezeld door zijn externe adviseur en de directeur van het Bestuursbureau. In het tweede gedeelte van de vergadering worden alle zaken opnieuw besproken, standpunten bepaald en beslissingen genomen.

De onderwerpen die ter tafel komen zijn vaak voorbereid en uitgewerkt in commissies waarin directeurs, GMR-leden en stafmedewerkers zitting hebben. Zo is er een vaste commissie taakbeleid en integraal personeelsbeleid waarin GMR-leden meepraten over nieuw of aangepast beleid.

In de commissie financiën worden we (desgevraagd) door de stafmedewerkers van het Bestuursbureau bijgepraat over de details van financiële stukken.

Ook is de GMR afgevaardigd in de Arbo-commissie van de scholengroep en de OprichtingsPlanRaad van het regionale samenwerkingsverband voor passend onderwijs. Verder is een lid van de GMR afgevaardigd in de commissie kwaliteit en onderwijs en in de ICT-regiegroep.

7.3 Vergaderingen

Als GMR kennen de volgende vergaderstructuur en overlegmomenten:

- GMR – vergaderingen (plenair).
Vergaderingen van de voltallige GMR op basis van een vooraf gepubliceerde agenda en stukken. De GMR wordt tijdens deze vergaderingen ook bijgepraat over relevante ontwikkelingen zoals het project 10-14 onderwijs en nieuwbouwplannen voor OBC Elst. In 2018 zijn deze gehouden op 27 maart, 30 mei juni, 18 september en 14 november.
- Vergaderingen van de GMR met de Raad van Toezicht.
De GMR vergadert tweemaal per jaar met vertegenwoordigers van de Raad van Toezicht, hierbij is het College van Bestuur ook aanwezig.
In 2018 gebeurde dit op 30 mei en op 14 november.
- Agenda overleg.
Voorafgaand aan de plenaire vergaderingen is er agenda overleg tussen de voorzitter van College van Bestuur en het dagelijks bestuur van de GMR ((vice)voorzitter en secretaris).
- PGMR-vergaderingen.
De personeelsgeleding vergadert vlak voorafgaand aan de plenaire vergaderingen.
- Commissievergaderingen.
Vergaderingen waarbij GMR leden, “zonder last” in de verschillende commissies meedenken en meepraten over aanpassingen van bestaand of over nieuw beleid.

7.4 Onderwerpen van gesprek

Plenaire vergaderingen:

Naast de ieder jaar terugkerende vaste onderwerpen, zoals de kaderbrief van het College van Bestuur, de begrotingen, het kadertaakbeleid, de functiemix, het vakantierooster, aanpassingen in het functieboek, kwamen er vele incidentele zaken aan de orde.

Hieronder staan de behandelde zaken ingedeeld volgens de bevoegdheden van de GMR of een geleding daarvan:

De GMR heeft instemming verleend aan de onderstaande zaken:

- Uitbreiding van art 34 van het WMS-reglement GMR HPC en OBC.
- Kader taakbeleid 2018-2019 VO.

De GMR heeft positief geadviseerd ten aanzien van de volgende onderwerpen:

- De meerjarenbegroting 2018 – 2022.
- Het generatiepact.

De GMR heeft daarnaast informatie ontvangen en/of met het CvB gesproken over:

- De functiemix "voortgangsmeting 2018 VO".
- De gesprekkencyclus van het OOP.
- Tegenvallende aanmeldingen.
- Aanpassing van functies docent LD en managementassistent.
- Protocol medicijnverstrekking & medisch handelen op scholen (VO).
- 10-14 onderwijs in Zetten en scholen in de gemeente Lingewaard.
- De kaderbrief 2019-2023.
- Het professioneel statuut.
- De gevolgen van de nieuwe cao voor het vo.
- De invoering van 3 functiereeksen (Informatie en Communicatietechnologie, Planning en Organisatie en Managementassistent.
- Evaluatie van de bestuurlijke samenwerking tussen de SgOMB en de dr. Lammerts van Buerenschool.
- De nieuwe privacywet.

Vergaderingen met Raad van Toezicht:

Met de Raad van Toezicht hebben we naast over algemene zaken gesproken over het strategisch beleidsplan en de procedure m.b.t. de opvolging van de voorzitter van het College van Bestuur (CvB).

Overig

De GMR heeft op 10 december 2018 onder begeleiding van een ter zake kundige van de AOb met de MR-leden van de OBC-scholen gesproken over het werken met deelraden.

Daarnaast heeft de GMR intern gesproken over o.a. het functioneren van de GMR zelf, de onderlinge taakverdeling, de jaarplanning en de gang van zaken in werkgroepen.

7.5 Ondersteuning

In voorkomende gevallen maakt de GMR gebruik van externe ondersteuning van het Informatie en adviescentrum van de AOb. Hiervoor is met de AOb en serviceabonnement afgesloten.

7.6 Facilitering

Personeelsleden worden gefaciliteerd op basis van cao-afspraken. De uren die benodigd zijn voor GMR- werkzaamheden worden in mindering gebracht op hun jaartaak. Ouders en leerlingen ontvangen een bescheiden vacatievergoeding.

Deel 2 Jaarrekening 2018

Hoofdstuk 1 Grondslagen

1. Algemeen

De jaarrekening is opgemaakt conform de Regeling voor de Jaarverslaggeving Onderwijs (RJO). Voor de indeling van de jaarrekening is gebruik gemaakt van de modellen in het XBRL-portaal. De bedragen in de jaarrekening zijn opgenomen in hele euro's tenzij anders vermeld. De grondslag voor de waardering van activa, passiva en voor het bepalen van het resultaat is de verkrijgingsprijs.

De jaarrekening is in opdracht van de Raad van Toezicht gecontroleerd door Flynth Audit BV. De controleverklaring is opgenomen onder de overige gegevens.

Activiteiten

Stichting Christelijk Onderwijs Over- en Midden-Betuwe is een scholengroep met vier voortgezet onderwijs scholen en één school voor basisonderwijs in de gemeenten Lingewaard en Overbetuwe. De voortgezet onderwijs scholen bieden onderwijs aan leerlingen van 12 jaar en ouder en bereiden de leerlingen voor op verschillende soorten hoger onderwijs, middelbaar beroepsonderwijs dan wel op een maatschappelijke positie. De school voor basisonderwijs verzorgt regulier basisonderwijs aan kinderen van 4 tot 12 jaar.

In deze jaarrekening zijn de activiteiten van Stichting Christelijk Onderwijs Over- en Midden-Betuwe en van de onder deze rechtspersoon vallende scholen (zie gegevens rechtspersoon) verantwoord.

Verbonden partijen

Als verbonden partij worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire bestuursleden, andere sleutelfunctionarissen in het management van de Scholengroep en nauwe verwanten zijn verbonden partijen.

Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat de leiding van de instelling over verschillende zaken zich een oordeel vormt, en dat de leiding schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in art. 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Vergelijking met voorgaand jaar

De grondslagen voor waardering van activa, passiva en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar.

Vergelijkende cijfers

Voor zover van toepassing zijn ter vergelijking de realisatiecijfers opgenomen van het voorgaande jaar, alsmede de cijfers van de meest recente, vastgestelde versie van de begroting van het verantwoordingsjaar.

2. Grondslagen voor waardering activa en passiva

Materiële vaste activa

De door de Scholengroep beheerde schoolgebouwen zijn, behoudens het gebouw Essenspas (OBC Bommel) juridisch wel, doch economisch geen eigendom van de Scholengroep. Deze gebouwen zijn volledig gesubsidieerd en dienen, wanneer ze niet conform de bestemming worden gebruikt om niet te worden overgedragen aan de gemeente.

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen hun kostprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen. De kostprijs bestaat uit de verkrijgings- of vervaardigingsprijs en overige kosten om de activa op hun plaats en in de staat te krijgen noodzakelijk voor het beoogde gebruik.

De bestede subsidies in verband met de aanschaf van materiële vaste activa worden gepasseerd onder de overlopende passiva. Deze subsidies worden tijdsevenredig over de geschatte economische levensduur van deze activa ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht.

De afschrijvingen vinden lineair en naar tijdsgelang plaats op basis van de verwachte toekomstige gebruiksduur. Investerings boven de € 500 (stuksprijs) en investeringen met een factuurwaarde vanaf € 2.500, ongeacht de stuksprijs, worden geactiveerd. Voor gebouwen en terreinen geldt een activeringsgrens van € 10.000.

Per categorie worden de volgende afschrijvingstermijnen gehanteerd:

Categorie	Subcategorie	Afschrijvingstermijnen	
		in jaren	in procenten
Gebouwen en terreinen	Gebouwen afs 10 jaar	10	10
Gebouwen en terreinen	Gebouwen afs 15 jaar	15	7
Gebouwen en terreinen	Gebouwen afs 20 jaar	20	5
Gebouwen en terreinen	Gebouwen afs 25 jaar	25	4
Gebouwen en terreinen	Gebouwen afs 40 jaar	40	3
Inventaris en apparatuur	ICT tablets en laptops	2	50
Inventaris en apparatuur	Audiovisueel, televisie, video, DVD-speler, camera	4	25
Inventaris en apparatuur	ICT Desktops, beamers, ICT gerelateerde activa, telefonie	4	25
Inventaris en apparatuur	ICT Software en betaalsystemen	5	20
Inventaris en apparatuur	Instrumenten, gym	5	20
Inventaris en apparatuur	Overgenomen Inventaris	5	20
Inventaris en apparatuur	Proefmodellen, biologie, scheikunde	5	20
Inventaris en apparatuur	ICT Digitale televisieborden	6	17
Inventaris en apparatuur	ICT Netwerk, bekabeling, patchkasten	10	10
Inventaris en apparatuur	Kantinemeubilair, alleen tafels en stoelen	10	10
Inventaris en apparatuur	Kantoormeubilair en personeelsruimtes, zacht	10	10
Inventaris en apparatuur	Keukeninrichting, praktijklokaal, uitgiftebalie	10	10
Inventaris en apparatuur	Klein technisch, boormachines, handgereedschap	10	10
Inventaris en apparatuur	Stoffering, vloerbedekking, linoleum, marmoleum, jaloezieën	10	10
Inventaris en apparatuur	Terreinmeubilair, fietsenstalling	10	10
Inventaris en apparatuur	Terreinmeubilair, lichtreclame, vlaggenmast, bankjes	10	10
Inventaris en apparatuur	Groot technisch, praktijklokaal, afzuiginstallatie	15	7
Inventaris en apparatuur	Kantoormeubilair en personeelsruimtes, hard	15	7
Inventaris en apparatuur	Kluisjes, garderobekasten "leerlingen", postkasten	15	7
Inventaris en apparatuur	Schoolmeubilair, hard	15	7
Overige materiele vaste activa	Boekenfonds	5	20
Terreinen	Terreinen	10	10

Bijzondere waardevermindering van vaste activa

De Stichting beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroom genererende eenheid waartoe het actief behoort.

Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde. De realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzonder waarde-verminderingsverlies wordt direct als een last verwerkt in de winst-en-verliesrekening. Indien wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden verantwoord is, niet meer bestaat of is afgenomen, dan wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord.

Effecten (financiële vaste en vlottende activa)

Effecten met een duurzaam karakter zijn opgenomen onder de financiële vaste activa. Met "duurzaam" wordt langer dan een jaar bedoeld. Effecten die binnen een jaar afgelost worden zijn opgenomen onder de vlottende activa. De effecten zijn gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs.

Vorderingen (vlottende activa)

Vorderingen dienen bij eerste verwerking te worden gewaardeerd tegen de reële waarde, inclusief de transactiekosten. Vorderingen dienen na eerste verwerking te worden gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen voor oninbaarheid. Geamortiseerde waarde is gelijk aan de nominale waarde.

Op basis van alle openstaande vorderingen van het voorgaand schooljaar wordt 50% van de openstaande vorderingen als voorziening opgenomen. Vervolgens wordt deze voorziening statisch getoetst.

De vorderingen hebben een looptijd korter dan een jaar, tenzij dit bij de toelichting op de balans anders is aangegeven. Onder de vorderingen zijn ook de vooruitbetaalde kosten opgenomen die aan opvolgende perioden worden toegerekend en de nog te ontvangen bedragen, voor zover ze niet onder andere vorderingen zijn te plaatsen.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn opgenomen tegen de nominale waarde.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen dat in deze jaarrekening wordt gepresenteerd, is het eigen vermogen na resultaatbestemming.

Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve en uit bestemmingsreserves. Er is tevens een onderscheid aangebracht tussen met publieke middelen dan wel uit private middelen opgebouwde reserves. De bestemmingsreserves zijn reserves met een beperktere bestedingsmogelijkheid, welke door het bestuur is aangebracht. De beperktere bestedingsmogelijkheid betreft geen verplichting, het bestuur kan deze beperking zelf opheffen.

Algemene reserve

Deze reserve betreft de niet-gebonden reserve die voortkomt uit de door (semi-) overheidsinstellingen gefinancierde activiteiten. De algemene reserve vormt een buffer ter waarborging van de stichting. Deze wordt opgebouwd uit de resultaatbestemming van overschotten welke ontstaan uit het verschil van de toegerekende baten en werkelijk gemaakte lasten. In geval van een tekort wordt dit resultaat ten laste van de algemene reserve gebracht.

Bestemmingsreserve publiek

De bestemmingsreserve publiek is opgebouwd uit publiekrechtelijke middelen en de hieronder opgenomen publieke reserves zijn bedoeld voor specifieke toekomstige uitgaven die uit de huidige beschikbare middelen gedekt moeten worden. Aan de bestemmingsreserve publiek ligt een plan ten grondslag waarin is opgenomen welke uitgaven ten laste van deze reserve komt, een inschatting van het totaal van de uitgaven en een inschatting in welk jaar de uitgaven gedaan zullen worden. De bestemmingsreserve publiek kent de volgende bestemmingen: personeel BAPO, impuls en huisvesting.

De bestemmingsreserve personeel BAPO is ter compensatie van de kosten van opgenomen gespaarde uren die tot en met ultimo 2009 waren opgebouwd. Deze bestemmingsreserve zal jaarlijks afnemen totdat alle uren zijn opgenomen of vrijgevallen.

De bestemmingsreserve impuls is bestemd voor toekomstige uitgaven naar aanleiding van impulsen voor het onderwijs (o.a. 10-14 onderwijs, VMBO plein, gymzaal).

De bestemmingsreserve huisvesting is bestemd voor duurzame investeringen in de gebouwen en voor onderwijskundige aanpassingen van de gebouwen.

Bestemmingsreserve privaat

De bestemmingsreserve privaat is opgebouwd uit privaatrechtelijke middelen en is onderverdeeld naar de oorsprong van de private middelen: steunstichtingen, sociaal fonds en ouderraad Lammerts van Buerenschool.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Voorzieningen worden onderscheiden naar aard en doel. Toevoegingen aan de voorzieningen vinden plaats door dotaties ten laste van de staat van baten en lasten. De onttrekkingen vinden rechtstreeks plaats ten laste van de betreffende voorziening.

Voorziening jubilea gratificaties vo en po

Voor op balansdatum bestaande verplichtingen uit hoofde van ambtsjubilea is een voorziening gevormd. De voorziening is gewaardeerd tegen contante waarde van de toekomstige uitbetalingen en is afhankelijk van de ingeschatte blijfkans, de verwachte salaristijgingen en is gebaseerd op een marktrente van 1% (percentage is gebaseerd op de van overheidswege vastgestelde risicovrije reële discontovoet in maatschappelijke kosten-batenanalyses voor investeringsprojecten). Betaalde bedragen inzake jubileum worden ten laste van deze voorziening gebracht.

Voorziening spaarverlof vo

De voorziening spaarverlof dient ter dekking van toekomstige uitgaven als gevolg van herbezetting voor opgebouwd spaarverlof. De voorziening wordt jaarlijks berekend op basis van de opgebouwde rechten van de personen die sparen voor spaarverlof.

Voorziening PB 50 sparen vo (persoonlijk budget)

Deze voorziening vloeit voort uit de in 2014 afgesloten CAO voor het vo. Hierin is de mogelijkheid opgenomen om de 50 uren persoonlijk budget te sparen en in de toekomst op te nemen ten behoeve van inkoop extra pensioen, kinderopvang of uitbetaling (< schaal 9 functies). De voorzieningen PB 50 sparen is berekend op basis van de individuele uurtarieven inclusief bijkomende werkgeverslasten.

Voorziening duurzame inzetbaarheid po

In de CAO PO 2014-2015 zijn een aantal vernieuwende afspraken opgenomen rondom duurzame inzetbaarheid van personeel en is de BAPO-regeling vervallen. De nieuwe Cao-regeling betreffende de duurzame inzetbaarheid geven medewerkers recht op een basisbudget van 40 uur. Daarnaast is vanaf 57

jaar het sparen van ouderenverlof mogelijk en is er sprake van een overgangsregeling BAPO voor medewerkers vanaf 56 jaar.

Op basis van geldende wet- en regelgeving is geconcludeerd dat voor gespaarde uren duurzame inzetbaarheid in het kader van het ouderenverlof een voorziening moet worden gevormd. Het basisbudget (40 uur) duurzame inzetbaarheid voor iedere werknemer kan in principe ook gespaard worden. Deze uren worden echter niet meegenomen in de voorziening, voor zover deze uren niet worden gespaard voor ouderenverlof.

Om uren te kunnen sparen voor ouderenverlof moet de werknemer conform artikel 8.A8 CAO PO vooraf een plan indienen, waarin staat hoe deze verlofuren de komende vijf jaren worden ingezet. Uitgangspunt voor het waarderen van de voorziening zijn deze plannen, die zwart op wit staan.

De basis voor het vaststellen van de hoogte van de voorziening duurzame inzetbaarheid is het aantal uur dat een medewerker op basis van deze plannen heeft gespaard (en niet heeft opgenomen) vermenigvuldigd met de loonkosten per uur (rekening houdend met de eigen bijdrage en de blijfkans).

In het verleden is door vier personeelsleden gedurende drie jaren de duurzame inzetbaarheidsuren gespaard en zij hebben afspraken voor de opname daarvan vastgelegd en ondertekend. De opnames betreffen vastgestelde doelen conform de CAO PO. De uren zijn vermenigvuldigd met de loonkosten per uur in het jaar van sparen en verminderd met de waarde van de opname in het schooljaar 2017/2018.

Binnen de Scholengroep is in 2018 niet gespaard voor duurzame inzetbaarheid.

Voorziening eigen risico uitkeringskosten

Het VO werkt voor het verrekenen van wachtgelduitkeringen met het model 'normatief verevenen'. Dit houdt in dat 75% van de uitkeringskosten collectief wordt verevend, en 25% voor rekening van het individuele schoolbestuur komt.

De voorziening eigen risico uitkeringskosten is gevormd ter dekking van mogelijke uitkeringskosten van medewerkers die zijn ontslagen. Voor de berekening van de hoogte van de voorziening wordt jaarlijks de individuele blijfkans beoordeelt en de verwachte duur van de uitkering. Op basis hiervan is de gewogen gemiddelde blijfkans eind 2018 82%.

Voorziening onderhoud vo

De voorziening onderhoud is bepaald aan de hand van de meerjaren onderhoudsplannen en de daarbij behorende kosten voor de komende 20 jaar. Voor de vo scholen is alleen een voorziening gevormd voor groot onderhoud uitgaven groter dan € 100.000.

Voorziening onderhoud po

De voorziening onderhoud is bepaald aan de hand van de meerjaren onderhoudsplannen en de daarbij behorende kosten voor de komende 20 jaar. Voor de po school is de voorziening gevormd voor alle uitgaven conform het meerjaren onderhoudsplan.

Leasing

Operationele leasing: Bij de stichting kunnen er leasecontracten bestaan waarbij een groot deel van de voor- en nadelen die aan de eigendom verbonden zijn, niet bij de stichting ligt. Deze leasecontracten worden verantwoord als operationele leasing. Verplichtingen uit hoofde van operationele leasing worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de staat van baten en lasten over de looptijd van het contract.

Kortlopende schulden

De overlopende passiva betreffen de vooruit ontvangen bedragen die aan opvolgende perioden worden toegerekend en/of nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder de andere kortlopende schulden zijn te plaatsen. Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

3. Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Lasten en risico's die hun oorsprong vinden vóór het einde van het verslagjaar, zijn in acht genomen als zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Het resultaat van de staat van baten en lasten wordt toegevoegd aan de (bestemde) reserve(s) die door het bestuur is/zijn bepaald. Rijksbijdragen worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft.

Overige overheidssubsidies

Exploitatiesubsidies worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen en de Stichting de condities voor ontvangst kan aantonen.

Personeelsbeloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

De Stichting heeft de toegezegd-pensioenregeling bij het bedrijfstakpensioenfonds in de jaarrekening verwerkt als verplichtingenbenadering.

Voor toegezegde-bijdragerelaties betaalt de instelling op verplichte, contractuele of vrijwillige basispremies aan pensioenfondsen en verzekeringsmaatschappijen. Behalve de betaling van premies heeft de instelling geen verdere verplichtingen uit hoofde van deze pensioenregelingen. De premies worden verantwoord als personeelskosten als deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terug storting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen.

Pensioenregeling

Nederlandse pensioenregelingen: De instelling heeft op de balans geen eigen pensioenvoorziening opgenomen. De instelling is volgens de cao VO aangesloten bij het ABP. De belangrijkste kenmerken van deze regelingen zijn:

- Pensioengevende salarisgrondslag is middelloon
- Er heeft in 2018 geen indexatie plaatsgevonden
- De dekkingsgraad van het ABP was op 31-12-2018: 97%
- Overige kenmerken zijn te vinden op www.abp.nl

Op de Nederlandse pensioenregelingen zijn de bepalingen van de Nederlandse Pensioenwet van toepassing en worden op verplichte, contractuele of vrijwillige basispremies aan pensioenfondsen en verzekeringsmaatschappijen betaald door de instelling. De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terug storting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen.

Afschrijvingen

De afschrijvingen zijn gerelateerd aan de verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten van de materiële vaste activa. In het jaar van investeren wordt naar tijdsgelang afgeschreven.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

4. Grondslagen voor het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Bij de indirecte methode wordt het resultaat als basis genomen. Dit overzicht geeft weer waaraan de in de verslagperiode beschikbaar gekomen gelden zijn besteed.

In samenhang met de balans en de staat van baten en lasten moet het kasstroomoverzicht bijdragen aan het inzicht in de financiering, de liquiditeit, de solvabiliteit en het vermogen van de instelling om geldstromen te genereren.

Rente- en kasstroomrisico

De instelling loopt renterisico over de rentedragende langlopende en kortlopende schulden (waaronder schulden aan kredietinstellingen). Met betrekking tot vastrentende schulden loopt de instelling risico's over de reële waarde als gevolg van wijzigingen in de marktrente.

Kredietrisico

De liquide middelen staan uit bij banken die minimaal voldoen aan het treasurybeleid.

5. Grondslagen voor segmentering

In de jaarrekening wordt overeenkomstig de Richtlijn voor Onderwijsinstellingen een segmentatie van de staat van baten en lasten gemaakt in de volgende organisatorische segmenten: po, vo en bovenschools. De grondslagen die voor de drie operationele segmenten worden gehanteerd zijn gelijk aan de beschreven grondslagen.

Hoofdstuk 2 Balans per 31 december

Balans per 31 december 2018, vergelijkende cijfers per 31 december 2017
(na verwerking van de resultaatbestemming).

1	Activa	31-12-2018	31-12-2017
	Vaste Activa		
1.2	Materiële vaste activa	4.359.626	4.802.367
1.3	Financiële vaste activa	0	511.064
	Totaal vaste activa	4.359.626	5.313.431
	Vlottende activa		
1.5	Vorderingen	531.765	592.870
1.6	Effecten	496.288	515.566
1.7	Liquide middelen	12.533.618	9.944.349
	Totaal vlottende activa	13.561.671	11.052.785
	Totaal activa	17.921.297	16.366.216
2	Passiva		
2.1	Eigen Vermogen	10.012.749	8.858.566
2.2	Voorzieningen	2.451.063	2.259.174
2.3	Langlopende schulden	0	0
2.4	Kortlopende schulden	5.457.485	5.248.476
	Totaal passiva	17.921.297	16.366.216

Hoofdstuk 3 Staat van baten en lasten

Staat van baten en lasten jaar 2018, vergelijkende cijfers jaar 2017

		Realisatie 2018	Begroot 2018	Realisatie 2017
3	Baten			
3.1	Rijksbijdragen	38.233.621	36.629.100	36.981.711
3.2	Overige overheidsbijdragen	329.172	265.700	329.027
3.5	Overige baten	1.792.010	1.652.900	1.768.829
	<u>Totaal baten</u>	<u>40.354.804</u>	<u>38.547.701</u>	<u>39.079.568</u>
4	Lasten			
4.1	Personeelslasten	30.978.169	29.663.201	30.054.537
4.2	Afschrijvingen	1.025.381	1.003.600	1.047.591
4.3	Huisvestingslasten	2.352.609	2.308.300	1.375.264
4.4	Overige lasten	4.850.577	4.747.000	4.549.678
	<u>Totaal lasten</u>	<u>39.206.736</u>	<u>37.722.100</u>	<u>37.027.069</u>
	<u>Saldo baten en lasten</u>	<u>1.148.068</u>	<u>825.600</u>	<u>2.052.498</u>
6	Financiële baten en lasten			
6.1	Financiële baten	34.775	25.300	69.780
6.2	Financiële lasten	28.660	32.300	43.182
	<u>Saldo financiële baten en lasten</u>	<u>6.116</u>	<u>-7.000</u>	<u>26.597</u>
	<u>Totaalresultaat</u>	<u>1.154.184</u>	<u>818.600</u>	<u>2.079.096</u>

Hoofdstuk 4 Kasstroomoverzicht

Kasstroomoverzicht jaar 2018, vergelijkende cijfers 2017

	2018	2017
Kasstromen uit operationele activiteiten		
Resultaat uit gewone bedrijfsvoering	1.148.068	2.037.020
Aanpassingen voor aansluiting bedrijfsresultaat		
Aanpassingen voor afschrijvingen	1.025.381	1.047.591
Toename (afname) van voorzieningen	191.889	-531.113
Veranderingen in werkkapitaal		
Afname (toename) van kortlopende vorderingen	61.105	-57.512
Afname (toename) van effecten	19.278	3.990
Toename (afname) van kortlopende schulden	209.009	-111.736
Ontvangen interest	34.775	69.823
Betaalde interest	0	-43
Mutaties overige financiële vaste activa	-28.660	-27.704
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	2.660.844	2.430.316
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in materiële vaste activa	-983.965	-859.129
Desinvesterings in materiële vaste activa	401.325	0
Ontvangsten uit hoogte van vervreemding van mva	0	538
Toename (afname) overige financiële vaste activa	511.064	534.714
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	-71.576	-323.877
Toename (afname) van liquide middelen	2.589.268	2.106.439
	2018	2017
Stand liquide middelen per 1-1	9.944.349	7.837.910
Mutatie boekjaar liquide middelen	2.589.268	2.106.439
Stand liquide middelen per 31-12	12.533.618	9.944.349

Hoofdstuk 5 Toelichting op de balans

Vaste activa

Materiële vaste activa	Gebouwen en terreinen	Inventaris en apparatuur	Andere vaste bedrijfsmiddelen	Totaal materiële vaste activa
Stand per 1-1-2018				
Verkrijgingsprijs	4.167.976	12.117.864	1.497.499	17.783.339
Cumulatieve afschrijvingen	1.971.447	9.877.111	1.132.414	12.980.972
Materiële vaste activa	2.196.529	2.240.753	365.085	4.802.367

Verloop gedurende 2018				
Investerings	69.882	794.709	119.374	983.965
Desinvesteringen	886.886	607.871	0	1.494.756
Afschrijvingen	280.435	607.685	137.261	1.025.381
Afschrijving op desinvesteringen	488.083	605.349	0	1.093.431
Herwaarderingen	0	0	0	0
Overige mutaties	0	0	0	0
Mutatie gedurende de periode	-609.356	184.502	-17.887	-442.741

Stand per 31-12-2018				
Verkrijgingsprijs	3.350.973	12.304.703	1.616.872	17.272.548
Cumulatieve afschrijvingen	1.763.800	9.879.448	1.269.675	12.912.922
Materiële vaste activa	1.587.173	2.425.255	347.198	4.359.626

Financiële vaste activa	Boekwaarde 1-1-2018	Investerings en verstrekte leningen	Desinvesteringen en afgeloste leningen	Boekwaarde 31-12-2018
Effecten	511.064	0	511.064	0
Financiële vaste activa	511.064	0	511.064	0
Uitsplitsing:				
Obligaties	511.064	0	511.064	0
Effecten	511.064	0	511.064	0

Vorderingen

Vorderingen	31-12-2018	31-12-2017
Debiteuren	74.032	131.645
OCW/EZ	47.557	50.996
Overige vorderingen	98.771	9.873
Vooruitbetaalde kosten	293.520	365.070
Te ontvangen interest	18.751	36.884
Af: Voorziening wegens oninbaarheid	-866	-1.599
Vorderingen	531.765	592.870

Voorziening wegens oninbaarheid	2018	2017
Stand per 1-1	1.599	1.822
Vrijval	733	223
Stand per 31-12	866	1.599

De voorziening wegens oninbaarheid bestaat uit de voorziening dubieuze vorderingen. Deze voorziening is per balansdatum bepaald op basis van 50% van de nog openstaande facturen ouder dan 180 dagen (dynamische methode). Vervolgens wordt deze voorziening statisch getoetst.

Effecten & Liquide middelen

Effecten	Boekwaarde 1-1-2018	Investerings	Desinvesteringen	Boekwaarde 31-12-2018
Obligaties	515.566	511.064	530.342	496.288
Effecten	515.566	511.064	530.342	496.288

Liquide middelen	31-12-2018	31-12-2017
Kasmiddelen	7.275	7.479
Tegoeden op bank- en girorekeningen	12.526.342	9.936.871
Liquide middelen	12.533.618	9.944.349

Eigen Vermogen

Eigen Vermogen	Stand per 1-1-2018	Resultaat	Overige mutaties	Stand per 31-12-2018
Algemene reserve	1.594.880	-743.500	5.611.157	6.462.538
Bestemmingsreserve (publiek)	6.138.258	2.232.946	-5.611.157	2.760.048
Bestemmingsreserve (privaat)	1.125.427	-335.263	0	790.164
Eigen vermogen	8.858.566	1.154.184	0	10.012.749

Uitsplitsing Bestemmingsreserves	Stand per 1-1-2018	Resultaat	Overige mutaties	Stand per 31-12-2018
Bestemming - personeel BAPO	124.320	-88.348	0	35.971
Bestemming - impuls	402.782	-3.705	0	399.077
Bestemming - huisvesting	0	2.325.000	0	2.325.000
Bestemming - scholen en bestuursbureau	5.611.157	0	-5.611.157	0
Bestemmingsreserve (publiek)	6.138.258	2.232.946	-5.611.157	2.760.048

Privaat - Steunstichtingen	988.127	-337.495	0	650.631
Privaat - Sociaal Fonds	123.968	974	0	124.942
Privaat - Ouderraad LvB	13.333	1.258	0	14.591
Bestemmingsreserve (privaat)	1.125.427	-335.263	0	790.164

Voorzieningen

Voorzieningen	Personeels voorzieningen	Voorziening voor groot onderhoud	Totaal voorzieningen
Stand per 1-1-2018	1.272.860	986.315	2.259.174
Verloop gedurende de periode			
Dotaties	392.352	101.051	493.403
Onttrekkingen	-267.702	-8.355	-276.057
Vrijval	-21.987	-3.471	-25.458
Stand per 31-12-2018	1.375.524	1.075.539	2.451.063
Kortlopend deel < 1 jaar	93.209	157.557	250.766
Langlopend deel > 1 jaar	1.282.314	917.982	2.200.297
	1.375.524	1.075.539	2.451.063

Uitsplitsing

Personeelsvoorzieningen	VO				PO		Totaal
	Jubilea	Spaar- verlof	PB50	Eigen risico uitkerings- kosten	Jubilea	Duurzame- inzetbaar heid	
Stand per 1-1-2018	349.286	248.834	531.733	130.593	7.030	5.384	1.272.860
Verloop gedurende periode							
Dotaties	46.695	35.709	248.443	53.223	8.281	0	392.352
Onttrekkingen	-54.025	-44.986	-103.322	-65.370	0	0	-267.702
Vrijval	0	0	-1.789	-14.814	0	-5.384	-21.987
Stand per 31-12-2018	341.957	239.557	675.065	103.634	15.311	0	1.375.524
Kortlopend deel < 1 jaar	14.748	14.029	28.894	35.539	0	0	93.209
Langlopend deel > 1 jaar	327.209	225.528	646.171	68.095	15.311	0	1.282.314
	341.957	239.557	675.065	103.634	15.311	0	1.375.524

Voorziening groot onderhoud	VO > 100.000	PO	Totaal
Stand per 1-1-2018	896.300	90.015	986.315
Verloop gedurende periode			
Dotaties	87.668	13.383	101.051
Onttrekkingen	0	-8.355	-8.355
Vrijval	0	-3.471	-3.471
Stand per 31-12-2018	983.968	91.571	1.075.539
Kortlopend deel < 1 jaar	109.145	48.412	157.557
Langlopend deel > 1 jaar	874.823	43.159	917.982
	983.968	91.571	1.075.539

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden	31-12-2018	31-12-2017
Crediteuren	526.685	313.729
Belastingen en premies sociale verzekeringen	1.315.863	1.275.554
Schulden ter zake van pensioenen	373.583	352.403
Vakantiegeld en vakantiedagen	1.075.885	1.031.826
Bindingstoelage	89.852	84.317
Vooruit ontvangen subsidie OCW	290.623	166.396
Vooruit ontvangen investeringssubsidies	535.024	1.206.153
Vooruit ontvangen bedragen	835.771	584.508
Overige kortlopende schulden	391.953	203.212
Overige overlopende passiva	22.246	30.379
Kortlopende schulden	5.457.485	5.248.476

Uitsplitsing	31-12-2018	31-12-2017
Omzetbelasting	2.751	10.126
Loonheffing	1.313.112	1.265.428
Belastingen en premies sociale verzekeringen	1.315.863	1.275.554
Af te dragen premie vervangingsfonds	2.889	2.471
Nog te betalen	378.593	195.436
Af te dragen premie participatiefonds	2.592	1.930
Project in verband met goede doelen	4.376	2.911
Nettolonen	3.503	464
Overige kortlopende schulden	391.953	203.212
Vooruit ontvangen subsidies OCW	290.623	166.396
Vooruit ontvangen investeringssubsidies	535.024	1.206.153
Vooruit ontvangen bedragen	917.488	584.508
Vakantiegeld en -dagen	1.165.737	1.116.143
Accountants- en administratiekosten	22.246	30.379
Overlopende passiva	2.931.118	3.103.579

Model G Verantwoording subsidies

G1 Subsidies zonder verrekeningsclausule

Omschrijving	Toewijzing kenmerk	Toewijzing datum	Bedrag toewijzing	Ontvangen t/m verslagjaar	Prestatie afgerond?
Subsidie voor studieverlof 2017	852083-1	20-sep-17	35.831	35.831	ja
Subsidie voor studieverlof 2017	862536-1	19-dec-17	4.629	4.629	ja
Subsidie voor studieverlof 2017	853432-1	20-sep-17	73.591	73.591	ja
Subsidie voor studieverlof 2018	929672-1	20-sep-18	30.388	30.388	nee
Subsidie voor studieverlof 2018	933799-1	20-nov-18	-214	-214	nee
Subsidie voor studieverlof 2018	929642-1	20-sep-18	51.903	51.903	nee
Subsidie voor studieverlof 2018	930907-1	22-okt-18	-3.900	-3.900	ja
Subsidie voor studieverlof 2018	933863-1	20-nov-18	4.586	4.586	nee
Subsidieregeling LerarenOntwikkelfonds	LOF16-0262-1198393	31-mei-17	44.243	44.243	ja
Subsidieregeling LerarenOntwikkelfonds	LOF16-0101-1160703	30-mrt-17	47.590	47.590	nee
Subsidieregeling LerarenOntwikkelfonds	LOF17-0253	11-apr-18	55.174	55.174	nee
Subsidieregeling LerarenOntwikkelfonds	LOF18-0074	13-nov-18	59.193	59.193	nee
Subsidieregeling LerarenOntwikkelfonds	LOF17-0302	4-jul-18	8.822	8.822	nee
Doorstroomprogramma	DPOVO18053	30-aug-18	25.000	12.500	nee
Technisch VMBO	923713-2	19-dec-18	189.357	189.357	nee
Technisch VMBO	923374-2	19-dec-18	3.202	3.202	ja
Totaal			629.394	616.894	

G2 Subsidies met verrekeningsclausule

G2A Aflopend per ultimo verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing kenmerk	Toewijzing datum	Bedrag van toewijzing	Ontvangen t/m verslagjaar	Totale kosten	Te verrekenen
					31-12-2018	
Totaal			0	0	0	0

G2B Doorlopend tot in een volgend verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing kenmerk	Toewijzing datum	Bedrag van toewijzing	Saldo 1-1-2017	Ontvangen t/m verslagjaar	Lasten in verslagjaar	Totale kosten	Saldo nog te besteden
							31-12-2018	31-12-2018
Totaal			0	0	0	0	0	0

Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen

Rechten

Vordering op OCW

Voor onderwijsinstellingen vallende onder de WVO is het op basis van artikel 5 van de (gewijzigde) regeling "Onvoorziene gevallen bij invoering vereenvoudiging bekostiging voortgezet onderwijs" toegestaan een vordering op te nemen op het Ministerie van OCW. Stichting Christelijk Onderwijs Over- en Midden-Betuwe heeft hier in 2018 geen gebruik van gemaakt. Deze post is dus niet in de balans opgenomen. Het bedrag van de vordering op OCW is gemaximeerd tot het laagste bedrag van onderstaande twee criteria:

1. 7,5% van de personele bekostiging kalenderjaar 2018;
2. het totaal van de personeel gerelateerde schulden per balansdatum 31-12-2018 (loonheffing, pensioenpremies, vakantietoeslag en vakantiedagen).

Voor SgOMB bedraagt de vordering per 31 december 2018 7,5% van € 29.357.467 = € 2.201.810.

Compensatie transitievergoeding

De Wet werk en zekerheid, die ingevoerd is per 1 juli 2015, bevat een nieuwe bepaling die ingaat per 1 april 2020. Op grond van deze nieuwe bepaling kunnen werkgevers vanaf 1 april 2020 bij het UWV een aanvraag indienen voor een vergoeding ter hoogte van de transitievergoeding die is betaald bij beëindiging van de arbeidsovereenkomst vanwege langdurige arbeidsongeschiktheid van de werknemer.

Hoewel de wettelijke bepaling pas per 1 april 2020 in werking treedt, geldt dat de wet al wel is aangenomen en werkgevers mogen de van het UWV te ontvangen compensatie op grond van de Richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving al per 31 december 2018 als vordering in de balans opnemen. De vordering mag niet hoger zijn dan het bedrag van de wettelijke transitievergoeding die de werkgever aan de werknemer verschuldigd was.

SgOMB heeft de betreffende personeelsdossiers van de betrokken werknemers beoordeeld en kan voor betreffende medewerkers aantonen dat het dienstverband is geëindigd wegens langdurige arbeidsongeschiktheid. In 2020 zal SgOMB dan ook een aanvraag indienen bij het UWV en de verwachting is dan ook dat compensatie verstrekt zal worden.

Voor SgOMB bedraagt de vordering per 31 december 2018 € 104.334. Deze vordering is per 31 december 2018 niet als vordering in de balans opgenomen.

Verplichtingen

Leverancier	Groenendijk	DVEP/Eneco	Haerzathe	Canon	Aalbers
Omschrijving	Administratie	Energie	Huur	Multifunctionals	Schoonmaak
Periode van	1-1-2015	1-1-2015	1-1-2016	1-1-2014	1-9-2006
Periode tot	1-1-2018	1-1-2020	1-1-2021	1-1-2017	n.v.t.
Optiejaren	2	n.v.t.	n.v.t.	2	n.v.t.
Bedrag < 1 jaar	167.000	360.000	125.000	18.000	400.000
Bedrag 1-5 jaar					
Bedrag > 5 jaar					
Totaal	167.000	360.000	125.000	18.000	400.000

Toelichting verplichtingen

Administratiekantoor

Er is een raamovereenkomst salarisadministratie en HRM-systeem met Groenendijk Onderwijsadministratie voor het deels voeren van de salarisadministratie voor de VO scholen en voor de levering van een HRM-systeem waarmee de personele administratie uitgevoerd kan worden. De raamovereenkomst is ingegaan op 1 januari 2015 voor de duur van drie jaar met de optie tot verlenging van maximaal twee keer één jaar. Van deze opties is gebruik gemaakt waardoor de raamovereenkomst eindigt op 1 januari 2020. De som van de overeenkomst bedraagt ca. € 155.000 per jaar.

Per oktober 2017 is een overeenkomst voor onbepaalde tijd afgesloten met Groenendijk Onderwijsadministratie inzake het uitvoeren van de personeels- en salarisadministratie voor de Dr. Lammerts van Buerenschool. Per jaar gaat het om een bedrag van ca. € 12.000.

Op 31 december 2018 bedraagt de niet uit de balans blijkenende verplichting ca. € 167.000 (bedrag < 1 jaar).

Energie

Via het inkoopcollectief "Energie voor scholen" zijn leveringsovereenkomsten afgesloten voor de levering van gas en elektra met een jaarlijkse waarde van ongeveer € 360.000. Het betreft een leveringsovereenkomst met DVEP voor de levering van elektra en een leveringsovereenkomst met Eneco voor de levering van aardgas. De overeenkomsten zijn ingegaan op 1 januari 2015 voor de duur van vijf jaar en eindigen derhalve op 31 december 2019. In 2019 wordt de nieuwe Europese Aanbesteding via het inkoopcollectief opgestart. Onze scholengroep zal hier ook weer aan deelnemen.

Op 31 december 2018 bedraagt de niet uit de balans blijkenende verplichting ca. € 360.000 (bedrag < 1 jaar).

Huur

Er is een huurovereenkomst met Haerzathe Investments (voorheen Hodes Rentinvest BV) om te beschikken over de gymzaal aan de Muntstraat in Huissen. De huurovereenkomst is ingegaan op 1 januari 2016 en eindigt op 31 december 2020 met optie tot tussentijdse koop. Jaarlijks bedraagt de huur € 125.000. Verwachting is dat eind 2019 gebruik gemaakt zal worden van de optie tot tussentijdse koop. Hiermee is rekening gehouden in de meerjarenbegroting die opgenomen is in de toekomstparagraaf van dit jaarverslag.

Op 31 december 2018 bedraagt de niet uit de balans blijkenende verplichting € 125.000 (bedrag < 1 jaar).

Huisvesting

Nieuwbouw Elst:

Op 9 januari 2018 heeft de gemeente Overbetuwe een besluit genomen om een krediet beschikbaar te stellen ten behoeve van nieuwbouw Over Betuwe College Elst. Een formele beschikking en samenwerkingsovereenkomst voor toekenning van de bijdrage ter realisatie van de nieuwbouw is daarna ambtelijk en collegiaal voorbereid. Vooruitlopend daarop heeft de Scholengroep in 2018 als voorschot uit dit krediet € 350.000 ontvangen zodat de noodzakelijke voorbereidingshandelingen in gang gezet kunnen worden. In 2018 is ca. € 81.000 hieraan uitgegeven. Het restant van dit voorschot staat eind 2018 op de balans als zijnde vooruit ontvangen bedragen onder de kortlopende schulden.

Eind 2018 was een concept samenwerkingsovereenkomst beschikbaar die naar verwachting in april 2019 definitief ondertekend zal worden. Pas daarna zal de scholengroep verdergaande verplichtingen aangaan m.b.t. de nieuwbouw in Elst.

Nieuwbouw Bemmelt:

Op 28 februari 2019 heeft de gemeenteraad van de gemeente Lingewaard een besluit genomen over het Integraal Huisvestingsplan (IHP) voor de twintig scholen in de Lingewaard. Er is een volgorde vastgesteld van scholen die het meest dringend toe zijn aan renovatie, verbouw of nieuwbouw. OBC Bemmelt zit in de eerste fase waardoor er binnen nu en 5 jaar nieuwbouw gerealiseerd kan worden. Tijdens deze vergadering is ingestemd met het beschikbaar stellen van financiële middelen om dit te financieren inclusief het verstrekken van een voorbereidingskrediet van 5% om te kunnen starten met de voorbereiding.

Eind 2018 was hierover nog geen besluit genomen waardoor er ook geen niet uit de balans blijkende verplichtingen waren op 31 december 2018.

Lesmateriaal

Er is een doorlopend contract met betrekking tot de levering van lesmaterialen met Iddink Learning Materials BV met een waarde die gerelateerd is aan het aantal leerlingen. In de afgelopen jaren ging het gemiddeld om een bedrag van ongeveer € 1.100.000 per jaar. De overeenkomst kan jaarlijks opgezegd worden. Er zijn hiervoor geen verplichtingen die niet uit de balans blijken.

Leveringen/dienstverlening

Voor de uitvoering van leveringen/dienstverlening zijn er raamcontracten die Europees zijn aanbesteed zonder omzetverplichting. Het betreft o.a.

Leverancier	Omschrijving	Bedrag 2018
Central Point	Inkoop ICT hardware	€ 220.000
De Rolf Groep	Audiovisuele middelen	€ 187.000
Munckhof	Busvervoer schoolreizen	€ 153.000

Omdat er geen omzetverplichting is zijn er geen niet uit de balans blijkende verplichtingen.

Multifunctionals

Er is een raamovereenkomst met Canon Nederland NV voor het beschikbaar stellen en onderhoud van scan-, kopieer- en printapparatuur. De raamovereenkomst is ingegaan op 1 juli 2014 en heeft een looptijd van drie jaar tot 1 juli 2017 met daarna de optie van verlenging van twee keer één jaar. Van deze opties is gebruik gemaakt waardoor de raamovereenkomst eindigt op 1 juli 2019.

De som van de overeenkomst in de eerste drie jaar bedroeg ca. € 93.000 per jaar. In de twee optie jaren bedraagt de som van de overeenkomst ca. € 36.000 per jaar. Op 31 december 2018 bedraagt de niet uit de balans blijkende verplichting € 18.000 (bedrag < 1 jaar).

Onderhoud

Voor onderhoud zijn er geen doorlopende contracten. Er is alleen een jaarcontract met DKC voor het technisch onderhoud en met Switch voor netwerk assistentie en monitoring. Deze jaarcontracten worden jaarlijks opnieuw besproken. Er zijn dan ook geen verplichtingen voor doorlopende onderhoudscontracten die niet uit de balans blijken.

Schoonmaak

Er is sprake van een doorlopend schoonmaakcontract met Aalbers. Dit contract is op 1 september 2006 afgesloten met een looptijd van drie jaar met daarna een stilzwijgende verlenging van telkens één jaar. De contractwaarde is circa € 600.000 per jaar. Op 31 december 2018 bedraagt de niet uit de balans blijkende verplichting € 400.000 (bedrag < 1 jaar).

In 2017 is de markt geraadpleegd om een beeld te vormen van de toenmalige stand van zaken. Opnieuw aanbesteden is destijds niet overwogen omdat de prijsstelling nog marktconform was. In 2019 zal er opnieuw een marktconsultatie plaatsvinden.

Verontreinigde gronden

Uit de notariële akte van de bestuursoverdracht van 6 juli 1995, verleden bij notaris Mr. P.M. Clant te Bemmelen, blijkt dat de bodem en/of het grondwater van het perceel Van der Duyn van Maasdamstraat 25 te Elst (Elst, sectie K 1740) alsmede het perceel Julianastraat 17 te Huissen (Huissen, sectie I 2438) zijn verontreinigd. Alle feitelijke lasten en beperkingen die hier uit voort (kunnen) vloeien zijn destijds uitdrukkelijk door de Stichting Katholiek Voortgezet Onderwijs Over Betuwe aanvaard.

Hoofdstuk 6 Toelichting op de staat van baten en lasten

Baten

	Realisatie 2018	Begroot 2018	Realisatie 2017
Rijksbijdragen			
Rijksbijdragen OCW	34.443.464	33.564.700	33.983.262
Overige subsidies OCW	3.637.271	2.915.700	2.841.313
Ontvangen doorbetalingen rijksbijdrage SWV	152.885	148.700	157.136
Overige rijksbijdragen			
Rijksbijdragen	38.233.621	36.629.100	36.981.711

Van de rijksbijdragen betreft € 671.129 (2018) en € 204.790 (2017) vrijval vooruit ontvangen investerings-subsidies.

Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden

Overige gemeentelijke en GR-bijdragen en -subsidies	329.172	265.700	329.027
Overige overheden			
Overige overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden	329.172	265.700	329.027

Overige baten

Opbrengst verhuur	46.999	62.900	61.949
Detachering personeel	179.422	167.800	190.601
Sponsoring	100	0	100
Ouderbijdragen (PO/VO)	359.135	352.900	382.311
Verkoop (onderwijs)materialen	33.108	39.800	39.847
Opbrengst catering	153.131	159.600	157.766
Overige	1.020.116	869.900	936.256
Overige baten	1.792.010	1.652.900	1.768.829
Totaal baten	40.354.804	38.547.701	39.079.568

Lasten

	Realisatie 2018	Begroot 2018	Realisatie 2017
Personeelslasten			
Lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten			
Lonen en salarissen	22.685.201	21.911.705	22.081.532
Sociale lasten	3.044.768	2.831.051	2.889.735
Premies Participatiefonds	29.967	25.335	23.361
Premies Vervangingsfonds	37.105	25.136	39.142
Pensioenlasten	3.260.884	3.101.026	3.142.185
Lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten	29.057.925	27.894.252	28.175.955
 Overige personele lasten			
Dotaties personele voorzieningen	222.058	312.249	370.304
Lasten personeel niet in loondienst	662.857	273.700	530.561
Uitkeringskosten collectief deel	354.328	356.600	330.444
Uitkeringskosten eigen risico	-110	66.000	85.657
Overige	921.138	760.400	732.252
Overige personele lasten	2.160.271	1.768.949	2.049.218
 Ontvangen vergoedingen			
Vergoedingen uit het Vervangingsfonds	-88.648	0	-39.601
Overige uitkeringen die personeelslasten verminderen	-151.379	0	-131.035
Uitkeringen die personeelslasten verminderen	-240.027	0	-170.637
 Personeelslasten	30.978.169	29.663.201	30.054.537
 Gemiddeld aantal fte's	403	379	405
 Afschrijvingen	Realisatie 2018	Begroot 2018	Realisatie 2017
Afschrijvingen op materiële vaste activa	1.025.381	1.003.600	1.047.591
Afschrijvingen	1.025.381	1.003.600	1.047.591
 Huisvestingslasten	Realisatie 2018	Begroot 2018	Realisatie 2017
Huurlasten	230.598	245.000	241.137
Verzekeringslasten	2.311	0	1.831
Onderhoudslasten (klein onderhoud)	688.756	534.100	522.426
Lasten voor energie en water	447.751	479.500	501.188
Schoonmaakkosten	671.349	680.400	662.855
Belastingen en heffingen	114.959	112.500	110.959
Dotatie onderhoudsvoorziening	97.580	166.300	-747.382
Overige	99.306	90.500	82.249
Huisvestingslasten	2.352.609	2.308.300	1.375.264

Overige lasten	Realisatie 2018	Begroot 2018	Realisatie 2017
Accountantskosten	36.683	37.500	44.925
Administratie en beheer	1.008.738	1.278.700	1.018.003
Advieskosten	184.343	164.800	210.016
Kantoorartikelen	24.439	23.200	24.808
Telefoon en portokosten	50.228	53.900	50.070
Administratie- en beheerlasten	1.304.430	1.558.100	1.347.822
Apparatuur	111.521	94.000	162.060
Inventaris	589.956	164.600	188.210
Inventaris en apparatuur	701.477	258.600	350.270
Leermiddelen	1.338.176	1.454.800	1.399.295
Leer- en hulpmiddelen	1.338.176	1.454.800	1.399.295
Dotatie overige voorzieningen	-733	300	-223
Dotatie overige voorzieningen	-733	300	-223
Abonnementen	28.960	30.400	34.027
Bibliotheek/mediatheek	24.005	31.400	28.525
Buitenschoolse activiteiten	923.355	897.800	878.975
Contributies	160.376	126.800	140.410
Kantinekosten	125.603	138.600	129.577
Representatiekosten	16.428	5.900	12.307
School gebonden uitgaven	98.362	156.000	110.241
Schoolkrant	2.713	1.500	3.434
Uitstroom leerlingen/vavo	105.553	59.500	93.493
Verzekeringen	21.872	27.300	21.526
Overige	1.507.227	1.475.200	1.452.514
Overige lasten	4.850.577	4.747.000	4.549.678

	Realisatie 2018	Begroot 2018	Realisatie 2017
Totaal lasten	39.206.736	37.722.101	37.027.069

Separate specificatie kosten instellingsaccountant	Realisatie 2018	Begroot 2018	Realisatie 2017
Accountantshonoraria inzake het onderzoek van de jaarrekening	36.683	37.500	44.925
Accountantshonoraria	36.683	37.500	44.925

Hoofdstuk 7 Toelichting financiële baten en lasten

	Realisatie 2018	Begroot 2018	Realisatie 2017
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	34.775	25.300	69.780
Totaal financiële baten	34.775	25.300	69.780
Rentelasten en soortgelijke lasten	11.318	15.000	15.478
Waardevermindering financiële vaste activa	17.342	17.300	27.704
Totaal financiële lasten	28.660	32.300	43.182
Financiële baten en lasten	6.116	-7.000	26.597

Hoofdstuk 8 Resultaatbestemming

Het resultaat volgens de staat van baten en lasten over 2018 bedraagt € 1.154.184 positief. Met de resultaatbestemming heeft ook eenerschikking van de reserves plaatsgevonden. Hierna wordt deerschikking eerst zichtbaar gemaakt en daarna de verdeling van het resultaat over de reserves.

	Herschikking reserves	Resultaat bestemming
Toevoegen aan:		
Algemene reserve	3.286.157	1.581.500
Bestemmingsreserve (publiek)	2.325.000	
Onttrekken aan:		
Algemene reserve		
Bestemmingsreserve (publiek)	-5.611.157	-92.054
Bestemmingsreserve (privaat)		-335.263
Totaal mutaties reserves	0	1.154.184

Hoofdstuk 9 Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die moeten worden toegelicht.

Hoofdstuk 10 Verbonden partijen

Volg-nummer	Statutaire naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	Activiteiten	Deelname-percentage
1.	Stichting Samenwerkingsverband Passend Onderwijs V(S)O 25.06	Stichting	Arnhem	Overige	n.v.t.
2.	Stichting Samenwerkingsverband Passend Wijs	Stichting	Arnhem	Overige	n.v.t.
3.	Vereniging Platform VMBO Intersectoraal	Vereniging	Deventer	Overige	n.v.t.

Toelichting op verbonden partijen:

1. Het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs V(S)O 25.06 betreft de VO-en VSO-scholen die in de regio samenwerken op het gebied van passend onderwijs en gevormd worden door de gemeenten Arnhem, Overbetuwe, Lingewaard, Renkum en een deel van de gemeente Rheden. Het Samenwerkingsverband V(S)O 25.06 is een stichting en het bestuur wordt gevormd door afgevaardigden van de afzonderlijke schoolbesturen.
2. Samenwerkingsverband Passend Wijs is verantwoordelijk voor het inrichten en realiseren van Passend Onderwijs in de gemeenten Arnhem, Rheden, Rozendaal, Overbetuwe, Lingewaard en Renkum. Alle aangesloten besturen hebben afspraken met elkaar gemaakt hoe elke leerling zo goed mogelijk Passend Onderwijs kan krijgen. Samenwerkingsverband Passend Wijs bestaat uit 25 besturen en 134 scholen. Hierin zijn scholen voor regulier, speciaal basisonderwijs (SBO) en speciaal onderwijs (SO) vertegenwoordigd.
3. Het Platform vmbo Dienstverlening en Producten (D&P) wil dat brede, oriënterende opleidingen in het vmbo een stevige positie in het onderwijs krijgen. Het Platform streeft naar het creëren van ruimte waarbinnen scholen schoolspecifieke en op de regio gerichte onderwijsprogramma's kunnen ontwikkelen. Zo kunnen leerlingen zich goed voorbereiden op hun loopbaankeuze/vervolgonderwijs. Dhr. H. Grimmus is voorzitter bestuur van de Vereniging Platform vmbo Dienstverlening en Producten & Raad van Toezicht.

Hoofdstuk 11 Gesegmenteerde informatie

Segmentatie staat voor een nadere uitsplitsing van de jaarcijfers naar bedrijfsonderdelen in situaties waar dit de inzichtelijkheid van de verantwoording ten goede komt. Omdat er sprake is van meerdere onderwijssectoren is segmentatie verplicht voor de Scholengroep. Hierna wordt een nadere uitsplitsing gegeven van de jaarcijfers naar bovenschools, VO en PO.

Staat van baten en lasten	Bovenschools	VO	PO	Totaal
Baten				
Rijksbijdragen	2.596.296	34.541.314	1.096.010	38.233.621
Overige overheidsbijdragen	0	323.315	5.858	329.172
Overige baten	96.254	1.674.745	21.011	1.792.010
Totaal baten	2.692.550	36.539.374	1.122.879	40.354.804
Lasten				
Personeelslasten	2.670.314	27.418.327	889.528	30.978.169
Afschrijvingen	22.468	959.313	43.600	1.025.381
Huisvestingslasten	51.834	2.229.875	70.900	2.352.609
Overige lasten	371.617	4.384.528	94.433	4.850.577
Totaal lasten	3.116.233	34.992.043	1.098.460	39.206.736
Saldo baten en lasten	-423.682	1.547.331	24.419	1.148.068
Financiële baten en lasten				
Financiële baten	34.685	75	15	34.775
Financiële lasten	28.237	365	58	28.660
Saldo financiële baten en lasten	6.448	-289	-43	6.116
Totaalresultaat	-417.235	1.547.042	24.376	1.154.184

Hoofdstuk 12 WNT-vermelding bezoldiging topfunctionarissen

Op 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden. De WNT is van toepassing op Stichting Christelijk Onderwijs Over- en Midden-Betuwe. Het voor Stichting Christelijk Onderwijs Over- en Midden-Betuwe toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2018 € 158.000.

Het betreft het bezoldigingsmaximum voor het onderwijs, klasse E, complexiteitspunten per criterium:

• Gemiddelde totale baten	complexiteitspunten	6
• Gemiddeld aantal leerlingen	complexiteitspunten	3
• Gewogen aantal onderwijssoorten	complexiteitspunten	4

De klassenindeling en het bezoldigingsmaximum zijn vastgesteld door de Raad van Toezicht op 8 oktober 2018.

Leidinggevend topfunctionaris met dienstbetrekking

Dienstbetrekking in 2018		
Bestuurder	Dhr. H.A. Grimmius	
Functie	voorzitter College van Bestuur	
Aanvang functie in verslagjaar	1-1-2018	
Einde functie in verslagjaar	31-12-2018	
Taakomvang (fte)	1	
Bezoldiging in 2018		
Beloning	€	138.268
Belastbare onkostenvergoeding	€	-
Beloning betaalbaar op termijn	€	18.597
Totaal bezoldiging	€	156.865
Afwijkend WNT maximum		n.v.t.
Individueel WNT maximum	€	158.000
Motivering overschrijding bezoldigingsnorm		n.v.t.
Gegevens 2017		
Aanvang functie vorig verslagjaar	1-1-2017	
Einde functie vorig verslagjaar	31-12-2017	
Taakomvang (fte) vorig verslagjaar	1	
Beloning in vorig verslagjaar	€	135.288
Belastbare onkostenvergoeding in vorig verslagjaar	€	-
Beloning betaalbaar op termijn in vorig verslagjaar	€	17.711
Totale bezoldiging in vorig verslagjaar	€	152.999
Individueel WNT maximum	€	153.000
Ontslaguitkering 2018		
Niet van toepassing voor bovenstaand personeelslid		

Toezichthoudende topfunctionarissen

Dienstbetrekking 2018			
(Fictieve)dienstbetrekking	nee	nee	nee
Aanhef	Dhr.	Mevr.	Mevr.
Voorletters en achternaam	B.H.T.	S.A.B.D.	N.
Tussenvoegsel			
Achternaam	Roodink	Gosselt	Stommels
Functiecategorie	voorzitter	lid	lid
Aanvang functie in verslagjaar	1-1	1-1	1-1
Afloop functie in verslagjaar	31-12	31-12	31-12

Bezoldiging 2018			
Beloning	€ 8.250	€ 5.500	€ 5.500
Belastbare onkostenvergoeding	€ -	€ -	€ -
Beloning betaalbaar op termijn	€ -	€ -	€ -
Totale bezoldiging	€ 8.250	€ 5.500	€ 5.500
Afwijkend WNT maximum	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Individueel WNT maximum	€ 23.700	€ 15.800	€ 15.800
Motivering overschrijding bezoldigingsnorm	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Gegevens 2017			
Aanvang functie voorgaand verslagjaar	1-1	1-1	1-1
Afloop functie voorgaand verslagjaar	31-12	31-12	31-12
Beloning 2017	€ 8.250	€ 5.500	€ 5.500
Belastbare onkostenvergoeding	€ -	€ -	€ -
Beloning betaalbaar op termijn	€ -	€ -	€ -
Totale bezoldiging	€ 8.250	€ 5.500	€ 5.500
Individueel WNT maximum	€ 22.950	€ 15.200	€ 15.200

Dienstbetrekking 2018			
(Fictieve)dienstbetrekking	ja	nee	nee
Aanhef	Dhr.	Mevr.	Dhr.
Voorletters en achternaam	J.V.C.T.	P.M.	Th.
Tussenvoegsel	van		
Achternaam	Duren	Schouten	Verwoert
Functiecategorie	lid	lid	lid
Aanvang functie in verslagjaar	1-1	1-1	1-1
Afloop functie in verslagjaar	31-12	31-12	31-12

Bezoldiging 2018			
Beloning	€ 5.500	€ 5.500	€ 5.500
Belastbare onkostenvergoeding	€ -	€ -	€ -
Beloning betaalbaar op termijn	€ -	€ -	€ -
Totale bezoldiging	€ 5.500	€ 5.500	€ 5.500
Afwijkend WNT maximum	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Individueel WNT maximum	€ 15.800	€ 15.800	€ 15.800
Motivering overschrijding bezoldigingsnorm	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Gegevens 2017			
Aanvang functie voorgaand verslagjaar	1-1	1-1	1-1
Afloop functie voorgaand verslagjaar	31-12	31-12	31-12
Beloning 2017	€ 5.500	€ 5.500	€ 5.500
Belastbare onkostenvergoeding	€ -	€ -	€ -
Beloning betaalbaar op termijn	€ -	€ -	€ -
Totale bezoldiging	€ 5.500	€ 5.500	€ 5.500
Individueel WNT maximum	€ 15.200	€ 15.200	€ 15.200

Hoofdstuk 13 Ondertekening door Bestuurders en Toezichthouders

Stichting Christelijk Onderwijs Over- en Midden-Betuwe

Vaststellen van de jaarrekening:

Bemmel d.d. 27 mei 2019

Dhr. H.A. Grimmius,
Voorzitter College van Bestuur

Goedkeuren van de jaarrekening:

Bemmel d.d. 3 juni 2019

Dhr. B.H.T. Roodink,
Voorzitter Raad van Toezicht

Mevr. mr. S.A.B.D. Gosselt
Lid Raad van Toezicht

Mw. mr. N. Stommels
Lid Raad van Toezicht

Dhr. Drs. J.V.C.T. van Duren RC
Lid Raad van toezicht

Mw. P.M. Schouten
Lid Raad van toezicht

Dhr. Th. Verwoert RE RA
Lid Raad van Toezicht

Deel 3 Overige gegevens

Hoofdstuk 1 Statutaire bepaling omtrent resultaatbestemming

Er zijn geen statutaire bepalingen ter zake van de resultaatbestemming vastgesteld.

Hoofdstuk 2 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Meander 261
Postbus 9221
6800 KB Arnhem
(088) 354 2800
e-mail Audit@Flynth.nl

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan de Raad van Toezicht van Stichting Christelijk Onderwijs Over- en Midden- Betuwe

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2018

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2018 van Stichting Christelijk Onderwijs Over- en Midden-Betuwe te Bommel gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Christelijk Onderwijs Over- en Midden- Betuwe op 31 december 2018 en van het resultaat over 2018 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2018 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2018;
2. de staat van baten en lasten over 2018; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Christelijk Onderwijs Over- en Midden- Betuwe, zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Geen controlewerkzaamheden verricht ten aanzien van de anticumulatiebepaling van artikel 1.6a WNT en artikel 5 lid 1(j) Uitvoeringsregeling WNT

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2018 hebben wij geen controlewerkzaamheden verricht op gegevens in de WNT-verantwoording, of het ontbreken daarvan, op grond van de anticumulatiebepaling van artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 onderdeel j Uitvoeringsregeling WNT. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT plichtige instellingen alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf '2.2.2 Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf '2.2.2 Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het College van Bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van College van Bestuur en de Raad van Toezicht voor de jaarrekening

Het College van Bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het College van Bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

In dit kader is College van Bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die College van Bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet College van Bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet College van Bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij College van Bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. College van Bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

De Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's:
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude;
 - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn;
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het College van Bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het College van Bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de Raad van Toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Arnhem, 21 mei 2019
Flynth Audit B.V.

was getekend

drs. R.M. Janssen RA

Hoofdstuk 3 Gegevens over de rechtspersoon

Bevoegd gezag

Statutaire naam: Stichting Christelijk Onderwijs Over- en Midden-Betuwe
Handelsnaam: Scholengroep Over- en Midden-Betuwe
Adres: De Heister 1, 6681 CV Bommel
Postadres: Postbus 19, 6680 AA Bommel
Telefoon: 0481 – 47 05 55
E-mailadres: info@scholengroepomb.nl
Internetsite: www.sgomb.nl

Bestuursnummer: 41440
Bestuurder: Dhr. H.A. Grimmius
Kamer van Koophandel: 09139157

Financieel contactpersoon: Mevr. A.C.M. Hemel RC

BRIN-nummers: 00TM Hendrik Pierson College Zetten VO
07OZ Dr. Lammerts van Buerenschool PO
17IM Over Betuwe College VO

Scholengroep Over- en Midden-Betuwe bestaat uit 4 scholen in de sector VO en 1 school in de sector PO.

Sector VO

00TM Hendrik Pierson College Zetten

Mammoetstr 1-3, 6671 DL Zetten
Postbus 2, 6670 AA Zetten
T 0488 - 45 15 44
E administratie@hpcnet.nl
W www.hendrikpiersoncollege.nl

17IM 00/04 Over Betuwe College Bommel

Locatie Heister: De Heister 1, 6681 CV Bommel
T 0481 - 47 05 55
Locatie Essenpas: Drieske 4, 6681 CX Bommel
T 0481 – 47 02 90
Postbus 19, 6680 AA Bommel
E bommel@overbetuwecollege.nl
W www.overbetuwecollege.nl

17IM 01/05 Over Betuwe College Elst

Van der Duyn van Maasdamstraat 25, 6661 ZR Elst
Mozartstraat 12, 6661 BL Elst
Postbus 19, 6680 AA Bommel
T 0481 - 36 65 55
E elst@overbetuwecollege.nl
W www.overbetuwecollege.nl

17IM 02 Over Betuwe College Huissen

Julianastraat 17, 6851 KJ Huissen
Postbus 5, 6850 AA Huissen
T 026 - 326 32 22
E huissen@overbetuwecollege.nl
W www.overbetuwecollege.nl

Sector PO

07OZ Basisschool Dr. Lammerts van Buerenschool

H. Piersonstraat 23, 6671 CK Zetten
T 0488 - 45 15 69
E info@lvbueren.nl
W www.lvbueren.nl